

МИЛАЛИ МУТТАҲИД
ТОҶИКИСТОН

РОҶИ МАН БА СӢИ ОЯНДАИ ДУРАХШОН

Гузориш дар бораи натиҷаҳои
солони Соли 2024 | ТОҶИКИСТОН

Гузориш дар бораи
натиҷаҳои солона – 2024
ТОҶИКИСТОН

Гузориш дар бораи
натиҷаҳои солона – 2024
ТОҶИКИСТОН

Мундарица

Ихтисораҳо

Пешгуфтор	3
Дастаи кишвари СММ	3
Шарикон дар Тоҷикистон	4
Нишондиҳандаҳои рушд	5
Боби I. Тамоюлҳои рушд дар кишвар	6
Пешрафт дар самти Ҳадафҳои рушди устувор	7
Руйкарди ба додаҳо асосёфтаи дастаи кишвари СММ вобаста ба рушди устувор	8
Боби II. Дастгирии системаи рушди СММ ба афзалиятҳои рушди милли аз тариқи Чаҳорчӯбаи ҳамкорӣ	9
Натиҷаи ниҳоии 1: Рушди фарогири инсонӣ	10
Натиҷаи ниҳоии 2: Рушди устувор, фарогир ва сабзи иқтисодӣ	12
Натиҷаи ниҳоии 3: Идоракунии ҳамгирошудаи хавфҳои иқлимӣ ва экологӣ	14
Натиҷаи ниҳоии 4: Идоракунии ба инсон ва волоияти қонун нигаронидашуда	16
Дастгирии шарикӣ ва маблағгузорӣ барои Рӯзномаи 2030	18
Амал кардан ҳамчун як ниҳоди СММ	19
Ташаббуси дастаи кишвари СММ барои пешрафт дар фарогирӣ	19
Ҷадвали арзёбии нақшаи амали низоми умумии дастаи кишвари СММ вобаста ба баробарии гендерӣ ва тавонмандсозии занон	20
Ҷадвали арзёбии дастаи кишвари СММ вобаста ба фарогирии маъҷубият	21
Иқдомҳо вобаста ба ҷавонон ва ноболиғон	22
Алоқа кардан ҳамчун як ниҳод	22
Дарсҳои андӯхташуда	23
Шарҳи молиявӣ ва сафарбаркунии захираҳо	23
Боби 3. Ба сӯи оянда – диққати калидии дастаи кишвари СММ дар соли 2025	25
АО – Агентии омор	
БВ – Барномаи волонтерҳои СММ	
БГТЗ – Баробарии гендерӣ ва тавонмандсозии занон	
БК – Британияи Кабир	
ВМКБ – Вилояти мухтори кӯхистони Бадахшон	
ВНМО – Вируси норасоии масунияти одам	
ҒМҒ – Ғизои махсуси ғаникардашуда	
ДИА – Дастаи идоракунии амалиёт	
ДКСММ - Дастаи кишвари СММ	
ЗГ – Зуровари гендерӣ	
ЗЗВ – Занони зиндагикунанда бо ВНМО	
ИА – Иттиҳодияи Аврупо	
ИДМ – Иттиҳоди давлатҳои мустақил	
КЧ – Кодекси ҷиноятӣ	
ММД – Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ	
ММОУОИО – Маркази минтақавии Осиё ва Уқёнуси Ором барои идоракунии иттилоот дар бораи офатҳо	
МХДМ – Машқ барои харитасозии додаҳои муҳоҷират	
МТМ – Матритсаи пайгирии ҳаракат	
НАМ – Нақшаи амали муштарак	
НИИС – Низоми иттилооти идоракунии соҳаи саломатӣ	
НМБ – Ниҳодҳои молиявии байналмилалӣ	
НМТ – Нақшаи миллии мутобиқшавӣ	
НРН – Нақшаи рушди ноҳия	
НШҒ – Норасоии шадиди ғизоӣ	
ПХОТ – Паст кардани хавфи офатҳои табиӣ	
САТ – Стратегияи амалиётҳои тиҷоратӣ	
СМР – Стратегияи миллии рушд	
СЧШ – Созмонҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ	
ТБМ – Ташкилоти байналмилалӣ меҳнат	
ТОБҲ – Ташаббуси огоҳсозии бармаҳал барои ҷама	
ТТД – Таҳқиқоти тиббӣ-демографӣ	
ТЧ – Ташкилоти ҷамъиятӣ	
ФГЭ – Фонди глобалии экологӣ	
ФГ – Фонди глобалӣ	
ХНСММ – Хазинаи нуфуси СММ	
ҲККН – Ҳеҷ касро дар канор нагузоред	
ҲРУ – Ҳадафҳои рушди устувор	
ШГТ – Шарикҳои глобалӣ барои таҳсилот	
ШДУ – Шарҳи давравии универсалӣ	
ШИМ – Шарҳи ихтиёрии маҳаллӣ	
ШМИ – Шарҳи миллии ихтиёрӣ	
ШҲР – Шӯрои ҷамоҳангсозии рушд	
ЧҲСРУ – Чаҳорчӯбаи ҳамкориҳои СММ вобаста ба рушди устувор	
СОР – Конфронси ҷонибҳо, Конвенсияи чаҳорчӯбаи СММ вобаста ба тағйирёбии иқлим	
IFAD – Фонди байналмилалӣ барои рушди кишоварзӣ	
ОНCHR – Дафтари ҳуқуқи башари СММ	
SPECA – Барномаи махсус барои иқтисодҳои кишварҳои Осиёи Марказӣ ва Афғонистон	
UNODC – Раёсати мубориза бо маводи нашъаовар ва ҷинояткорӣ СММ	
UNCTAD – Идораи СММ вобаста ба тиҷорат ва рушд	
UNHCR – Раёсати комиссариати олии СММ вобаста ба гурезаҳо	
UNOPS – Дафтари СММ вобаста ба хидматрасониҳои лоиҳа	
UNECE – Комиссияи иқтисодии СММ барои Аврупо	
UNAIDS – Барномаи СММ вобаста ба ВНМО/БПНМ	
UNDRR – Дафтари СММ вобаста ба паст кардани сатҳи офатҳо	
UNIDO – Созмони рушди саноати СММ	
WASH – Об, санитария ва беҳдошт	

ПЕШГУФТОР

Аз номи Дастаи кишвари СММ дар Тоҷикистон ман хушҳолам, ки Гузоришро дар бораи натиҷаҳои солона барои соли 2024 пешниҳод намоям. Гузориш натиҷаҳои муштаракӣ Созмони Милалӣ Муттаҳид ва Ҳукумати Тоҷикистонро, ки тавассути татбиқи чаҳорҷубаи Барномаи ҳамкории устувори СММ барои солҳои 2023-2026 дар ҳамкорӣ ва шарикӣ наздик бо мақомоти давлатӣ, миллий, минтақавӣ ва маҳаллӣ, созмонҳои ҷомеаи шаҳравандӣ, бахши хусусӣ, расонаҳо, ниҳодҳои илмӣ, шарикони рушд ва донорҳо ба даст овардаанд, инъикос мекунад. Дар соли 2024 Тоҷикистон нишондодҳои қавии иқтисодиро намоиш дода, мушкилоти минтақавии ҷаҳониро аз сар гузаронида, ба суръати афзоиши 8,4% ноил гардид. Дар кишвар тамоюлҳои мусбати рушд мушоҳида мешавад: сатҳи камбизоатӣ дар тӯли 15 соли охир тамоюли коҳишро дорад ва як қатор нишондиҳандаҳои иҷтимоию иқтисодӣ беҳтар мешаванд.

Аммо, тавре ки дар охири Шарҳи низои миллии ихтиёри гузашта дар соли 2023 қайд карда шуд, барои ноил шудан ба доираи пурраи Ҳадафҳои рушди устувор мушкилот боқӣ мондаанд. Интизор меравад, ки Тоҷикистон то соли 2030 танҳо 30 дарсади ҳадафҳои ХҶУ-ро иҷро мекунад ва низ барои суръат бахшидан ба пешрафт мавҷуд аст. СММ ва шарикони он уҳдадорӣ худро барои пеш бурдани суръат ва дастгирии кишвар ҷиҳати ноил шудан ба афзалиятҳои миллии рушд, ки бо ХҶУ мувофиқанд, идома медиҳанд.

Дар давоми соли гузашта мушкилоти геополитикии минтақавӣ идома ёфт, ки низои Тоҷикистонро барои пеш гирифтани роҳи рушд бар асоси гуногунсозӣ ва дигаргунсозии иқтисодӣ, беҳбудӣ ва дастовардҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ асосдор мекард. Мо аз ҳамкории наздик бо идораҳои ҳукуматӣ дар сатҳи миллий ва маҳаллӣ барои васеъкунии дастрасӣ ба хидматрасониҳои босифат дар соҳаҳои тандрустӣ, маориф ва ҳифзи иҷтимоӣ ба мардум, бахусус гуруҳҳои осебпазир хушҳол ҳастем. Ҳукумати Тоҷикистон ба Қонунд «Дар бораи зӯрварӣ дар оила» ислоҳот ворид намуда, Барномаи давлатии солҳои 2025-2030-ро қабул кард, ки он заминаи ҳуқуқи мубориза бо зӯрвариро бо воқунишҳои гуногунсоҳавӣ, хидматрасонии роғони тиббӣ ва паноҳгоҳҳо барои ҷабрдидагон таҷмим мебахшад.

Бо таъя ки дар охири Шарҳи низои миллии ихтиёри гузашта дар соли 2023 қайд карда шуд, барои ноил шудан ба доираи пурраи Ҳадафҳои рушди устувор мушкилот боқӣ мондаанд. Интизор меравад, ки Тоҷикистон то соли 2030 танҳо 30 дарсади ҳадафҳои ХҶУ-ро иҷро мекунад ва низ барои суръат бахшидан ба пешрафт мавҷуд аст. СММ ва шарикони он уҳдадорӣ худро барои пеш бурдани суръат ва дастгирии кишвар ҷиҳати ноил шудан ба афзалиятҳои миллии рушд, ки бо ХҶУ мувофиқанд, идома медиҳанд.

Ҳукумати Тоҷикистон омодагии пурраи худро барои тасвиби Конвенсия ва бунёди ҷомеаи фарогир ва баробарҳуқуқ нишон дод.

Ҳокимияти кишвар ва мардуми он ҳамгироии принципҳои баробарии гендериро дар банақшагирӣ ва татбиқи он аз тариқи маблағгузори бучетӣ ба иқдомҳои ҳассос ба гендерӣ, таҳқиқот ва стратегияҳо идома доданд.

Мо аз он хурсандем, ки шохиди боз як соли пешрафт дар уҳдадорӣҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба модели рушди сабзтар, фарогиртар ва устувортар гардидем. Кӯшишҳои доимии кишвар вобаста ба милликунӣ ва маҳаллисозии ХҶУ, аз ҷумла таҳияи аввалин гузориши Шарҳи ихтиёри маҳаллӣ дар Душанбе, садоқати қавӣ ба ин дурнамоҳоро инъикос мекунад.

Илова бар ин, ташаббусҳои Тоҷикистон вобаста ба гуногунсозии маблағгузори рушд – бо истифода аз механизмҳои устувори маблағгузори қарз ва абзорҳои вомбаргҳои мавзӯӣ – орзуи онро барои рушди устувор таъкид мекунад.

Ҳукумати Тоҷикистон ҳамкории ҷаҳонӣ ва минтақавиро дар самти тағйирёбии иқлим, обу пиряхҳо, амният ва ҳамкории иқтисодӣ барои таҷмими пешсафии ҷаҳонии худ дар мубориза бо мушкилот ва шарикӣ фаъолона пешбарӣ кард.

Ташкили бомуваффақи Конфронси сеюми байналмилалӣ сатҳи баланд вобаста ба Даҳсолаи амал «Об барои рушди устувор», солҳои 2018-2028, Конфронси сатҳи баланд вобаста ба мубориза бо терроризм дар якҷоягӣ бо Ҳукумати Кувайт ва Форуми иқтисодии Барномаи махсус барои иқтисодҳои кишварҳои Осиёи Марказӣ (СПЕКА) аз уҳдадорӣҳои устувори Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба шарикӣ ва ҳамкории шаҳодат медиҳад. СММ инчунин вобаста ба ташаббуси "Огоҳии бармаҳал барои ҷама" ва қабули харитаи роҳ барои солҳои 2024-2027 ҷиҳати таҷмими дониш дар бораи хатари офатҳои табиӣ ва идомаи шарикӣ дарозмуддат дар ин самт кор кард.

Қабули боз як ташаббуси Ҳукумати Тоҷикистон аз ҷониби СММ вобаста ба «Даҳсолаи амал барои илмҳои криосфера», солҳои 2025-2034, аз сиёсати пайваста ва нақши ҷаҳонии Тоҷикистон дар пешбурди бисёрҷонибаи шаҳодат медиҳад. Қабули харитаи роҳ вобаста ба татбиқи ташаббуси "Огоҳии бармаҳал барои ҷама" дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2023 оғоз шуд, ки омодагӣ ва воқуниш ба офатҳои табиӣ дар кишварро таҷвиат мебахшад.

Боз як дастоварди таърихӣ, ки ба суботи амнияти минтақа мусоидат мекунад, имзои созишнома дар бораи марзигорӣ (делимитатсия) ва аломатгузори (демаркатсия) сарҳад байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Қирғизистон мебошад. Имзои ин шартнома дар бораи сарҳад аз заминаи мустақаме барои пойдории сулҳ ва густариши ҳамкории ду кишвар ва минтақа ба таври васеътар аст.

СММ Ҳукумати Тоҷикистонро дар пешбурди рушд бар асоси ҳуқуқ тавассути Стратегияи ҳуқуқи инсон (2023-38) ва Нақшаи амал, амалӣ намудани принципи "касоро дар канор нагузорем" тавассути кумаки техникӣ, машваратҳо ва таҷрибаи байналмилалӣ дастгирӣ намуд. Дар соли 2024 се гузоришгари вижаи СММ гузоришхоро дар бораи сафарҳои қаблии худ ба Тоҷикистон нашр карда, вазъи ҳомиёни ҳуқуқи башар, озодии эътиқод ва ҳуқуқи ақаллиятҳо арзёбӣ карданд. Бозёфтҳои онҳо аз таҳлилҳои муфасссал ва тавсияҳои амалӣ барои мутобик кардани қонунҳо ва сиёсатҳои Тоҷикистон бо уҳдадорӣҳои байналмилалӣ он дар соҳаи ҳуқуқи инсон иборат буд.

СММ ҳамкоро бо мардуми Тоҷикистон идома дода, барои онҳо барои ташаккули рушди ояндаи кишварашон имконият фароҳам меорад.

Дар охир ман аз номи дастаи кишвари СММ дар Тоҷикистон ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҷамаи шарикони мо барои уҳдадорӣ ва дастгирӣ дар пешбурди ХҶУ изҳори сипос мекунам.

Агар мо якҷоя кор кунем, мо метавонем ояндаи боз ҳам фарогир, шукуфон, сабз ва устуворро ба Тоҷикистон таъмин намоем

Парватӣ Рамасваӣ
Ҳамроҳангсози доимии СММ
дар Тоҷикистон

Panathy

ДАСТАИ КИШВАРИИ СММ
ДАР ТОҶИКИСТОН

Гуруҳи кишвати СММ дар Тоҷикистон, ки аз 25 идораи резидентӣ ва ғайрирезидентӣ, ҳазинаҳо ва барномаҳо иборат мебошад, рушди Тоҷикистонро тавассути татбиқи Чаҳорҷубаи ҳамкории СММ вобаста ба рушди устувор (ЧХСҶУ) барои солҳои 2023-2026 ба таври фаъол дастгирӣ мекунад. СММ дар Тоҷикистон бо ҳузури тӯлоии бештар аз 30 сол дар кишвар ҳамчун шарикӣ бозётимоди ҳукумат дар пешбурди рушди устувор боқӣ меонад.

Дастаи кишвари СММ таҷрибаҳои ҷаҳонӣ ва рӯйкардҳои инноватсионӣ ва якҷояро барои кумак ба кишвар дар ноил шудан ба ҳадафҳои рушди он ва расидан ба ХҶУ то 2030 талаш менамояд.

Дастаи кишвари СММ якҷоя бо ҳукумат муносибати шарикиро дар тамоми соҳаҳои рушд барои ҳалли мушкилоти умумӣ ва тавачҷуҳи хос зоҳир кардан ба одамон, шукуфӣ ва сайёра ташаккул медиҳад. Дастаи кишвари СММ ба рушди сармояи инсонӣ ва таҳлили далелҳо дар асоси додаҳои воқеӣ авлавиат дода, пешбурди тағйироти рафтор ва эҷоди тавонмандиро дар ҷамаи сатҳҳо идома медиҳад, то ки рӯйкарди фарогирӣ тамоми ҷомеаро ба рушд таъмин намояд. Дастаи кишвари СММ ҳамчунон содиқ аст, ки мубодилаи дониш, муайян кардани таҷрибаҳои пешқадам ва таъмини методи «ҳеҷ касро дар канор нагузоред» дар роҳи Тоҷикистон барои расидан ба ҳадафҳои рушди худ мусоидат намояд.

Аз 25 ташкилот ба таври ҷисмонӣ
ҳузур доранд

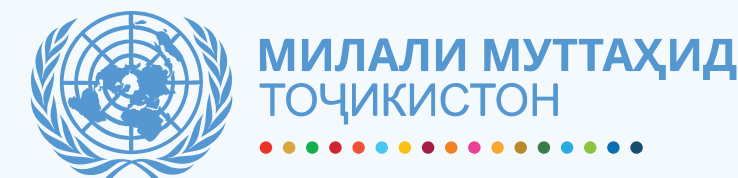

21 кишвари имзокундаи ЧХСҶУ
барои солҳои 2023 - 2026

 Food and Agriculture Organization of the United Nations		 International Labour Organization	 UN MIGRATION	
			 UN Office for Disaster Risk Reduction	
				 The UN Refugee Agency
	 for every child		 United Nations Office on Drugs and Crime	
		 United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women	 World Food Programme	

ШАРИКОН ДАР ТОҶИКИСТОН

Кори СММ дар Тоҷикистон бидуни ҳамкорӣ, ҳамёри ва шарикии як қатор ҷонибҳои манфиатдор, аз ҷумла ҳокимияти давлатӣ, миллий, минтақавӣ ва маҳаллӣ, созмонҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, бахши хусусӣ, расонаҳо, шарикони рушд ва донорҳо ғайриммкон аст. Низомии СММ бо Ҳукумат, созмонҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва шарикони байналмиллалӣ рушд ҷиҳати ноил шудан ба ҲҶУ барои Тоҷикистон дар рӯйкарди фарогир ва ба инсон нигаронидашуда кор кардааст. Пешравиҳо дар ҷунин соҳаҳо, ба монанди расонидани хидматҳои муҳими иҷтимоӣ (тандурустӣ, маориф, ҳифзи иҷтимоӣ, об ва санитария), иқтисоди сабз, коҳиш додани тағйирёбии иқлим, рақамикунонӣ, идоракунии ҳамаҷонибаи хатарҳои экологӣ ва коҳиши хатари офатҳои

табӣӣ, инчунин идоракунии ба инсон равонашуда ва волоияти қонун ба даст оварда шудаанд. Якҷоя бо маҷмуи гуногуни шарикон СММ ба таври муштарак ва фарогир ғарбоятият намуда, таҷрибаро аз тамоми ҷаҳон дар густариши ислоҳоти ба инсон нигаронидашуда дар соҳаҳо, ба монанди дастрасӣ ба кӯмаки ҳуқуқӣ, пешгирии зӯрварӣ нисбат ба занону духтарон ва таҳмили ниҳодҳои ҳуқуқӣ башар таъмин намуд. Амалҳои муштарак ҷиҳати пешгирӣ аз қочоқи маводи муҳаддир ва савдои одамон ва мусоидат ба суботи минтақавӣ амалӣ карда шуданд.

Шарикони давлатӣ:

- Академияи илмҳо Агентии содирот
- Агентии обуҳавошиносӣ
- Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия
- Агентии содироти назди Ҳукумати ҚТ
- Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли
- Агентии беҳдошти замин ва обёрии Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли
- Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа
- Агентии давлатии ҳифзи иҷтимоии аҳоли
- Агентии инноватсия ва технологияи рақамӣ Академияи идоракунии давлатӣ
- Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
- Қўшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллий
- Маркази миллии гуногуни биологӣ ва бехатарии биологӣ
- Сарраёсати иҷроӣ ҷазои ҷиноятии Вазорати адлия
- Кумитаи ҳолатҳои фавқуллода ва мудофиаи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
- Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
- Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиш назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
- Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
- Кумитаи дин, танзими анъана ва ҷашну маросими назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
- Кумитаи кор бо зан ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
- Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон
- Шуъбаи ҳуқуқи кӯдак
- Ҳадамоти гумрук
- Раёсати қафолоти ҳуқуқи инсонии Дастгоҳи иҷроияи Президенти ҚТ
- Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти ҚТ
- Ҳукумати шаҳри Душанбе
- Дастгоҳи иҷроияи Президенти ҚТ
- Федератсияи иттифоқҳои касаба
- Агентии хоҷагии ҷангали назди Ҳукумати ҚТ
- Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ)
- Прокуратураи генералии ҚТ
- Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Хатлон
- Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии минтақаи Рашт
- Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Суғд
- Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон
- Комиссияи байниидоравии муқовимат ба савдои одамон
- Кумитаи рушди маҳалли назди Президенти ҚТ
- Ҳадамоти муҳоҷирати ВММША
- Вазорати кишоварзӣ
- Вазорати фарҳанг
- Вазорати рушди иқтисодӣ ва савдо
- Вазорати маориф ва илм
- Вазорати корҳои хориҷӣ (ВКХ)
- Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли (ВТҶИА)
- Вазорати саноат ва технологияи нав

- Вазорати корҳои дохилӣ (ВКД)
- Вазорати адлия
- Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии ҚТ (ВММША)
- Вазорати молия
- Бонки миллий
- Кумитаи ҳамроҳангсозии миллий оид ба мубориза бо бемориҳои норасоии масунияти одам, сил ва вараҷа
- Маркази ҷумҳуриявии педиатрия ва ҷарроҳии кӯдакон
- Пажӯҳишгоҳи акушерӣ, гинекологӣ ва перинатологӣ
- Маркази миллии солимии репродуктивӣ
- Комиссияи миллий оид ба ҳуқуқи кӯдак дар назди Ҳукумати ҚТ
- Парламент
- Шӯрои миллии рушди назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
- Муассисаҳои идоракунии давлатӣ
- Ҳукуматҳои минтақавӣ
- Марказҳои ноҳиявии пешгирӣ ва мубориза бар зидди ВНМО
- Маркази ҷумҳуриявии ташаккули тарзи ҳаёти солим
- Маркази ҷумҳуриявии иммунопрофилактика
- Маркази ҷумҳуриявии омор ва иттилооти тиббӣ
- Маркази ҷумҳуриявии ғизо
- Маркази ҷумҳуриявии пешгирӣ ва мубориза бар зидди бемории ВНМО/БПНМ
- Маркази ҷумҳуриявии илмю клиникии педиатрӣ ва ҷарроҳии кӯдакона
- Маркази ҷумҳуриявии клиникии наркологӣ
- Маркази ҷумҳуриявии мубориза бар зидди бемории сил
- Ҳадамоти назорати давлатии санитарияи эпидемиологӣ
- Дармонгоҳҳои тиббии ШИФО
- Шарикони ҳамкорӣ ҷанубу ҷануб
- Агентҳои бекоратъминкунии давлатӣ ва хусусӣ
- Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии ҚТ
- Муассисаи давлатии "Маркази ҷумҳуриявии таълимию клиникии тиббӣ оилавӣ"
- Муассисаи давлатии "Ташаккул ва рушди соҳибкорӣ" (Бизнес-инкубатор)
- Корхонаи воҳиди давлатии "Заводи протезию ортопедӣ"
- Корхонаи воҳиди давлатии "Душанбе водоканал"
- Корхонаи воҳиди давлатии "Ҳоҷагии манзилию коммуналӣ"
- Суди олий
- Қўшунҳои сарҳадии Тоҷикистон
- Ассотсиатсияи банақшагирии оила
- Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсат дар шаҳри Хучанд
- Пажӯҳишгоҳи акушерӣ, гинекологӣ ва перинатологӣ
- Муассисаи давлатии таълимию "Коллеҷи тиббии ҷумҳуриявӣ"

Ташкилотҳои ҷамъиятӣ

- Иттифоқи корфармоёни Тоҷикистон
- Иттифоқи журналистони Тоҷикистон
- Воситаҳои ахбори оммаи ҚТ
- Муассисаи давлатии "Ташаккул ва рушди соҳибкорӣ" (Бизнес-инкубатор)
- Агентҳои бекоратъминкунии давлатӣ ва хусусӣ
- ТҶ "Фидокор"
- Марказҳои бухгалтерии занон
- ТҶ "МИР"
- ТҶ "Гурезаҳо, кӯдакон ва шаҳрвандони осебпазир"
- ТҶ "Шабакаи занони бо ВНМО зиндагикунанда Тоҷикистон"
- Иттиҳоди миллии маъёбони Тоҷикистон
- Иттиҳодияи нобиноёни Тоҷикистон
- Иттиҳодияи ношунавоёни Тоҷикистон
- ТҶ "Ассотсиатсияи тухмипарварони Тоҷикистон"
- ТҶ "Ассотсиатсияи байторон"
- ТҶ "Ҳуқуқ ва шукуфой"

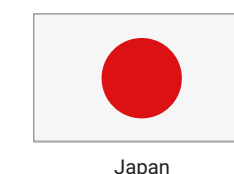
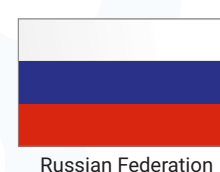
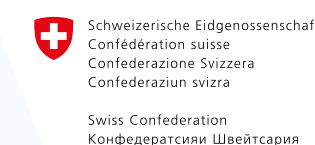
Ташкилотҳои бахши хусусӣ

- Палатаи савдо ва саноат
- Иттиҳодияи ташкилотҳои молиявӣ Бонкҳои тиҷоратӣ ва муассисаҳои молиявӣ
- Иттиҳодияи миллии соҳибкорӣ хурд ва миёна
- Ширкатҳои хусусӣ
- Иттиҳодияи рушди туризм
- Ширкати "Тселл"

Ҷомеаи шаҳрвандӣ

- ТҶ "Ахтари бахт"
- ТҶ "АЗЧ"
- ТҶ "Чашма"
- ТҶ "Чашмаи ҳаёт"
- ТҶ "Фемида"
- ТҶ "FSD"
- ТҶ "Гендер ва рушд"
- ТҶ "Ҳаёт дар оила"
- ТҶ "Корвони умед"
- ТҶ "Мадина"
- ТҶ "Маина"
- ТҶ "Майрам"
- ТҶ "Рӯҳафзо"
- ТҶ "Сурхоб"
- ТҶ "Занони ҳуқуқшинос барои рушд"
- ТҶ "Занони шарқ"
- ТҶ "Фонди рушди ҷомеа"
- ТҶ "Корвони умед"
- ТҶ "Шабакаи умед"
- ТҶ "Ҳамсол ба ҳамсол"
- ТҶ "Илмхона"
- ТҶ "Маркази инноватсионии Помир"
- ТҶ "Томирис"
- ТҶ "АСТИ"
- ТҶ "Фонди рушди инноватсионӣ"
- ТҶ "Нури нав"

Международные партнёры

НИШОНДИҲАНДАҲОИ КАЛИДИИ РУШД

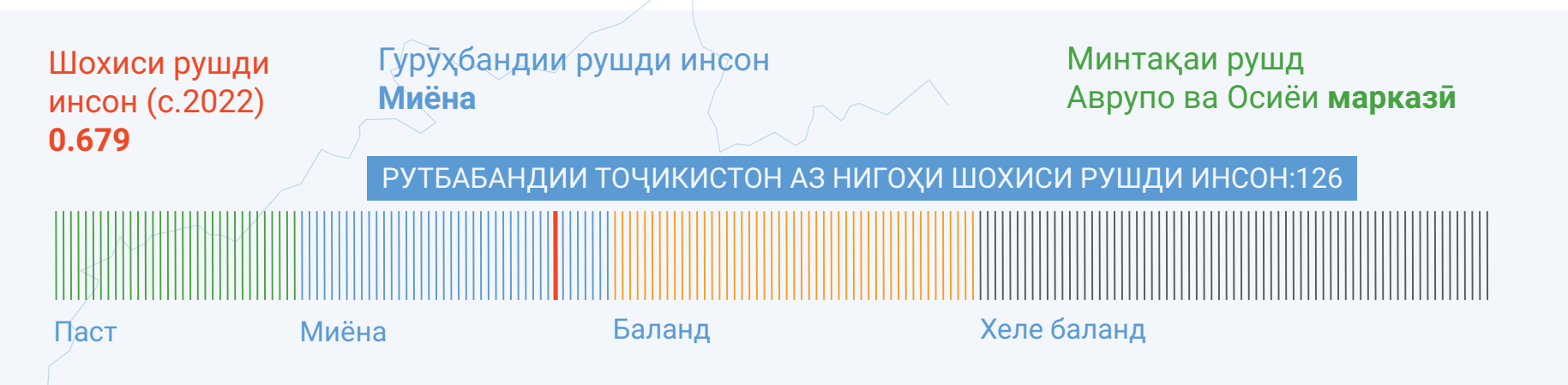
ҶАДВАЛИ НИШОНДИҲАНДАҲО ВА ТАМОҶУЛҲОИ ҲРУ

Панели идоракунӣ: ● ҲРУ дастрас гардид ● Мушкilot боқӣ мемонад ● Мушкilotи назаррас боқӣ мондаанд ● Мушкilotи ҷиддӣ боқӣ мондаанд ● Маълумот дастрас нест

Тамоҷулоҳ: ↑ Ба ҳадафҳои ҲРУ ҷавобгӯ аст ↗ Беҳтаршавии мӯътадил → Бе тағйирот ↓ Поён шуда истодааст ● Маълумот дар бораи тамоҷул дастрас нест

Сарчашма: Гузориши рушди устувор (sdgindex.org)

*се чоряки соли 2024

УЗБЕКИСТОН

ҚИРГИЗИСТОН

ТОҶИКИСТОН

Панҷеканд

Хуҷанд

Турсунзода

Душанбе

Ваҳдат

Норак

Ёвон

Бохтар

Кӯлоб

Шаҳритӯз

Мурғоб

Хоруғ

БОБИ I

ТАМОЮЛҲОИ РУШД ДАР КИШВАР

Дар соли 2024 сарфи назар аз мушкилоти ҷаҳонӣ, иқтисоди Тоҷикистон аз ҳисоби рушди бахшҳои саноат, кишоварзӣ ва хидматрасонӣ, сармоягузорӣ ва истеъмоли хонаводаҳо дар ҳаҷми **8,4%**¹ афзоиш ёфт.

Сармоягузории мустақими хориҷӣ дар сатҳи паст – тақрибан **0,5%**² нисбат ба ММД боқӣ мемонад.

Интиқоли маблағҳои муҳоҷирати меҳнатӣ, ки ба **48%-и**³ ММД дар се симоҳаи соли 2024 рост меояд ва афзоиши маоши давлатӣ дар соли 2024 ба зиёдшавии талаботи хонаводаҳо мусоидат намудааст.

Лоиҳаҳои инфрасохтори давлатӣ барои дастгирии шугъл ва рушди иқтисодӣ дар кишвар идома ёфтанд.

Даромад ва хароҷоти буҷетӣ дар соли 2024 ба таври муътадил афзоиш ёфтанд. Дар муқоиса бо касри пешбинишудаи буҷетӣ дар соли 2024 кишвар профитсити фискалиро ба даст овард. Соҳаҳои маориф, тандурустӣ, сугуртаи иҷтимоӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ 19,3%, 8,2% ва 13,2% хароҷоти умумии буҷетро ташкил доданд. Бо вучуди ин, барои ноил шудан ба ҳадафҳои ЧҚСРУ барои соли 2026 ва беҳтарнамоии сифат ва дастрасии ин хидматрасониҳо ҳиссаи хароҷоти маориф ва тандурустӣ бояд боз ҳам афзоиш ёбад. Аз ин рӯ, зарурати оптимизатсияи тақсимои буҷет байни сармоягузорӣ ба инфрасохтори ҷисмонӣ ва сармояи инсонӣ идома дорад.

Сарфи назар аз ин тамоюлҳои мусбат, кишвар дар баробари зарбаҳои беруни осебпазир боқӣ мемонад. Тағйироти сиёсат дар кишварҳои таъйиноти муҳоҷират ва вобастагии шадид аз маблағҳои интиқоли мумкин аст боиси таназули иқтисодӣ гардад. Қоидаҳои нави муҳоҷират дар кишварҳои асосии қабулкунанда, ба мисли Русия ва Қазоқистон, ба таври эҳтимоӣ ба муҳоҷирати меҳнатӣ ва воридоти маблағҳои интиқолӣ, ки манбаъи асосии даромади аксарияти хонаводаҳост, таъсир мерасонанд. Гуногунсозии маҳдуди иқтисодиёт ва бахшҳои содирот минбаъд мумкин аст боиси тағйирёбии нархи молҳо ва оқибатҳои бевоситаи касри савдо гардад.

Рушди устувори иқтисодӣ дар даҳсолаи охир сатҳи камбизоатиро аз 32% дар соли 2009 то ба 21,2% дар соли 2023⁴ ба таври назаррас коҳиш дод. Илова бар паст кардани сатҳи камбизоатӣ, Тоҷикистон дар самти дигар ҲҶУ ба пешрафтҳои назаррас ноил гардид, аммо ин пешрафт нобаробар аст. Гузориш дар бораи рушди устувор дар соли 2024 Тоҷикистонро дар байни 166 кишвари ҷаҳон дар ҷои 89-ум қарор додааст, ки нисбат ба соли қаблӣ чаҳор зина поинтар аст.⁵ Ин коҳиш маънои ҳатман регрессияро ифода намекунад, балки нишон медиҳад, ки талошҳо барои пешрафти ҲҶУ бояд тақвият дода шаванд. Дар ҲҶУ-ҳои 1, 2, 3, 5, 6, 7, 13 ва 15 тамоюлҳои муътадили беҳтаршавӣ қайд карда шуданд.

Соли 2024 Тоҷикистон ба рӯзномаи коҳиш додани тағйирёбии иқлим ва мутобиқшавӣ содиқ монд. Сарфи назар аз саҳми ночизи Тоҷикистон дар партобҳои газҳои гулхонаӣ, Тоҷикистон ҳамчунон дар иҷрои Саҳмҳои дар сатҳи миллий муайяншуда устувор аст. Тибқи ҳисобҳои ниҳии Саҳмҳои муайяншудаи миллии Тоҷикистон, фаъолиятҳои вобаста ба тағйирёбии

иқлим маблағгузории тақрибан 7%-и ММД-и Тоҷикистонро тақозо мекунад. Аз ин рӯ, Тоҷикистон бо дастгирии СММ имкониятҳои барои сафарбаркунии сармоягузорӣ тавассути барориши вомбаргҳои мавзӯӣ барои ташаббусҳои сабз ва устуворӣ омӯхта истодааст.

Як иқдоми назаррас дар самти сабзкунии бахши нақлиёт дар соли 2024 ин қарор дар бораи иваз кардани паркҳои автобусҳои мавҷуда ба автобусҳои электронӣ ва гузаштан ба мошинҳои барқӣ барои такси дар давоми соли 2025 дар шаҳри Душанбе буд. Интизор меравад, ки сиёсати нав коҳиши партобҳои гази карбонро дастгирӣ карда, ҳамзамон тавассути беҳтар кардани сифати ҳаво ба саломатӣ фоида меорад.

Тоҷикистон дар сатҳи ҷаҳонӣ ҷонибдорӣ ҳалли мушкилоти марбут ба об ва пирияхоро идома медиҳад. Соли 2024 дар кишвар сеюмин Конфронси байналмилалӣ сатҳи баланд вобаста ба Даҳсолаи байналмилалӣ «Об барои рушди устувор, солҳои 2018-2028» баргузост гардид. Конфронс имкон дод, ки таҷрибаи пешқадам ва ҳалли инноватсионӣ дар соҳаи об барои рушди устувор бо шарикӣ таҳкимшуда байни ҷонибҳои манфиатдор мубодила шавад.

Тоҷикистон дар татбиқи Стратегияи миллии иқтисоди рақамӣ ва табдилшавии рақамӣ ба пешрафтҳои ноил гардид, ки ҳадафи он мусоидат ба рушди иқтисодӣ, тақмили идоракунии ва пешниҳоди хидматрасонии беҳтар ба шаҳрвандони худ мебошад. Соли 2024 дар Тоҷикистон Форуми миллии «Рушди устувор тавассути инноватсия ва рақамисозӣ: ҳукумати электронӣ ва тичорати рақамӣ» гузаронида шуд, ки уҳдадори ҳукуматро вобаста ба пешбурди идоракунии рақамии ҳукумат ва тичорати электронӣ таъкид кард.⁶ Кишвар инчунин пешрафти босуръатро дар соҳаи рақамикунӣ хидматрасониҳои молиявӣ бо афзоиши назарраси пардохтҳои ғайринақдӣ⁷ нишон додааст. Бо вучуди ин, кӯшишҳои баъдӣ барои беҳтарнамоии пайваستкунии рақамӣ ва инфрасохтори рақамӣ бо стандартҳои рақамӣ зарур мебошанд.

Тоҷикистон ҳамгироии ҳуши маснуъиро ба иқтисоди худ қабул кард. Кишвар бо шарикони байналмилалӣ ҳамкорӣ намуда, дар самти рушди ҳуши маснуъӣ, муҳосиба дар “фазаи абри” ва технологияҳои додаҳои (данные) бузург ба таври фаъл кор мекард.

Соли 2024 низоми СММ саҳми стратегӣ ва саҳмҳои барои афзоиши арзиш гузошта, ба кишвар барои пешрафтҳои баъдӣ дар самти ҳадафҳои рушди миллий ва ҲҶУ мусоидат намуд. Низоми СММ бо ҳукумат ва дигар шарикон ҷиҳати муайян кардани роҳҳои ҳалли боз ҳам ҳамгирошуда ва чандирӣ барои мубориза бо мушкилоти рушди устувор ва фарогир бо мақсади таъмини тағйироти табдилшаванда кор кард:

- Тақмили додаҳо ва мониторинг ва арзёбӣ барои пешрафти ҲҶУ. Ба маҳал мутобиқсозӣ ва гузоришдӣ вобаста ба ҲҶУ тавассути таҳияи аввалин гузориши шарҳи ихтиёрии маҳаллӣ дар Душанбе.
- Маблағгузории ҲҶУ ва механизмҳои алтернативии сафарбаркунии захираҳо ва сармоягузорӣ тавассути истифодаи абзорҳои устувори қарзӣ ба монанди вомбаргҳои сабз.
- Ташаббуси “Огоҳии бармаҳал барои ҳама” ва қабули харитаи роҳ барои солҳои 2024-2027 ҷиҳати тақмили дониш дар бораи хатари офатҳои табиӣ, ошкорнамоӣ, мушоҳида, мониторинг, таҳлил, пешгӯӣ, паҳнкунӣ, иртибот, омодагӣ ва воқуниш.
- Шарикҳои глобалӣ барои фаҳмидани таъсири тўфонҳои гарду ғубор ба пирияхҳо дар минтақаи Осиё ва Уқёнуси ором.
- Иҷрои Саҳмҳои дар сатҳи миллий муайяншуда ва нақшаи миллии мутобиқсозии Тоҷикистон.
- Нақшаи амали ислоҳоти кишоварзӣ, табдилсозии низоми озуқаворӣ, амнияти озуқаворӣ ва ғизо.
- Қабули Нақшаи амали миёнамуддати маориф барои солҳои 2024-2026 дар самти дастгирии табдилсозии маориф.

¹ Вазорати рушди иқтисод ва савдои ҶТ

² Баррасии иқтисодии Бонки ӯлмумиҷаҳонӣ

³ Додаҳо, ки ба се симоҳаи соли 2024 дахл дорад. Бонки осиеғии рушд, Дурнамои рушди Осиё, соли 2025

⁴ Агентии омор, www.president.tj

⁵ <https://dashboards.sdgindex.org/profiles/tajikistan>

⁶ <https://med.tj/en/news/news-of-the-ministry/3110-adafu-afzalziyat-o-va-dastovard-oi-ukumati-kishvar-dar-samti-ra-amigardonii-so-a-oi-i-tisodi-mill-muamrif-gardidand>

⁷ <https://www.ebrd.com/publications/transition-report-202425-tajikistan>

ПЕШРАФТ ДАР САМТИ ҲАДАФҲОИ РУШДИ УСТУВОР

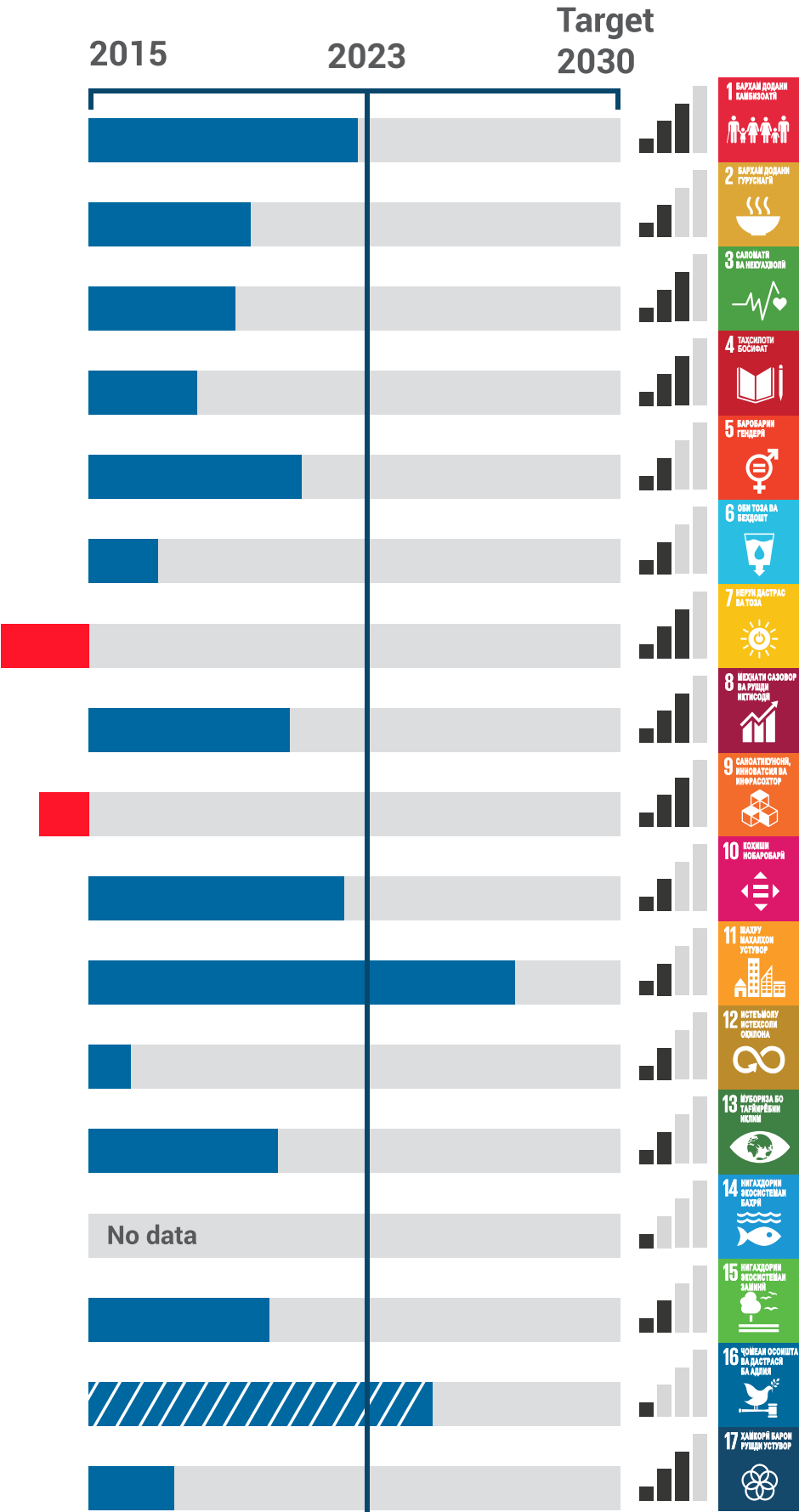
Ҳукумати Тоҷикистон Стратегияи миллии рушд барои солҳои 2016-2030-ро амалӣ мекунад, ки он ба ҲҶҲ мувофиқ аст. Дар доираи Шарҳи миллии ихтиёри 2-юм Ҳукумати Тоҷикистон бо дастгирии Комиссияи иқтисодӣ ва иҷтимоии СММ барои Осие ва Уқёнуси Ором ва Дафтари Ҳамоҳангсози доимии СММ дар Тоҷикистон пешрафтро дар самти ҲҶҲ арзёбӣ намуда, механизми пайгирии миллии ҲҶҲ-ро ҷорӣ намуд. Ин низоми пайгирӣ таъмини далелҳо ва фаҳмишҳоро вобаста ба пешрафти ҲҶҲ дар кишвар идома медиҳад.⁸

Бар асоси хулосаҳои механизми миллии пайгирии ҲҶҲ пешрафти назаррасро барои баъзе ҳадафҳои ҲҶҲ, аз ҷумла шаҳру маҳалҳои устувор (ҲҶҲ 11), барҳам додани камбизоатӣ (ҲҶҲ 1) ва коҳиши нобаробарӣ (ҲҶҲ 10) мушоҳида кардан мумкин аст. Бо вучуди ин, ҳатто барои ин ҲҶҲ-ҳо бахшҳои ҳастанд, ки дар он амалҳои баъдӣ зарур мебошанд. Дар доираи ҲҶҲ 1, дар ҳоле ки сатҳи камбизоатӣ коҳиши назаррасро нишон медиҳад, барои васеъкунии низомиҳои ҳифзи иҷтимоӣ ва коҳиш додани оқибатҳои офатҳо чораҳои бештар лозиманд. Дар доираи ҲҶҲ 10, ҳарчанд хароҷоти интиқоли маблағ ба таври мусбат дар ҳолати коҳиш қарор дошт, ҳиссаи даромади меҳнат дар ММД дар сатҳи қаблӣ қарор дошт. Дар доираи ҲҶҲ 11, ҳарчанд дар самти қабул ва татбиқи стратегияҳои миллии коҳиш додани хатар аз офатҳои табиӣ пешрафти назаррас ба даст омадаанд, талафоти иқтисодӣ аз офатҳои табиӣ афзоиш ёфт.

Таҳлили пайгирии ҲҶҲ инчунин таъкид мекунад, ки мақсадҳо ва ҳадафҳои вучуд доранд, ки дар онҳо диққати фаврӣ барои тезонидани пешрафт ё баръакс тамоюлҳои регрессивӣ лозим аст (Диаграммаи 1). Тамоюлҳои баръакс вобаста ба ҳиссаи нерӯи барқароршаванда дар истеъмоли ниҳони нерӯ ва иқтисодии барқароршавандаи нерӯи барқ ба ҳар сари аҳоли ба ҲҶҲ 7 – Истифодаи нерӯи дастрас ва тоза дахл доранд. Интизор меравад, ки дар ин самт пас аз анҷоми лоиҳаҳои мавҷудаи инфрасохтори нерӯи барқароршаванда пешрафти назаррас ба даст меояд. Ба ҳамин монанд, партобҳои диоксидаи карбон аз саноати истеҳсолкунанда ба як воҳиди арзиши иловашуда дар саноати коркардкунанда ва хароҷоти умумии дохилӣ барои таҳқиқот ва таҳия соҳаҳои мавриди таваҷҷуҳи ҲҶҲ 9 – Саноат, инноватсия ва инфрасохтор мебошанд.

Дигар соҳаҳо, ки ба таваҷҷуҳи ниез доранд, васеъкунии фаъолиятҳои субот ва устувори кишоварзӣ, беҳтаркунии сифат ва дастрасӣ ба хидматрасониҳои таълимӣ, беҳтарнамҳои самаранокӣ об ва нерӯ, таъмини ҳуқуқҳои меҳнатӣ ва муҳити бехатари корӣ, истифодаи боз ҳам самараноктари захираҳои табиӣ, сиёсатҳои қавитар вобаста ба иқлим ва маблағгузориҳои гуногунсозишуда ва устуворро барои рушд дар бар мегиранд.

Камбудиҳои назаррас инчунин дар додаҳо ҳам мавҷуданд. Соли 2022 100 (46%) нишондиҳандаҳои расмӣ ҲҶҲ барои Тоҷикистон додаҳои кофӣ доштанд. Ҳукумат барои мониторинги миллии 80 нишондиҳандаҳои интихоб кардааст, ки мувофиқат бо ҳадафҳои рушди онро таъмин мекунад.⁹

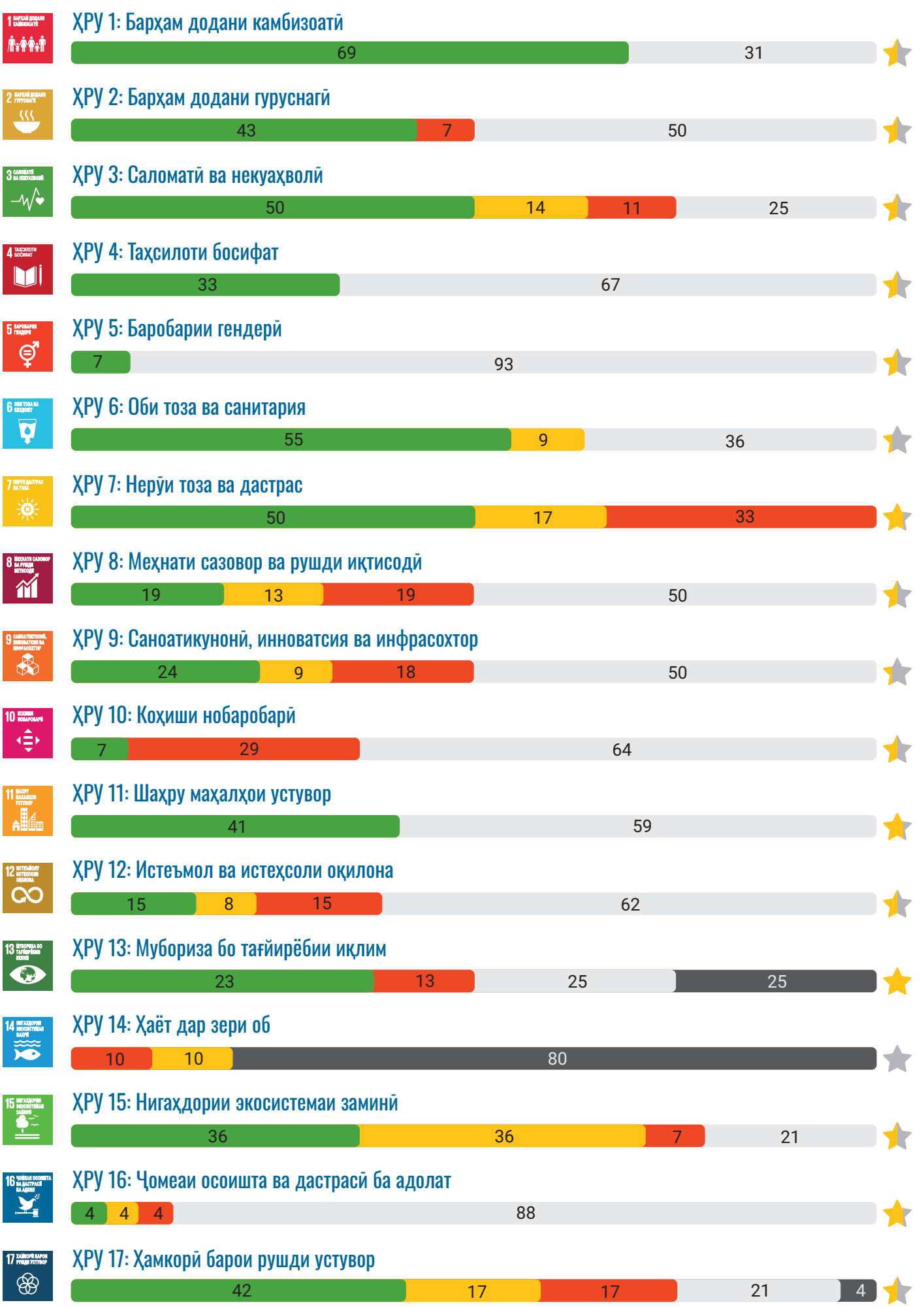

Диаграммаи 1. Барраисии муфассали пешрафти ҲҶҲ дар Тоҷикистон, соли 2023

■ ПЕШРАФТ ■ РЕГРЕССИЯ ▨ Нишондиҳандаҳои нокифоя ■ Кувваи далелҳо

⁸ Национальный механизм отслеживания ЦУП <https://data.unescap.org/national-sdg-tracker>
⁹ Сарчашма: ESCAP <https://data.unescap.org/national-sdg-tracker>

ФОИЗИ (%) НИШОНДИҲАНДАҲО

Эзоҳ: Додаҳои дар боло нишондодашуда бо фоизи нишондиҳандаҳои барои ҳар як ҲҶҲ иборат аст. Сарчашма: Комиссияи иқтисодӣ ва иҷтимоии СММ барои Осие ва Уқёнуси Ором <https://data.unescap.org/national-analysis?tab=overview&country=TJK>

Условные обозначения

- Дар ҳоли иҷро аст
Тамоюлҳои беҳтаршуда аз соли 2015
- Коҳиш меёбад
Тамоюлҳои бадтаршуда аз соли 2015
- Мувофиқ нест
Нишондиҳанда дар ин соҳа мувофиқ нест
- ★ Мавқеи минтақавӣ
Фоизи нишондиҳандаҳои аз ҳисоби миёна баландтар аз рӯи минтақа
- Бозистода
Тамоюлҳои бозистода ё омехта
- Додаҳои нокифоя
Барои арзёбии тамоюлҳои додаҳои кофӣ нестанд

ХУЛОСАИ МУФАССАЛИ ҲАДАФҲО

Ҳадафи аз ҳама бештар иҷрошуда

ҲҶҲ 1: барҳам додани камбизоатӣ

Ҳадафҳои аз ҳама зиёдтар коҳиш ёфта

ҲҶҲ 7: Нерӯи тоза ва дастрас.

РУЙКАРДИ БА ДОДАҲО АСОСЁФТАИ ДАСТАИ КИШВАРИИ СММ ВОБАСТА БА РУШДИ УСТУВОР

Дар солҳои 2024-2025 дастаи кишварии СММ дар Тоҷикистон мониторинги ҲҶУ-ро тавассути оғози Платформаи ҳамгирошудаи мониторинги ҲҶУ, Шарҳи ихтиёрии маҳаллӣ дар Душанбе, истифодаи додаҳои барӯйхатгирии аҳоли ва таҳқиқоти тиббӣ демографиро (соли 2023) тақмил дод. Муваффақиятҳои асосӣ паҳн кардани маълумотномаи оморӣ, пешниҳоди натиҷаҳои барӯйхатгирии соли 2020 ва таҳқиқи дивидендҳои демографиро дар бар мегирифтанд. Кӯшишҳои инчунин додаҳои муҳоҷиратро беҳтар карданд, таҳияи стратегияи барӯйхатгирии кишоварзиро дастгирӣ карданд, низоми додаҳо дар бораи кӯдакон тақмил доданд ва масъалаи амнияти озуқавориро ҳал карданд. Илова бар ин, арзёбии ба монанди Арзёбии миллии хароҷот барои БПНМ ва таҳлили бозори меҳнат дар соҳаи тандурустӣ ҳулосаи калидиро барои таҳияи сиёсат пешниҳод карданд.

Photo © UN/ Kristina Trymasyan

- Дастгирии иштироки Тоҷикистон дар чорабиниҳои сатҳи баланди байналмилалӣ дар соҳаи омор: Хазинаи нуфуси СММ иштироки Тоҷикистонро дар чорабиниҳои байналмилалӣ асосии оморӣ, аз ҷумла 55-умин Комиссияи омили СММ ва Ҳафтаи барӯйхатгирии аҳоли дар Женева дастгирӣ намуд ва бо ин мониторинги ҲҶУ ва низоми додаҳои демографиро беҳтар намуд. Комиссияи иқтисодии СММ вобаста ба Аврупо ва Созмони байналмилалӣ муҳоҷират иштирок дар семинаро ва вохӯриҳоро маблағгузорӣ карда, таҷрибаи Тоҷикистонро дар методҳои инноватсионии оморӣ ва омили вобаста ба муҳоҷират ҷиҳати мониторинги ҲҶУ тақмил доданд.
- Тақвияти низоми додаҳо вобаста ба кӯдакон дар Тоҷикистон: ЮНИСЕФ ба Агентии омили Тоҷикистон дар тақмили низоми додаҳо дар бораи кӯдакон, таҳияи маводи тарғиботӣ барои ислоҳот дар соҳаи ҳифзи кӯдакон ва таҳияи як наشريи ҳамаҷонибаи омили кӯдакон кӯмак намуд. Илова бар ин, ЮНИСЕФ дар як модули омӯзишӣ барои ҷонибҳои манфиатдори давлатӣ вобаста ба мониторинги ҳуқуқи кӯдак ва мониторинги ҲҶУ ҳамёри кард.
- Тақмили додаҳои муҳоҷират ва банақшагирии сиёсат дар Тоҷикистон: Созмони байналмилалӣ муҳоҷират (СБМ) як машқи харитасозии додаҳои муҳоҷиратро дар Тоҷикистон (2019-2024) анҷом дод, ки камбудҳои додаҳо муайян кард ва тавсияҳоро барои таҳияи сиёсати соҳавӣ пешниҳод кард. Натиҷаҳо дар "Гузориш дар бораи вазъи муҳоҷират дар Тоҷикистон" ҷамъ карда шудаанд, ки ҳулосаҳо дар бораи тарҳ ва ҳаракати муҳоҷират пешниҳод мекунад. Ташаббусҳои СБМ вобаста ба харитасозӣ ва пайгирии: СБМ Матритсаи пайгирии ҳаракатро дар Тоҷикистон бо мақсади пайгирии ва паҳн кардани додаҳои мунтазами муҳоҷирати дохилӣ ва байналмилалӣ, беҳтар намудани фаҳмиши ҳаракати аҳоли ва дастгирии банақшагирии сиёсати муҳоҷират таҳия кардааст.
- Дастгирӣ дар таҳияи стратегияи барӯйхатгирии кишоварзӣ дар Тоҷикистон: ФАО Агентии омили Тоҷикистонро дар таҳияи Стратегияи барӯйхатгирии кишоварзӣ, аз ҷумла баррасии ҷанбаҳои институционалӣ, ҳуқуқӣ, молиявӣ ва техникӣ, арзёбии тавонмандии кормандон ва арзёбии сарчашмаҳои додаҳо ҷиҳати беҳтар намудани банақшагирии миллии дастгирӣ намуд. Кӯшишҳои барои таъмини маблағ ҷиҳати татбиқи он идорадоранд.
- Беҳтар кардани амнияти озуқаворӣ тавассути роҳиҳои ба додаҳо асосёфта дар Тоҷикистон: Низоми мониторинги амнияти озуқаворӣ, муайян кардани аҳолии осебазӣ ва хабаррасонӣ дар бораи чунин чораҳо, ба монанди интиқоли маблағ ва ғизои мактабӣ истифода мебаранд. Ҷамъовариҳои беҳтаркардашудаи додаҳо ва ҳамкориҳои байнидоравӣ таҳлили амнияти озуқаворӣ ва қабули қарорҳо беҳтар мекунад.
- Арзёбии миллии хароҷот барои мубориза бо БПНМ дар соли 2024: Арзёбии миллии хароҷот барои мубориза бо БПНМ дар соли 2024 хароҷоти марбут ба ВНМО/БПНМ-ро аз сарчашмаҳои давлатӣ, байналмилалӣ ва хусусӣ пайгирӣ намуда, хароҷотро дар категорияҳои пешгирӣ, табобат ва нигоҳубин таҳлил мекунад ва камбудҳои ҳангоми тақсими захираҳо муайян мекунад.
- Таҳлили бозори меҳнат дар соҳаи тандурустӣ дар Тоҷикистон: Бо дастгирии Созмони ҷаҳонӣ тандурустӣ (СҶТ) дар доираи таҳлили бозори меҳнат дар соҳаи тандурустӣ арзёбии захираҳои қувваи корӣ дар соҳаи тандурустӣ дар Тоҷикистон бо мақсади таҳияи сиёсати тақсимкунии қувваи корӣ, ҷалби қувваи корӣ ба кумаки аввалияи тиббӣ санитарӣ ва таҳсилоти тиббӣ гузаронида шуд, ки он имкон дод, ки тасаввурот дар бораи беҳтарнамоии сифати кӯмаки тиббӣ ва тақмили захираҳои қувваи корӣ дар соҳаи тандурустӣ пайдо шавад.

159 ТАДБИРИ БАРНОМАВӢ, НАҚШАҲОИ КОРИИ ЯКҶОЯИ ЧҲСҶУ

Нуктаҳои асосӣ:

- Ифтитоҳи Платформаи ҳамгирошудаи мониторинги ҲҶУ (2024): дар ҳамкорӣ бо Дафтари Ҳамоҳангсозии доимии СММ, Комиссияи иқтисодӣ ва иҷтимоии СММ барои Осиё ва Уқёнуси ором, Вазорати рушди иқтисод ва савдо, Агентии омор, Тоҷикистон платформаеро барои пайгирии пешрафти ҲҶУ: <https://tajstat.github.io/sdg-site-tajikistan/>, тақмили идоракунии, дастгирии таҳияи сиёсат бар далелҳои асосёфта, аз ҷумла омӯзишро барои хизматчиёни давлатӣ оғоз кард ва Ҳамоҳангсозии додаҳо беҳтар намуд.
- Оғози шарҳи ихтиёрии маҳаллӣ дар Душанбе: дар ҳамкорӣ бо Дафтари Барномаи СММ вобаста ба манзил ва рушди устувори шаҳрҳо, Дафтари Ҳамоҳангсозии доимии СММ, Барномаи рушди СММ, Вазорати рушди иқтисод ва савдо, маъмурияти шаҳри Душанбе, шарҳи маҳаллии ихтиёрӣ барои пайгирии пешрафти маҳаллии ҲҶУ, бартараф кардани мушкилот вобаста ба додаҳо ва тавонмандӣ, таъкид кардани дастовардҳои Душанбе дар рушди шаҳрсозӣ, рақамикунӣ ва устуворӣ таҳия шуда буд ва дар Форуми миллии ва Форуми умумиҷаҳонӣ шаҳрсозӣ дар шаҳри Қоҳира муаррифӣ карда шуд, ки ба гузоришдиҳии фарогир аз руи ҲҶУ дар асоси додаҳо мусоидат намуд.
- Истифодаи додаҳои барӯйхатгирии аҳоли ва таҳқиқоти тиббӣ демографии соли 2023 барои мониторинги ҲҶУ:

Хазинаи нуфуси СММ нишондиҳандаҳои асосии ҲҶУ (масалан, дастрасӣ ба хидматрасонӣ, саводноқӣ, бекорӣ дар байни ҷавонон) бо истифода аз барӯйхатгирии аҳоли ва додаҳои таҳқиқоти тиббӣ демографии соли 2023, ки ба гурӯҳҳои осебазӣ нигаронида шудааст, арзёбӣ кард. Бозёфтҳои ҳангоми таҳияи сиёсат истифода мешаванд, мониторинги миллиро дастгирӣ мекунад ва масъулияти ҳукуматро барои ноил шудан ба ҲҶУ тақвим мебахшад.

- Таҳия ва паҳнкунии дастурамали оморӣ: Хазинаи нуфуси СММ бо Агентии омор ҳамкорӣ намуда, 700 нусхаи «Маҷмӯи дастуриҳои методологӣ вобаста ба ҷамъовари ва ҷамъбасти гузориши оморӣ»-ро ба кормандони омор дар сатҳҳои миллии ва ноҳиявӣ таҳия ва паҳн намуд.
- Муаррифии натиҷаҳои барӯйхатгирии аҳоли ва фонди манзил дар соли 2020: Хазинаи нуфуси СММ ба Агентии омор дар пешниҳоди натиҷаҳои барӯйхатгирии аҳоли дар соли 2020 ва гузориши "Вазъи кунунӣ ва дурнамои рушди демографӣ" мусоидат намуда, додаҳои асосиро барои арзёбии ҷаҳорҷубаҳои рушди Тоҷикистон пешниҳод намуд.
- Таҳқиқот вобаста ба дивидендҳои демографӣ дар Тоҷикистон: Хазинаи нуфуси СММ ва Пажӯҳишгоҳи таҳқиқоти меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли вобаста ба дивидендҳои демографии Тоҷикистон таҳқиқот гузаронида, сармоягузориҳо ба бахшҳои маориф, тандурустӣ, банақшагирии иқтисодии гендерӣ ва шуғли аҳоли ҷиҳати ҷалби ҷавонон ба рушди иқтисодӣ тавсия доданд.

БОБИ II

ДАСТГИРИИ СИСТЕМАИ РУШДИ СММ БА АФЗАЛИЯТҲОИ РУШДИ МИЛЛӢ АЗ ТАРИҚИ ЧАҲОРЧӢБАИ ҲАМКОРӢ

2.1. Баррасии натиҷаҳои чаҳорчӯбаи ҳамкорӣ дар соли 2024

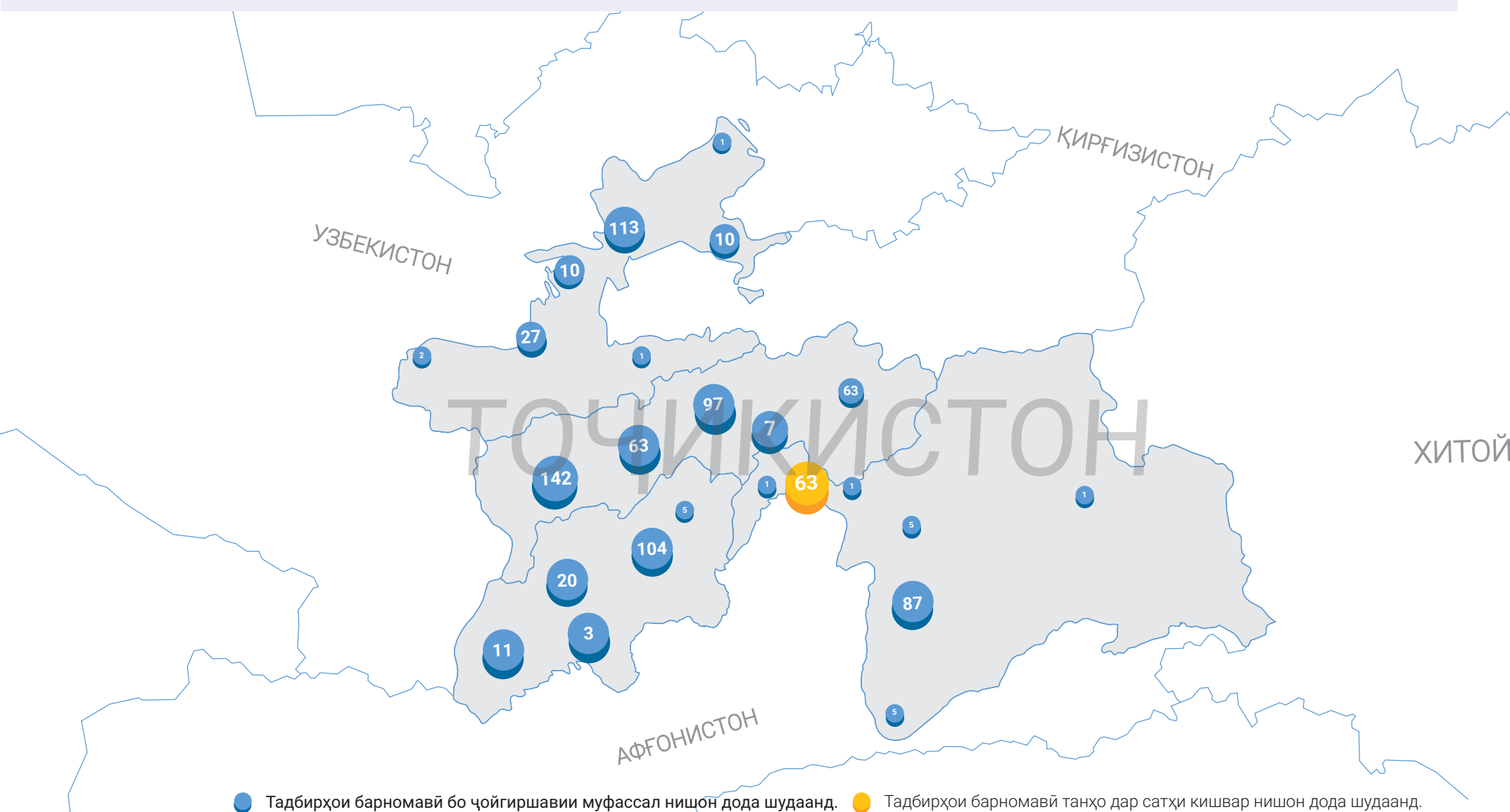
Чаҳорчӯбаи ҳамкориҳои СММ вобаста ба рушди устувор (ЧҲСРУ) барои солҳои 2023-2026 дар Тоҷикистон дар рафти машваратҳои васеъ бо ҷонибҳои манфиатдори миллӣ ва байналмилалӣ таҳия шудааст. Афзалиятҳои стратегияи он аз ҷониби Таҳлили умумии кишварӣ муайян шуданд ва дар рафти муҳокимаҳо бо вазоратҳо ва шарикони давлатӣ, аз ҷумла ҷомеаи шаҳрвандӣ, бахши хусусӣ ва созмонҳои байналмилалӣ тасдиқ карда шуданд. ЧҲСРУ кӯшишҳои муштаракӣ дастаи кишварии СММ-ро вобаста ба дастгирии кишвар дар ҳалли афзалиятҳои миллӣ ва ноил шудан ба Рӯзномаи 2030 инъикос мекунад.

Соли 2025 соли пеш аз охири татбиқи ЧҲСРУ мебошад ва аз ин рӯ, арзёбии ҳатмии мустақил барои арзёбии саҳмҳои ҷорӣ ЧҲСРУ, натиҷаҳои бадастомада, камбудҳои мавҷудбуда ва фаъолиятҳои такрорӣ ҳангоми татбиқи ҲРУ гузаронида мешавад, то ки ҳисоботдиҳӣ таъмин карда шавад, омӯзиш дастгирӣ ёбад ва қарорҳои мувофиқашуда ҷиҳати давраи навбатии ЧҲСРУ барои солҳои 2027-2030 қабул карда шаванд.

ЧҲСРУ ба гурӯҳҳои осебпазир авлавиат дода, кафолат медиҳад, ки онҳо дар канор намонанд. Натиҷаҳои он дар шарикӣ бо ҷомеаи шаҳрвандӣ, созмонҳои ғайридавлатӣ, ниҳодҳои ҳуқуқӣ башар, доираҳои илмӣ, расонаҳо, бахши хусусӣ ва шарикони байналмилалӣ ба даст оварда мешаванд. Ҳам Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳам низоми СММ барои натиҷаҳо масъулияти мутақобил доранд.

Афзалиятҳои стратегӣ ва натиҷаҳои интизорравандаи Тоҷикистон бо Рӯзномаи рушди устувор то соли 2030 мувофиқат мекунад. Ин афзалиятҳо ва натиҷаҳо бо ҳам алоқаманданд ва шарикӣ барои ноил шудан ба пешрафти назаррас дар самти афзалиятҳои миллӣ ва ҲРУ нақши калидӣ бозӣ мекунад. Ин рӯйқард 5 ҳарфи "Р"-и зикршуда дар Рӯзномаи 2030-ро инъикос мекунад: одамон (people), шукуфой (prosperity), сайёра (planet), сулҳ (peace) ва шарикӣ (partnership).

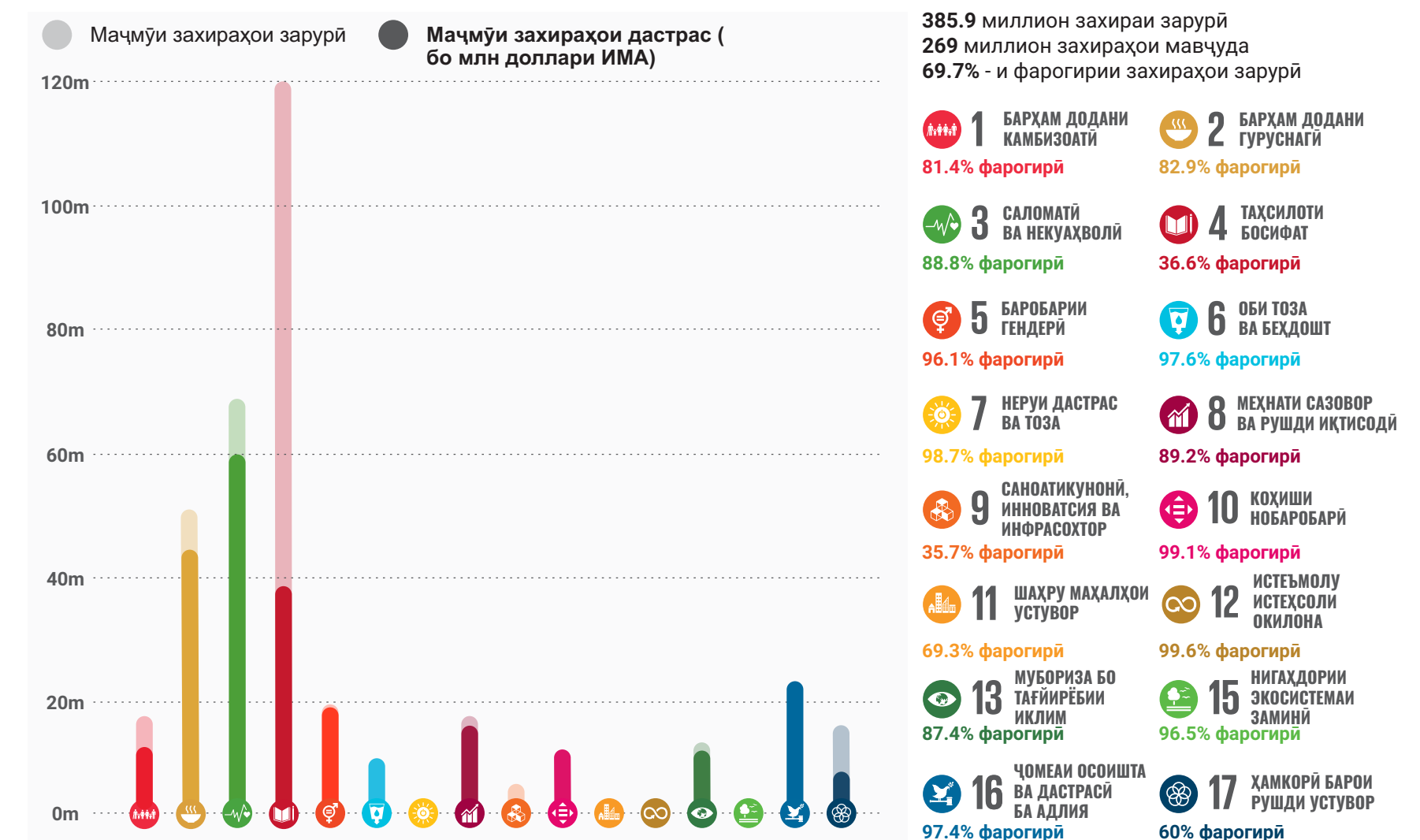
ТАДБИРҲОИ БАРНОМАВИИ ЧҲСРУ ДАР ТОҶИКИСТОН ТИБҚИ МИНТАҚАҲО

ЧӢ ТАВР СММ БА ҲРУ САӢМ МЕГУЗОРАД?

НОРАСОИИ МАБЛАҒГУЗОРИИ СММ МУТОБИҚИ ҲАДАҲОИ РУШДИ УСТУВОР ДАР ТОҶИКИСТОН

НАТИҶАИ НИҶОИИ 1: РУШДИ ИНСОНИИ ФАРОГИР

То соли 2026 низомҳо ва хидматрасониҳои тандурустӣ, амнияти озуқаворӣ, ғизо, маориф ва ҳифзи иҷтимоӣ боз ҳам муассиртар, фарогиртар, ҳассос ба ҷанбаи гендерӣ ва ба таври кофӣ маблағгузорӣ хоҳанд шуд.

\$51,545,030	Буҷети ҷудошуда
\$44,215,432	Ҳароҷот

Низоми СММ ҳамкории наздикро бо ҳукумат ҷиҳати таъмини хидматрасонии давлатии босифат, фарогир ва хуб маблағгузоришуда барои мардуми Тоҷикистон идома медиҳад. Дар Тоҷикистон афзоиши номинилии хароҷоти давлатӣ барои ҳифзи иҷтимоӣ, тандурустӣ ва маориф дар давраи солҳои 2019 ва 2024 идома дорад. Бо вуҷуди ин, бо дарназардошти таносуб ҳам дар соҳаи тандурустӣ ва ҳам маориф дар муқоиса бо нишондодҳои ибтидоӣ коҳишҳо ба назар мерасанд, дар ҳоле, ки нуқтаи мусбат он аст, ки нишондиҳандаи мақсадноки хароҷот барои ҳифзи иҷтимоӣ аллақай хеле барзиёд иҷро шудааст. Дар сатҳи стратегӣ СММ тавассути таҳия ва татбиқи Стратегияи миллии об, Стратегияи ғизоидохии мактабӣ ва Нақшаи бисёрсоҳавии ғизо тавонмандии иқтисодии институтсионалии хидматрасониҳои давлатиро дастгирӣ намуд.

Агар дар мавриди бахшҳои алоҳида суҳанронем, пас дар соҳаи маориф тамоюлҳои мусбат ба назар мерасанд, зеро фарогирӣ кӯдакон дар соли 2024 то 22% (аз сатҳи ибтидоӣ 15,9%) афзоиш ёфтааст. Дар соҳаи тандурустӣ 98%-и таваллудҳо аз тарафи кадрҳои баландхисос қабул карда шудаанд ва 97%-и аҳолии мақсаднок бо тамоми вакцинаҳои ба барномаи миллии дохилшуда фаро гирифта шудаанд. Пешрафт дар дастрасӣ ба хидматрасониҳои банақшагирии оила низ қайд карда шуд: СММ созишномаи ҳаммаблағгузори харидаи воситаҳои контрацептивиро дастгирӣ мекунад, ки бахшида ба он соли 2024 ҳиссаи занони аз методҳои муосир қаноатманд то 54% афзоиш ёфтааст. Ин аз уҳдадорҳои зиёдшуда ба рушди афзалиятноки сармояи инсонӣ шаҳодат медиҳад.

Пешрафт

Дар давоми соли 2024 СММ бо ҷонибҳои гуногуни манфиатдор, аз ҷумла ҳукумат, ҷомеаи шаҳрвандӣ ва донорҳои байналмилалӣ барои беҳтарнамоеи сифат ва расонидани хидматрасониҳои давлатӣ дар саросари Тоҷикистон ҳамкории наздик дошт. Дастовардҳои беш аз ҳама назарраси сол инҳоянд:

- Тандурустӣ**
- 248,469 кӯдак бо вакцинаи DTP3 эм карда шуданд (97%-и шумораи умумӣ).
 - Панҷ сиёсати миллии дар соҳаи тандурустӣ, ки мубокиқи стандартҳои ҳуқуқи инсон таҳия шудаанд, вазъи умумии саломатӣ, солимии ҷинсӣ, репродуктивӣ ва ҳам бемориҳои ғайрисириятро дар бар мегиранд.
 - Хидматрасонӣ ва биноҳои тиббӣ беҳтар карда шуда, 655 358 кӯдак наврас ва 620 000 шахси осебпазир аз он баҳра гирифтанд, аз ҷумла 36 667 нафар ба пешгирии ва табobati ВНМО дастрасӣ пайдо карданд ва 4 449 нафар бемори сил ба табобат фаро гирифта шуданд.
 - Моделҳои ҳамгирошудаи муҳолиа дар синни барвакти кӯдакӣ дар 11 муассисаи кӯмаки аввалияи тиббӣ санитарӣ хидматрасониҳои босифатро барои кӯдакони дорои суръати сусти рушд ва маъҷубият пешниҳод мекунад ва ҳоло модел барои васеъшавӣ омода аст.
 - 861 шахси сиёсатгузори соҳаи тандурустӣ, менеҷерҳо ва масъулони Низоми иттилоотӣ идоракунии тандурустӣ тавонмандии худро барои идоракунии ҳолатҳои фавқуллодаи соҳаи тандурустӣ бо дастгирии СММ тақмил доданд.
 - 98%-и таваллудҳо аз тарафи кадрҳои баландхисос гузаронида шуданд.
 - Созишномаи маблағгузори муштарак барои харидаи воситаҳои контрацептивӣ дастрасии доимиро ба воситаҳои банақшагирии оила таъмин намуд. Дар ин маврид 54%-и занон аз методҳои муосир истифодаи қаноатмандӣ карданд.
 - Нақшаи миллии амал барои муқовимат ба микробҳо қабул карда шуд.

ГУЗОРИШҶОИ ЗЕРИДОРАҶОИ СММ

ДОНОРҶО

- Нақшаи чорабиниҳо вобаста ба ҳифзи иҷтимоӣ (солҳои 2024-2026) қабул гардид, ки дар он афзалият ба васеъкунии фароғирӣ ва тамаркуз ба оилаҳои осебапзир дода шудааст.

- Соли 2024 зиёда аз 1,5 миллион нафар шахси оsebпaзир, аз ҷумла 4142 гуреза, панохҷундагон ва 761 нафар шахси бешаҳрванд хидматҳои махсуси ҳифзи иҷтимоиро гирифтаанд, ки он аз нишондиҳандаҳои мақсаднок зиёдтар мебошанд.
- Соли 2024 тақрибан 25%-и аҳоли бо сатҳҳои ҳадди ақали низомиҳои ҳифзи иҷтимоӣ фаро гирифта шудаанд.

- 2594 нафар омӯзгор аз таҳсил қабл аз ворид шудан ба кор ва омӯзишро (тақмили ихтисос) ҳангоми кор вобаста ба гуногунрангӣ ва фароғирӣ хатм намуданд, ки он аз нишондиҳандаҳои солонаи бозомӯзӣ зиёдтар мебошад.

- Нақшаи амали миёнамуддати маориф барои солҳои 2024-2026 бо мақсади тезонидани татбиқи Стратегияи миллии рушди маориф то соли 2030 таҳия шудааст.

- 21 шӯри хонандагон дар саросари Тоҷикистон дар доираи “Барномаи дастгирии таҳсилоти босифат, марҳилаи II” таъсис дода шуданд.

- Бахшида ба таҳкими низомҳои маориф фарогирии таҳсил томактаби соли 2024 аз 15,9% то 22% афзоиш ёфт, ҳарчанд мушкилоти баробарии гендерӣ боқӣ мемонад (55%-и писарон ва 45%-и духтарон).

- Қисматҳои об, санитария ва беҳдошт дар Стратегияи миллии об барои давраи то соли 2040 ва стандартҳои мониторинги сифати

- Хидматрасониҳои давлатӣ аз ҳисоби маблағгузориҳои дохилии маҳдуд, норасоии кормандон ва миқдори баланди азкорравии кормандон ҳалалдор мешавад, ки вобастагиро аз кумаки беруни ва зарурати омӯзиши доимӣ ва тавонмандсозӣ барои дастгирӣ сифати хидматрасонӣ нишон медиҳад.

- Таъхирҳо ва муҳлатҳои номуайян дар равандроии сиёсат ва меъёри ба самаранокии ислохот дар соҳаи маблағгузори тандрустӣ, идоракунии об, санитария ва бехдошт ва ҳифзи иҷтимоӣ монеъ мешаванд ва аксарияти вақтҳо ба муҳлатҳои ташаббусҳои шарикони рушд мувофиқат намеkunанд.

- Набудани додаҳои бозетимод вобаста ба ҳифзи иҷтимоӣ, махсусан барои гуруҳҳои осебпазир ҷиҳати идора ва васеъ намудани барномаҳои ҳифзи иҷтимоӣ маҳдудиятҳо эҷод мекунанд.

об тасдиқ карда шуданд.

- Ба 177 226 нафар хидматрасониҳои базавии ҳадди ақали вобаста ба обтаъминкунӣ ва ба 180 977 нафар хидматрасониҳои ибтидоии ҳадди ақали санитарӣ пешниҳод карда шуд.

- 1399 855 нафар аз тadbирҳои пешгирикунанда вобаста ба ғизо, аз ҷумла аз машварт вобаста ба масъалаҳои ғизои модарон ва ғизодиҳии навзодон баҳра бурданд.

- Ҳамагӣ 194 нафар корманди техникик ва кормандони низоми озуқаворӣ малакаҳои худро вобаста ба технологияҳои муосири истеҳсоли озуқаворӣ солим тақвими доданд, зиёда аз 2400 нафар кишоварз ва истеҳсолкунандагон маҳсулоти ҳуҷумкӯрӣ дониш ва таҷрибаи худро тақвими доданд.

- Дар 4 ҷомеа 4 бонки ҷамъиятии тухмӣ таъсис дода шуд, ки ба зиёда аз 1000 деҳқон тухмии навъҳои маҳаллӣ ва хешовандони ваҳшии растанихоро пешниҳод мекунанд.

- Даҳ мактаби саҳроии деҳқонон таъсис дода шуданд, ки ба деҳқонон дар интиҳоби навъҳои маҳаллӣ, баланд бардоштани сифати тухмӣ ва ғуноғунсозии зироатҳо барои истеҳсоли озуқаворӣ, ҳӯроки чорво ва гирифтани ғоידа кумак мекунад.

- Ҳамагӣ 546 000 кӯдаки синни томактабӣ ҳӯроки мутавозинии мактабро тавассути ташаббуси "Ғизодиҳии мактабӣ" гирифтанд. Ин барнома 1866 мактабро дар саросари кишвар фаро гирифт.

- 4008 кўдаки аз 6 то 59-моҳаи гирифтори норасоии шадиди ғизо тавассути низоми давлатӣ бо ғизои махсус ғаникардашуда таъмин карда шуданд.

- Хидматрасониҳои давлатӣ аз ҳисоби маблағгузориҳои дохилии маҳдуд, норасоии кормандон ва миқдори баланди азкорравии кормандон ҳалалдор мешавад, ки вобастагиро аз кумаки беруни ва зарурати омӯзиши доимӣ ва тавонмандсозӣ барои дастгирӣ сифати хидматрасонӣ нишон медиҳад.

- Нобоварӣ ба вакцина ва маълумоти бардурӯғ монеаҳоро барои эмкунӣ, аз ҷумла дар минтақаҳои дурдаст ва дар байни аҳолии оворашуда ба вуҷуд меорад.

- Доғи нанг (стигма) ва монеаҳои иҷтимоӣ дастрасии муҳоҷирон, гурезаҳо ва одамони гирифтаи ВНМО-ро ба хидматрасонии тандурустӣ, маориф ва иҷтимоӣ маҳдуд мекунад.

- Сатҳи пасти захираҳои молиявӣ барои беҳтарнамоии амнияти озуқаворӣ ва ғизо дар кишвар.

- Таваҷҷуҳи кам ба беҳтарнамоии инфрасохтори вобаста ба низоми озуқаворӣ устувор дар кишвар.

- Набудани дастрасӣ ба қарз, имтиёзҳо ва грантҳои мувофиқ барои татбиқи технологияҳои муосир дар низоми ғизо.

- Гурезаҳо ба низоми миллии иҷтимоӣ ва нафақа дохил карда нашудаанд.

Давлатова Шукрона хонандаи синфи 7-ум мебошад. Ӯ 13-сола ва шахси дорои маъюбият мебошад. Сарфи назар аз муҳаббати ӯ ба мактаб, махсусан дар ҳамаи ҷой ӯ бори аввал таҳқиқро аз сар гузаронид: баъзе кӯдакон ӯро рад карданд ва дигарон бо ӯ бо раҳм муносибат мекарданд.

Давлатова Шукрона хонандаи синфи 7-ум мебошад. Ӯ 13-сола ва шахси дорои маъюбият мебошад. Сарфи назар аз муҳаббати ӯ ба мактаб, махсусан дар ҳамаи ҷой ӯ бори аввал таҳқиқро аз сар гузаронид: баъзе кӯдакон ӯро рад карданд ва дигарон бо ӯ бо раҳм муносибат мекарданд.

Шукрона дар бораи қабули аъзои нав ба шӯрои хонандагон шунид, ки ин шӯро барои баргuzории чорабиниҳо ва намоёндагии маънавияти хонандагон дар назди маъмурияти мактаб масъул мебошад. Шавқу ҳаваси ӯ ба ин шӯро пайдо шуд.

Шӯрои хонандагоне, ки Шукрона узви он аст, яке аз 21 шӯро дар саросари Тоҷикистон аст, ки аз ҷониби Иттиҳодияи Аврупо маблағгузорӣ карда мешавад ва аз ҷониби "Барномаи дастгирӣ таҳсилоти босифати 11", ки аз тарафи СММ татбиқ карда мешавад, дастгирӣ меёбад. Ҳадафи ин ташаббус фароҳам овардани имкониятҳои баробар барои ҳамаи хонандагон, новобаста аз қобилиятҳои ҷисмонӣ ё эҳтиёҷоти рушди онҳост.

Шукрона дар чорабиниҳои гуногуни лоиҳа фаъолона ширкат карда, малакаҳои роҳбарӣ ва муширати худро инкишоф дод. Ҷ барои хонандагони дигар намунаи ибрат шуда, нишон дод, ки маъҷубӣ наметавонад монеаи касе аз саҳмгузори дар ҷомеа ва таъсири мусбат шавад.

Шукрона бо илҳом ва рӯҳбаландӣ дар лагери тобистонӣ саргузашти худро ба 500 кӯдак аз шӯроҳои хонандагони дигар дар саросари Тоҷикистон нақл кард.

Шукрона гуфт: "Ман фаҳмидам, ки тавонмандии ман дар муқоиса аз тасаввуротҳоям чанд баробар бештар аст. Агар ба худ бовар кунӣ, орзу кунӣ ва барои ҳадафҳои худ талош кунӣ, метавонӣ ҳама монеаҳоро паси сар кунӣ." У афзуд "ман меҳодам нишон диҳам, ки маъбӯӣ наметавонад шахсро, ки меҳодад ҳақро бехтар кунад, боздорад. Ман меҳодам ба дигарон илҳом диҳам ва намуна бошам."

Алишер Турдиев - пизишки оилави 44-сола ва мудир Маркази кўмаки аввалия тиббию санитарӣ дар ноҳияи Ҷустии вилояти Хатлон аст. Ӯ як ҷуғрофи ҳамаи худ ба ҳисоб рафта, барои беҳбудии саломатӣ ва некӯахлоқии кӯдакон ва оилаҳо пайваста талош мекунад.

Алишер Турдиев - пизишки оилави 44-сола ва мудири Маркази кўмаки аввалия тиббю санитарӣ дар ноҳияи Дӯстии вилояти Хатлон аст. Ӯ як рунқи қомаи худ ба ҳисоб рафта, барои беҳбудии саломатӣ ва некуахлоқии кӯдакон ва оилаҳо пайвасти талош мекунад.

Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо шарикони рушд барномаи маҷмӯи идоракунии норасоии шадиди ғизоро бо мақсади пешгирӣ ва мулоҷиати норасоии шадиди ғизо дар байни кудакони то 5-сола амалӣ менамояд. Дар доираи ин барнома пизиш Тудиев ва дастаи ӯ дар муайян кардани ҳолатҳои норасоии шадиди ғизо (НШҒ) дар байни кудакон нақши муҳим бозӣ мекунад. Хангоми ташҳиси муқаррарии саломатӣ, ӯ кудакони дорои НШҒ-ро тавассути гузаронидани ташҳис ошкор мекунад. Пас аз ошкоршавии ин кудакон ба барномаи ғизои иловатӣ қабул карда мешаванд ва онҳо ғизои махсуси ғаникардашударо дарёфт мекунад, ки он аз витаминҳо ва минералҳои муҳим ғани мебошад.

Вақте ки кӯдак ба барномаи НШҲ номнавис мешавад, пизишк Турдиев ва дастаи ӯ ба пешгирӣ ва табобати НШҲ тавассути машғулиятҳои ҳамаҷонибаи шиносӣ диққат медиҳанд. Онҳо бар аҳамияти ғизои дуруст, бахусус таҷрибаҳои ғизодиҳии кӯдакон ва наврасон таъкид мекунанд.

Созмони Милали Муттаҳид дар якҷоягӣ бо ташкилотҳои калидии миллии соҳаи тандурустӣ тавассути пешниҳоди ғизои махсуси ғаникардашуда ва пешниҳоди муоинаи мунтазам барои пайгирии пешрафти ҳар як кӯдак кӯмак мекунанд.

"Вақте ки кӯдакон солим ва муваффақ мебошанд, мо аз ин ифтихор мекунем. Ин саҳми ман дар рушди ояндаи ноҳияи мост", - мегӯяд ӯ.

Дар айни замон тақрибан 270 маркази кӯмаки аввалияи тиббиро санитарӣ дар ин таъаббусо иштирок мекунанд, ки ҳадафи он кумак ба кӯдакон тавассути омӯзиш додани волидайн ва парасторон дар бораи гуногунии ғизо ва таҷрибаҳои муваффақӣ ғизоиҳои наводон ва кӯдакон мебошад. Соли 2024 барнома ба зиёда аз 4000 кӯдак кумак кард ва ба нишондиҳандаи таъсирбахшӣ 99% дар барқароршавӣ аз норосонӣ шадиди ғизо ноил гардид.

НАТИҶАИ НИҶОИИ 2: РУШДИ УСТУВОР, ФАРОГИР ВА САБЗИ ИҚТИСОДӢ

То соли 2026 муассисаҳои давлатӣ ва баҳши хусусӣ барои татбиқи ҷаҳорҷӯбаҳои сиёсати инноватсионӣ ва дарназаргиранда ҷанбаи гендерӣ, амалҳо вобаста ба “сабз” гардонидани иқтисод ва таҳмими фароғирии гурӯҳҳои осебпазир ҳамкорӣ мекунанд.

МИЛАЛИ МУТТАҲИД
ТОҶИКИСТОН

Photo © UNDP/Nigori Fazliddin

\$10,674,582

Буҷети
ҷудошуда

\$8,107,550

Хароҷот

Дар тӯли соли 2024 низоми СММ кори худро бо ҳокимияти миллий ва шарикон барои пешбурди рушди иқтисоди сабз ва ба одамон нигаронидашуда идома дод.

Ба хоҳири таҳлили сиёсат дар асоси далелҳои воқеӣ бо дарназардошти хатарҳо ва роҳиҳалҳое, ки ба гурӯҳҳои осебпазир аҳоли равона шудаанд, зеридораҳо, фондҳо ва барномаҳои СММ ба қадамҳои мусбат дар татбиқи Стратегияи миллии рушд ва Барномаи миёнамуддати рушд (солҳои 2021-2025) мусоидат намуданд, ки ба гуногунсозии иқтисодиёт, саноатикунӣ, технологияҳои рақамӣ, рушди сармояи инсонӣ, рушди минтақавӣ мутавозин ва ҷалби сармояи хориҷӣ мустақим нигаронида шудаанд.

Дар ҳоле ки дар ҳамаи ин соҳаҳо камбудии назаррас боқӣ мондаанд, дарки аҳамияти онҳо ва ҳамкорӣ бо ҷонибҳои манфиатдор ва шарикони гуногун барои ноил шудан ба пешрафт қадамҳои муҳим дар роҳи муваффақият мебошанд.

Созмони Милали Муттаҳид барои пешбурди ҳалли инноватсионӣ дар бахшҳои калидӣ, ба монанди кишоварзӣ таъсиси ҷойҳои кори пурсамар ва сазовор барои ҷавонон, муҳоҷирони корӣ ва гурӯҳҳои осебпазир ба таври ғайрӣ кор мекунанд.

10.2 миллион захираи зарурӣ
10.1 миллион захираҳои мавҷуда
99.5% фароғирии захираҳои зарурӣ

Норасоии маблағгузори СММ мутобиқи ХРУ дар Тоҷикистон

ПЕШРАФТ

- Шарикиҳои стратегӣ бо баҳши хусусӣ бо мақсади баланд бардоштани имкониятҳои шуғли ҷавонон ва фароғирии иқтисодӣ тавассути барномаҳои таҷрибаомӯзӣ таҳия карда шуданд.
- Рақамикунӣ соҳаи нақлиёт ба гузариш ба низоми устувори нақлиёт мусоидат намуд.
- СММ таҳияи Нақшаи амалро вобаста ба ислоҳоти соҳаи кишоварзӣ дар кишвар ва ворид намудани тағйирот ба қонуни миллий дар бораи кооперативҳо дастгирӣ намуд.
- Хизматчиёни давлатӣ омӯзишро вобаста ба таҳия ва татбиқи лоиҳаҳои бахшҳои сабз, даврӣ ва устувори ҳамкориҳои бахшҳои давлативу хусусӣ гузаштанд. Илова ба ин, 108 нафар деҳқон-тухмипарвар вобаста ба технологияҳои нави парвариши картошка, гандум ва пахта омӯзиш дода шуданд.
- Платформаҳои миллий (Kor.tj, Startupchoykhone.tj, Volontyor.tj) таҳия ва ба кор андохта шуданд, ки дар онҳо 4000 ҷойҳои корӣ ва имконоти шуғл фароҳам оварда шуданд.
- 200 субъекти баҳши хусусӣ барои идоракунии бехтари тиҷорати худ муҷаҳҳаз ва омӯзиш дода шуданд. Илова бар ин, барои дастгирии малакаҳои меҳнатии ҷавонон 3 маркази дурдасти шуғли аҳоли ба кор андохта шуд.
- Дар маҷмӯъ 5310 нафар (55%-и занон ва духтарон) аз афзалиятҳои фаъолияти даромадовар истифода бурданд. 4960 нафар (50%-и занон) аз омӯзиши идоракунии соҳибкорӣ гузаштанд.
- 3700 нафар ҷавон дониш гирифтанд ва ҳоло ба бозори меҳнат омода шудаанд.

ГУЗОРИШҶОИ ЗЕРИДОРАҶОИ СММ

ДОНОРҶО

Мушкилот

- Ҳамоҳангсозӣ ва синергияи заиф байни СММ, ҷонибҳои манфиатдор ва шарикони рушд, ки ба самаранокии тағдил додани ислоҳоти сиёсӣ ба фаъолиятҳои амалӣ монеъ мешавад.
- Маблағҳои яққоя ва татбиқи барнома.
- Барои баланд бардоштани ҷалби бахши хусусӣ ва сармоягузориҳо бояд чораҳо андешида шаванд.
- Маҳдудияти иштироки миллий дар мониторинг, гузоришдиҳӣ дар бораи дастовардҳои натиҷаҳои ниҳой.

Ҳикояҳо аз маҳал: Чӣ тавр рағбани арахис ба як муҳоҷири бозгашта кӯмак кард, ки ҳаёти худро тағйир диҳад

Идеяи ба роҳ мондани истеҳсоли рағбани арахис замоне пайдо шуд, ки бародараш аллакай арахис бирён ва бастабандӣ мекард. Самеъ дарк кард, ки коркарди он мумкин аст фоидаи бештар ба даст орад ва ҷойҳои нави корӣ эҷод кунад. Вай тасмим гирифт, ки таваккул кунад. Бо ёрии лоиҳаи Барномаи рушди СММ "LITACA III", ки аз ҷониби ҳукумати Ҷопон тавассути агентии JICA маблағгузорӣ мешавад, ӯ ёрии лозимиро дарёфт кард. Ба шарофати технологияи нави коркард ӯ нақша дорад, ки хароҷотро оптимизатсия кунад ва ҳаҷми истеҳсолро афзоиш диҳад. Дар ояндаи наздик Самеъ нақша дорад, ки тиҷоратро васеъ кунад, кормандонро ба кор гирад ва интиқоли онро ба дигар минтақаҳо таъмин намояд.

Лоиҳа барои тақрибан 10 нафар деҳқону соҳибкор имкониятҳои нави тиҷорат ва даромадро фароҳам оварда, ба онҳо дар рушди тиҷорат ва беҳтар намудани сифати зиндагии худ мусоидат намуд. Оилаҳое, ки қаблан ба кори мавсимӣ дар хориҷа таъял карда буданд, ҳоло сарчашмаи устувори даромад доранд. Самеъ аллакай нақшаҳои ояндаро тартиб медиҳад: ӯ мехоҳад истеҳсоли маҳсулотро зиёд кунад ва бо дигар хоҷагиро барои васеъ намудани навъҳои маҳсулот ҳамкорӣ намояд. "Акнун ман имкон дорам, ки аз хона кор кунам ва ба оилаам наздик бошам. Ман дигар аз сафар ба хориҷа вобаста нестам. Ин як сабукии калон аст" - мегӯяд ӯ.

Лоиҳаи LITACA аз соли 2021 амалӣ карда мешуд (Марҳилаи 3). Дар ин муддат ба зиёда аз 1000 нафар ёрии техникӣ расонида шуда, барои онҳо ҷойҳои нави корӣ таъсис дода шуданд. Бучети лоиҳа барои Тоҷикистон 3,6 миллион доллари ИМА-ро ташкил меёрад. Лоиҳа дар Афғонистон низ амалӣ мешуд. Лоиҳа 8 ноҳияи наздисарҳадӣ – Шахритуз, Қубодиён, Дӯстӣ, Чайхун, Панҷ, Фархор, Ҳамадонӣ, Шамсиддини Шохин ва ду маркази маъмурӣ: Бохтар ва Кӯлобро дар бар мегирад. Бисёре аз баҳрагирандагон даромади худро ба беш аз 20% афзоиш доданд. 80%-и маҳсулот дар бозорҳои Хатлон фурухта шуд ва як қисми он ба Афғонистон ҳам содир карда шуд.

"Ман аз сафаркунӣ хаста шудам – мехостам дар хона кор кунам".

"Пештар ман маҷбур мешудам, ки барои дарёфти пул ба хориҷа равам, ки ин зиндагии оилавиرو мушкил мекард".

"Акнун ба шарофати кумаки лоиҳа ман метавонам дар хона кор карда, тиҷорати худро пеш барам. Ман хурсанд ҳастам, ки худам ва оилаамро дар Ватан таъмин карда метавонам."

Акс © БРСММ/Муҳсин Обидҷонов

Акс © Барномаи озуқаворӣ ҷаҳонӣ СММ/Гудуна Ҳабибӣ

Акс © Л. Ҳабибӣ/Барномаи озуқаворӣ ҷаҳонӣ СММ/Элизабет Линклатер

НАТИҶАИ НИҶОИИ 3: ИДОРАКУНИИ ҲАМГИРОШУДАИ ХАВҲОИ ИҚЛИМӢ ВА ЭКОЛОГӢ

То соли 2026 идоракунии захираҳои табиӣ бо ҷаҳорҷӯбаҳои ҳамгирошудаи сиёсат ва амалҳо барои баланд бардоштани мутобиқшавӣ ба тағирёбии иқлим ва воситаҳои зиндагии гурӯҳҳои осебпазир фарогир ва устувор мешавад.

Акс © Барномаи озукӯварии ҷаҳони СММ Гулҷан, Ҳамроӣ

\$22,911,562

Буҷети
ҷудошуда

\$13,871,045

Ҳароҷот

Тағйирёбии иқлим ва идоракунии ноустувори захираҳои табиӣ хатарҳои манфие эҷод мекунанд, ки ба воситаҳои зиндагӣ таъсир мерасонанд ва одамони осебпазирро дар саросари Тоҷикистон зери хатар мегузоранд. Афзоиши хушксолӣ ва обхезӣ боиси таназзули хок ва растаниҳо гардида, гуногунии биологӣ, натиҷаҳои иқтисодӣ ва муҳити зистро коҳиш дод. Тоҷикистон ҳамчун як кишвари дучори офатҳои табиӣ метавонад то 1,3% ММД-и худро бо сабаби офатҳои табиӣ аз даст диҳад. Идоракунии хуб, ҷамоҳангсозӣ ва синергия байни ҷомеаҳо, ҳукумат, тиҷорат ва саноат барои таъмини устуворӣ ва шукуфои муҳим аст. Низоми СММ дастгирии амалҳоро вобаста ба ноил шудан ба ин ҳадафҳо дар давоми соли 2024 идома дод, ки он баррасӣ ва таҳияи ҷаҳорҷӯби сиёсатро дар соҳаҳои дахлдор, таҳияи стратегияҳо дар бахшҳои калидӣ, ба мисли обтаъминкунӣ ва идоракунии захираҳои об ва таҳияи нақшаҳои рушди ноҳияҳо дар бар мегирад.

Созмони Милали Муттаҳид раванди банақшагирии миллии мутобиқсозиро дар соли 2024 дастгирӣ кард, ки идоракунии ва ҷамоҳангсозии институтсиониро барои мутобиқшавӣ ба тағйирёбии иқлим тақвият бахшид. Ин устувори ҳамгирошуда ба тағйирёбии иқлим дар стратегияҳо ва ҷаҳорҷӯбаҳои меъёрии миллии руйқардҳои дарозмуддати ҳассос ба ҷанбаҳои гендерӣ, ба далелҳои асосӣ ва ба мушкilot раваншударо таъмин менамояд.

СММ яқоя бо Ҳукумати Тоҷикистон таҳия ва тасдиқи Стратегияи миллии обро то соли 2040 дастгирӣ намуд. Стратегия як қисми ислоҳоти бахши об мебошад ва принципҳои идоракунии устувори захираҳои обро, ки ба иқлим устувор мебошад, дар рӯзномаи рушди кишвар ворид намуд.

СММ инчунин таҳияи 16 Нақшаи рушди ноҳияро дар соли 2024, ки идоракунии устувор ва фарогирии захираҳои табиӣ ва стратегияҳои мутобиқшавӣ ба тағйирёбии иқлимро муттаҳид кардааст, дастгирӣ намуд.

21.5 миллион захираи зарурӣ
17.3 миллион захираҳои мавҷуда
80.6% - и фарогирии захираҳои зарурӣ

Норасоии маблағгузори СММ мутобиқи ХРУ дар Тоҷикистон

ПЕШРАФТ

- Раванди Банақшагирии миллии мутобиқсозӣ дар Тоҷикистон идоракуниро дар бахши иқлим пузӯр кард, ки дар натиҷа он ба таҳияи шаш нақшаи соҳавии мутобиқсозӣ оварда расонд, ки устувори ба тағйирёбии иқлим дар стратегияҳои миллии бо мониторинги ҳассос ба ҷанбаи гендерӣ ва руйқардҳои фарогир ва ба далелҳои воқеӣ асосёфта ворид мекунанд.
- Стратегияи миллии оби Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040 тасвиб шуд, ки он ислоҳоти бахши обро, ки аз тарафи ҳукумат гузаронида мешавад, бо дарназардошти идоракунии ба иқлим устувори захираҳои об дар барномаи дарозмуддати рушди кишвар пеш мебарад.
- Шабакаи ҷавонони Тоҷикистон барои об ва иқлим дар сатҳи миллии таъсис дода шудааст, ки садои ҷавононро дар

қабули қарорҳо вобаста ба масъалаҳои муҳими муҳити зист баланд мебардорад.

- Дастрасӣ ба хидматрасониҳои ба иқлим устувори обтаъминкунӣ, санитария ва беҳдошт дар Тоҷикистон аз ҳисоби барқарорсозии инфрасохтор дар ҳафт муассисаи иҷтимоӣ (6 муассисаи тандурустӣ ва 1 мактаб) беҳтар карда шуд, ки дар натиҷа то 35 000 нафар, аз ҷумла занон ва кӯдакон, аз он баҳра гирифтанд.
- Тоҷикистон тавсияҳоро аз ҷаҳорҷӯбин Баррасии шарҳи натиҷаҳои фаъолият дар соҳаи муҳити зист қабул кард ва ба тағйирёбии иқлим, обшавии пирияҳо ва идоракунии партовҳо диққати махсус дода, ҳамзамон ба нигоҳдории пирияҳо тавассути Форуми байналмилалӣ пирияҳо мусоидат мекунад ва фаҳмиши илмиро дар бораи криосфера тавсеа хоҳад дод.

ГУЗОРИШҲОИ ЗЕРИДОРАҲОИ СММ

ДОНОРҲО

- Стратегияи миллии рушди устувори кишоварзӣ ва нигоҳдории гуногунии биологӣ тавассути таҳияи Барномаи миллии ва Нақшаи чорабиниҳо вобаста ба нигоҳдории ва истифодаи устувори гуногунии агробиологӣ то соли 2030 тақвият дода шуд.
- Истифодаи алтернативии ангишт таҳлил карда шуд, фаҳмиши пайваستнамоии энергетикӣ минтақавӣ дар Осиёи Марказӣ беҳтар карда шуд ва дониш дар бораи пешгирии сӯхторҳо дар ҷангал ва ҳисгарҳои кашфи сӯхтор аз роҳи дур барои дастгирии идоракунии устувори захираҳо тақмил дода шуд.
- Муқовимат ба офатҳои табиӣ аз ҳисоби баланд бардоштани бехатарии мактаб барои беш аз 1300 хонанда ва 130 омӯзгор, ҷалби 671 ҷавон ба чорабиниҳои коҳиш додани хатар аз офатҳои табиӣ ва воридкунии ин амал бо дарназардошти кӯдакон ба сиёсатҳои миллии беҳтар карда шуд. Илова бар ин, ба 1715 хонавода кумаки башардӯстона расонида шуд.
- 15000 узви ҷомеа ва 53 созмон вобаста ба идоракунии маҷмӯии захираҳои об ва мутобиқшавӣ дар асоси экосистема омӯзиш дода шуданд.
- 59 800 нафар барои сохтан ё барқарор кардани 390 дороии ҷамъиятӣ (масалан, гармхонаҳо, боғҳо, каналҳои обёрӣ) пули нақд дарёфт карданд.
- Барои қаноатмандкунии эҳтиёҷоти фаврӣ ва бартараф кардани оқибатҳои офатҳои табиӣ ба 8600 нафар шахси аз буҳрон зарардида 98 тонна хӯрокии омехта тақсим карда шуд.

Акс © Эван Майлс

Мушкилот

Ба мақомоти давлатӣ дар таҳлил ва истифодаи додаҳои иқлимӣ ва зистмуҳитӣ тавонмандии бештар зарур аст.

Барои ҳамоҳангсозии боз ҳам наздиктари сиёсатҳо бо ҳадафҳои устуворӣ ба тағйирёбии иқлим дастгирии иловагии сиёсӣ лозим аст.

Рушди ҳамкориҳои байнисоҳавӣ ва ба тартиб даровардани мубодилаи иттилоот барои беҳтар кардани ҳамоҳангсозӣ дар байни ташаббусҳои гуногун зарур аст, ки он ба сиёсатҳои боз ҳам муассиртар ва таъсирбахши экологӣ мусоидат менамояд.

Акс © Барномаи рушди СММ / П. Муъминов

Ҳикояҳо аз маҳал: Натиҷаи ниҷоии 3: Модернизатсияи кишоварзӣ

Коштани чандин гектар пахта, ғалла ва сабзавот — Ҳасан ва оилаи ӯ зиёда аз даҳ сол боз ба деҳқонӣ машғул мебошанд. Онҳо сарфи назар аз таҷрибаи ғаниашон дар роҳи пеш бурдани хоҷагии худ пайваста ба душвориҳои сершумор дучор мегаштанд. Идоракунии самараноки оби обёрӣ як муборизаи доимӣ буд: низоми куҳна пур аз мушкилот буд: пардохтҳои моли, гум шудани додаҳо, шумораи аз ҳад зиёди ҳуҷчатҳо ва набудани шаффофият. Пардохти пули нақд барои оби обёрӣ аз ҷумлаи мушкилоти дигар буд.

Дар соли 2022 Созмони Милали Муттаҳид лоиҳаи «Беҳтар намудани идоракунии захираҳои об дар вилояти Хатлон»-ро амалӣ намуд, ки аз ҷониби Бонки исломии рушд маблағгузорӣ карда шуд. Ин лоиҳа як низоми нави ҳисоббаробаркуниро барои пардохти оби обёрӣ ҷорӣ намуд, ки як қатор дигаргуниҳои мусбатро дар хоҷагии Ҳасан ба вуҷуд овард. Низоми нав ба деҳқонон имкон дод, ки ҳаққи обро бо истифода аз ҳамёнҳои электронӣ дар смартфонҳои худ ё тавассути банкоматҳои маҳаллӣ дар ҷамоатҳои худ пардохт кунанд, ки ин хароҷоти ҷамлу нақли деҳқононро коҳиш дод. Он инчунин ҷамъовариҳои ҳаққи обёриро хеле беҳтар кард, ки дар натиҷа идоракунии захираҳои об беҳтар гардид.

"Аз замони ҷорӣ шудани низоми нави ҳисобдорӣ идоракунии хоҷагии ман хеле осонтар шуд. Ман ба таври дақиқ мебинам, ки чӣ қадар ва кай қарз гирифтам ва дигар дар бораи тартиботи молиявӣ ва сафар барои пардохт ва ғайра хавотир намешавам. Ҳоло ҳамааш хеле равшан ва қобили фаҳм аст", - меғӯяд деҳқон, ки зиндагии ӯ дар баробари 12 ҳазор деҳқони вилояти Хатлон ба таври назаррас беҳтар шудааст.

НАТИҶАИ НИҶОИИ 4: ИДОРАКУНИИ БА ИНСОН ВА ВОЛОИЯТИ ҚОНУН НИГАРОНИДАШУДА

То соли 2026 идоракунии давлатӣ фарогиртар, шаффофтар ва ҳисоботдиҳанда хоҳад шуд ва ба ҳифзи ҳуқуқҳои инсон, тавонмандсоии занон, коҳиш додани зӯроварӣ ва таъйин мутобиқи уҳдадориҳои байналмилалӣ Тоҷикистон мусоидат хоҳад кард ва зеридораҳои СММ бояд таҷдид карда шаванд.

МИЛАЛИ МУТТАҲИД
ТОҶИКИСТОН

Photo © UNDP/Nigori Fazliddin

\$10,820,322

Буҷети
қудода

\$9,420,774

Ҳароҷот

Низоми СММ ҳамкориҳои наздикро бо ҳукумат ва дигар қонибҳои манфиатдор ҷиҳати дастгирии ислоҳоти идоракунии давлатӣ бо мақсади таҳкими ҳисоботдиҳӣ ва шаффофият дар хизмати давлатӣ, суд, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва ниҳодҳои ҳуқуқи башар идома дод.

СММ институтсионизатсияи кумаки роғони ҳуқуқиро дар Тоҷикистон дастгирӣ кард ва Вазорати адлия пас аз 12 соли кумак масъулияти пурраи молиявиро дар соли 2024 ба дӯши худ гирифт. Ин марҳала устувории хидматрасониҳои ҳуқуқиро беҳтар хоҳад кард. Соли 2024 дар 53 марказ дар саросари кишвар ба 9075 нафар шахрванд, ки 63%-и занон буданд, ёри роғони ҳуқуқӣ расонида шуд.

Тоҷикистон ҳамчунин дар қабули Қонуни нав дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила ва Барномаи давлатии пешгирии зӯроварӣ дар оила (солҳои 2025-2030) аз қониби СММ дастгирӣ ёфт. Тағйирот муқарраротро барои воқунишҳои бисёрсоҳавӣ, хидматрасонии роғони тиббӣ ва паноҳгоҳҳо барои ҷабрдидагон ҷорӣ карданд. СММ инчунин тавассути шарикӣ стратегӣ бо Кумитаи дин, танзими анъана ва ҷашну маросимҳо бо созмонҳои динӣ ҳамкориҳои муваффақ ба роҳ мондааст. Таваҷҷуҳи шарикӣ ба пешгирӣ ва воқуниш ба зӯроварӣ нисбат ба занону духтарон ва зӯровариҳои ҷинсӣ дар асоси гендерӣ мебошад.

СММ Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолиро барои коҳиш додани рӯйхати касбҳои мамнӯъ барои занон аз 336 то 195 дастгирӣ намуд. Инчунин дар соли 2024 СММ дар самти бомуваффақият анҷом додани арзёбии ҳассос ба ҷанбаи гендерии воқуниши милли ба ВНМО дар Тоҷикистон, ки дастрасии ҳамагонро ба хизматрасониҳои ВНМО таъмин менамояд, кор кардааст.

Хизматрасониҳои давлатӣ инчунин аз қониби СММ дастгирӣ карда шуданд ва Тоҷикистон самаранокии ҳадамоти сабти асноди ҳолати шахрвандиро афзоиш дод.

17.3 миллион захираи зарурӣ
16.7 миллион захираҳои мавҷуда
96.5% - и фарогирии захираҳои зарурӣ

Норасоии маблағгузориҳои СММ мутобиқи ХРУ дар Тоҷикистон

50% фарогирӣ

100% фарогирӣ

94.9% фарогирӣ

98.9% фарогирӣ

100% фарогирӣ

100% фарогирӣ

97.2% фарогирӣ

59.5% фарогирӣ

ГУЗОРИШҶОИ ЗЕРИДОРАҶОИ СММ

International
Labour
Organization

IOM
UN MIGRATION

UNAIDS

UNHCR
The UN Refugee Agency

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

unicef
for every child

UNODC
United Nations Office on Drugs and Crime

UN WOMEN
United Nations Entity for Gender Equality
and the Empowerment of Women

World Health
Organization

ДОНОРҶО

European Union

Russian Federation

United Kingdom

Switzerland

Finland

Norway

Canada

United States of America

JICA

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

JOINT SDG FUND

Пешрафт

- СММ институтсионизатсияи кумаки роғони ҳуқуқиро дар Тоҷикистон дастгирӣ кард ва Вазорати адлия пас аз 12 соли кумак масъулияти пурраи молиявиро дар соли 2024 ба дӯши худ гирифт. Ҳамин тавр, хидматрасонӣ, устуворӣ ва қаноатмандии ҷомеа беҳтар карда шуд.
- Бо дастгирии СММ Тоҷикистон Қонуни нав дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила ва Барномаи давлатии пешгирии зӯроварӣ дар оила (солҳои 2025-2030) қабул кард, ки дар он воқунишҳои бисёрсоҳавӣ, хидматрасонии роғони тиббӣ ва паноҳгоҳҳо барои ҷабрдидагон ворид карда шуданд ва ба ин васила ҷаҳорҷубаи қонунгузориҳои миллии вобаста ба зӯровариҳои гендерӣ мустаҳкам карда шуд.
- Бо дастгирии СММ Тоҷикистон самаранокии хизматрасониҳои давлатӣ, бахусус ҳадамоти сабти асноди ҳолати шахрвандиро афзоиш дод, ки дар натиҷа қаноатмандии аҳоли аз ин хизматрасониҳо аз 35% дар соли 2022 то 86% дар соли 2024 афзоиш ёфт.
- СММ Тоҷикистонро дар ворид кардани ислоҳот ба қонунгузорӣ, ки ҳама шаклҳои зӯроварӣ бар зидди кӯдакон, аз ҷумла ҷазои ҷисмониро, қомилан манъ мекунад, дастгирӣ намуда, кишварро дар қатори 67 кишвари ҷаҳон, ки ҳамин қорҳоро анҷом додаанд, ҷой додааст. Тоҷикистон ҳамчунин уҳдадор шудааст, ки ҳуқуқи кӯдаконро барои шунидани онҳо дар рафти муҳофизаҳои доғдохӣ таъмин кунад.

- Соли 2024 ба қонунҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ тағйироти асосӣ ворид карда шуданд, аз ҷумла ворид намудани рақами ягонаи муайянкунанда барои ҳамаи навоздон.
- Посгоҳи сарҳади Чалдовар бо мақсади беҳтар намудани амнияти сарҳадӣ ва шароити зисти 75 сарҳадбон, беҳтар намудани назорат дар сарҳади Тоҷикистон бо Афғонистон ҷиҳати мубориза бо таҳдидҳои фаромарзӣ таъсис дода шудааст.
- Тоҷикистон рӯйхати касбҳои мамнӯро барои занон бознигарӣ карда, онро аз 336 то 195 коҳиш дод.
- Иқтисодии амнияти ва адлияи Тоҷикистон дар самти таҳқиқи ҷиноят, арзёбии хатар дар зиндонҳо, идоракунии сарҳад, қочоқи ғайриқонунии муҳоҷирон ва савдои одамон тавассути ҳамкории минтақавӣ ва тақмили ихтисос таҳким ёфт.
- 311 нафар корманди Хадамоти гумрук, Агентии назорати маводи нашъаовар, Прокуратураи генералӣ, Вазорати қорҳои дохилӣ дар 26 ҷорабиниҳои тақмили ихтисос ва ҳамкорӣ бо дастгирии СММ ширкат варзиданд.
- Зиёда аз 8025 нафар шахси бешаҳрванд, гуреза ва паноҳҷӯён машварати ҳуқуқӣ гирифтанд, ки дар ҳалли парвандаҳои онҳо кумак кард. 5307 паноҳҷӯ дар бораи ҳуқуқҳои худ огоҳ карда шуданд, ки ин боиси гуреза эътироф шудани 3 612 нафари онҳо гардид.
- 2718 нафаре, ки зери хатари бешаҳрвандӣ қарор доранд, муайян карда шуданд. Аз ин шумора 2414 нафар шаҳрвандии Тоҷикистонро касб карданд, 22 нафар шаҳрвандии хориҷии худро тасдиқ карданд, 50 нафари онҳо ҳамчун шахси бешаҳрванд қайд карда шудаанд ва 5 нафар шаҳрвандии Тоҷикистонро дарёфт карданд.

Акс © СБМ/Ганҷина Назарова

Мушкилот

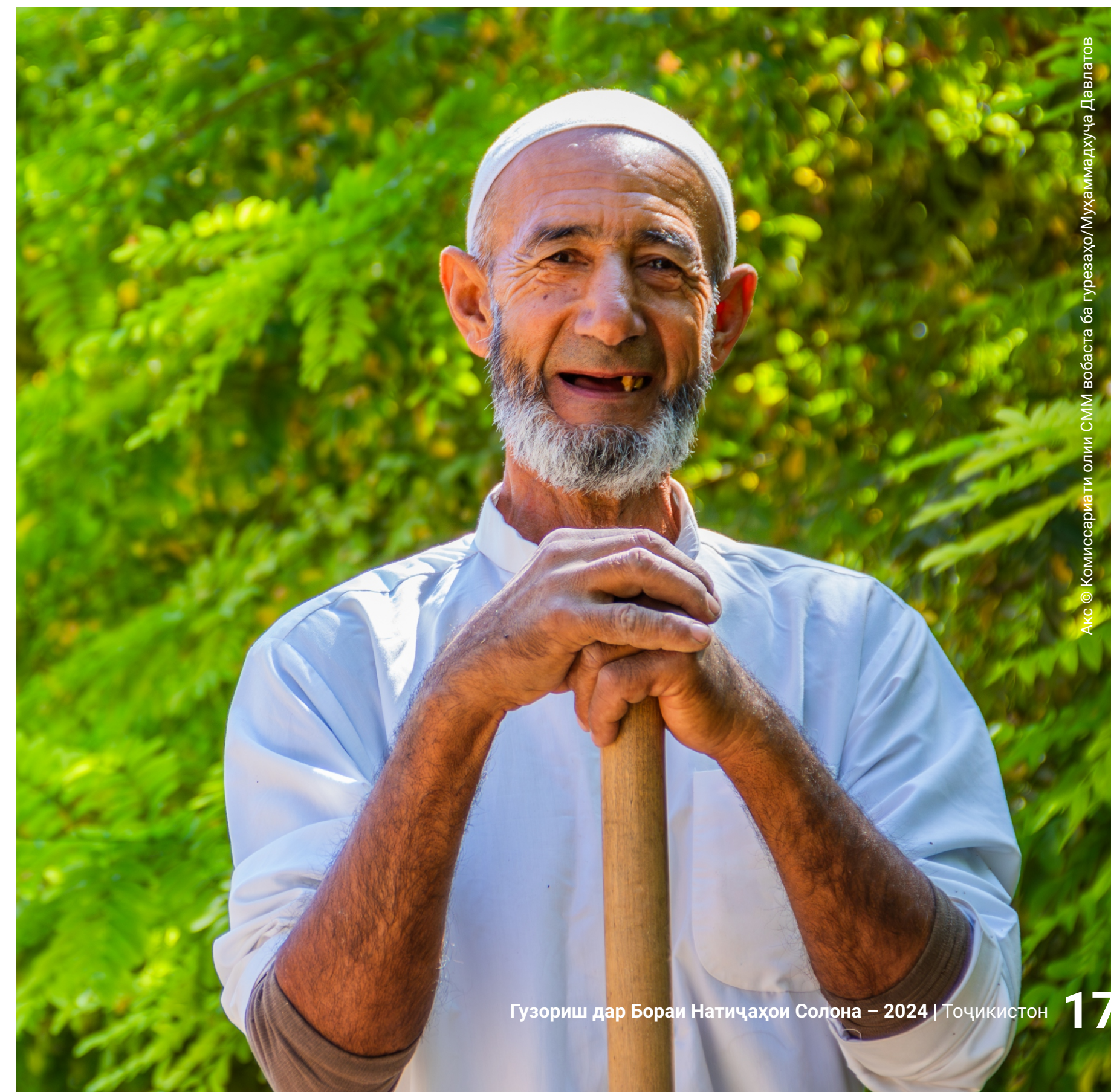
- Тағйирёбии афзалиятҳои шарикони миллий, бахусус тamarкузи онҳо ба рушди инфрасохтор нисбат ба ислоҳот, ҳамоҳангсозии барномаро дар соли 2024 мушкил кардааст.
- Афзалиятҳои ислоҳот бояд ба ҳадафҳои васеътари рушд мутобик карда шаванд. Зарурати бештаре вучуд дорад, ки тарафдорони ислоҳоти миллий барои пешбурди рӯзномаи ислоҳот ҷалб карда шаванд.
- Гуногунсозии бештари сарчашмаҳои маблағгузорӣ ва шарикони стратегӣ барои ноил шудан ба натиҷаҳои давомдор зарур аст.
- 86 гуреза ва паноҳҷӯ дар соли 2024 бо сабаби вайрон кардани қонунҳои байналмилалӣ ва миллий иҷроҷ карда шуданд.
- Паноҳҷӯён бо маҳдудиятҳои воридшавӣ ва иқомат дар Тоҷикистон, дастрасии маҳдуд ба тартиботи пешниҳоди паноҳандагӣ ва минтақаҳои таъйиншудаи сукунат, ки монеи ҳамгироӣ ва ҳифзи ҳуқуқи онҳо мегардад, рӯбарӯ мешаванд.
- Гурезаҳо ва гурӯҳҳои осебпазир, аз ҷумла қурбониёни савдои одамон ва шахсони бешаҳрванд, аз кумаки ройгони ҳуқуқӣ хориҷ карда шудаанд ва кишвар то ҳол ба конвенсияҳои асосии байналмилалӣ вобаста ба бешаҳрвандӣ ҳамроҳ нашудааст.
- Миқёси бешаҳрвандӣ норавшан боқӣ мемонад, зеро расмиёти бақайдгирии кӯдакони бидуни ҳуҷҷат вучуд надорад, ки онҳоро зери хатари бешаҳрвандӣ қарор медиҳад, дар ҳоле ки бисёре аз шаҳрвандони бидуни ҳуҷҷат бо сабаби ҷаримаи маъмурии аз ҳад зиёд барои гирифтани ҳуҷҷат ба мушкил дучор мешаванд.

Ҳикояҳо аз маҳал: аз бешаҳрвандӣ то субот

Азбаски Меликнор бо падараш, ки ҷӯпон буд, деҳа ба деҳа меҷӯчид ва барои гирифтани таҳсилот мубориза мебард, аз ҳамсолонаш хеле ақиб монд. Солҳои зиёд ӯ ба хидматрасониҳои асосӣ дастрасӣ надошт ва ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи шахсият надошт. Ҳаёти ӯ ба як ҳолати танҳой табдил ёфт: ӯ дар кӯчаҳо зиндагӣ мекард, барои зинда мондан мардикорӣ мекард ва пайвасти барои ҳуқуқи асосии инсон мубориза мебард.

Вазъияти Меликнор вақте тағйир ёфт, ки ӯ тавассути маъракаи "#Ibelong"-и СММ, ки барои барҳам додани бешаҳрвандӣ дар саросари ҷаҳон кор мекунад, кумак дарёфт кард. Шарики маҳаллии он ТҶ «Чашма» кумаки ҳуқуқӣ расонида, ба Меликнор дар гирифтани ҳуҷҷатҳои расмӣи шахсияти ӯ, ки хеле лозим буд, кумак расонид. Ин ҳуҷҷатҳо ба ӯ имкон доданд, ки ба кори муътадил дастрасӣ пайдо кунад, барои гирифтани нафақа муроҷиат кунад ва аввалин хонаи воқеиро дар тӯли солҳо пайдо кунад. Бо шахсияти нави худ ҳаёти Меликнор дигар шуд. Ӯ ҳоло кори доимии боғбонӣ, нафақа барои дастгирии зиндагии худ ва хона дорад.

Ҳикояи ӯ таъкид мекунад, ки чӣ тавр табдил додани шахси бешаҳрванд ба шахсияти ҳуқуқӣ мумкин аст ба суботи дарозмуддат ва ширкати ғаъол дар ҷомеа оварда расонад. Дар даҳ соли охир кишварҳои Осиёи марказӣ ба шарофати маъракаи таблиғоти СММ ва уҳдадорӣҳои қавии ҳукумат беш аз 218 000 парвандаи бешаҳрвандиро, аз ҷумла беш аз 52 000 танҳо дар Тоҷикистон, ҳал кардаанд. Имрӯз ба Осиёи марказӣ аз се як ҳиссаи ҳамаи парвандаҳои ҳалшуда дар саросари ҷаҳон рост меояд. Меликнор дар бораи табдилсозии худ аз бешаҳрвандӣ ба субот андеша карда, меғӯяд: "Ба ман чизи зиёд лозим нест – танҳо бом болои сар, каме нон ва як косаи чакка". "Аммо акнун ман шахсияти худро баргардондам ва барои ман ин аҳамияти ҳаёти дорад."

Акс © Комиссариати олии СММ вобаста ба гурезаҳо/Мухаммадуҷа Давлатов

ДАСТГИРИИ ШАРИКИҶО ВА МАБЛАҒГУЗОРӢ БАРОИ РӢЗНОМАИ 2030

Соли 2024 Созмони Милали Муттаҳид дар Тоҷикистон бо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, шарикони рушд, ниҳодҳои молиявии байналмилалӣ (НМБ), созмонҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ (СҶШ), донишқадаҳо ва расонаҳо ҷиҳати пешбурди ЧҲСРУ барои солҳои 2023-2026 ва суръат бахшидан ба ҲРУ шарикӣ қавӣ барқарор намуд. Ин ҳамкориҳои муассир ба нафъи мардуми Тоҷикистон натиҷаҳои назаррас дода, барои имкониятҳои оянда заминаи мустаҳкам гузоштанд. Дар асоси ҳадафи стратегияи СММ вобаста ба амиқтар кардани шарикӣ барои рушди устувор, СММ дар Тоҷикистон:

- Аввалин муколамаи таърихӣ СММ ва занони порлумонро бо мақсади таҳкими баъдии амалҳои муштарак дар самти баробарии гендерӣ ва тавонмандсозии занон, ҷалби ҷавонон, афзалият додани гурӯҳҳои осебпазир ва ноил шудан ба ҲРУ дар сатҳи сиёсат ва татбиқи он ташкил намуд.
- Машғулиятро барои созмонҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ дар Портالي шарикӣ СММ баргузор кард ва имкониятҳои ҳамкории мустақими СҶШ-ро бо зеридораҳои СММ дар Тоҷикистон муҳокима намуд.
- Нахустин муколамаи СММ-ро бо бахши хусусӣ ташкил намуд, ки дар рафти он самтҳои ҳамкорӣ, мушкilot/монеаҳои мавҷуда ва имкониятҳои шарикӣ оянда ва афзалиятҳои барои солҳои оянда муайян карда шуданд.
- СММ шарикӣ стратегиро бо бахши хусусӣ бо мақсади фароҳам овардани имкониятҳои шуғли ҷавонон ва баланд бардоштани фарогирии иқтисодӣ ба роҳ монд.
- Шарикиро бо бахши хусусӣ ҷиҳати истифодабарии натиҷаҳо барои кӯдакон имзо кард. Созишномаи дусолаи шарикӣ байни ЮНИСЕФ ва бузургтарин ширкати мобилии "Tcell" дар

- Тоҷикистон ба имзо расид. Ширкат беш аз 2,1 миллион муштарӣ ва корманди худро барои дастгирии барномаи "BEBBO" ва таблиғи таҷрибаҳои мусбати тарбияи истифода хоҳад бурд. Илова бар ин, ширкат имконияти таҷрибаомӯзӣ ва баланд бардоштани маҳорати наврасонро дар бахши телекоммуникатсия меомӯзад.
- Бо созмонҳои шахсони дорои маъюбият дар самти тасдиқи Конвенсияи ҳуқуқи маъюбон тавассути маърақаҳои баланд бардоштани огоҳӣ, амалҳои тарғиботӣ ва дар умум таъсиси муҳити мусоид барои шахсони дорои маъюбият ҳамкорӣ карданд.
- Ҳамкориҳои ЮНИСЕФ ва Комиссариати олии СММ вобаста ба гурезахоро тавассути Номаи тафохум ҷиҳати тавсеаи талошҳои муштаракӣ онҳо дар ҳифз ва беҳтарнамоии ҳаёти кӯдакон ва занони гуреза ва шахсони бешаҳрванд дар Тоҷикистон таҳким бахшиданд.

Созмони Милали Муттаҳид бо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои пешбурди ташаббусҳои Тоҷикистон дар самти тағирёбии иқлим, об, устувории муҳити зист, мубориза бо терроризм ва рушди устувор дар маҷмӯъ ҳамкорӣ мекунанд:

- Ташаббуси "Огоҳии бармаҳал барои ҳама" тавассути машваратҳо бо шарикон ва қабули харитаи роҳ барои солҳои 2024-2027 ҷиҳати беҳтарнамоии дониш дар бораи хатари офатҳо, кашфи ошкори онҳо, мушоҳида, мониторинг, таҳлил, пешгӯӣ, паҳнкунӣ, иртибот, омодагӣ ва вокуниши ба онҳо иҷро карда шуд.
- Ба шарикӣ глобалӣ вобаста ба "Дарки таъсири тӯфонҳои гарду ғубор ба пирияхҳо дар минтақаи Осиё ва Уқёнуси ором" дар доираи ҷаласаи Идоракунии иттилоот вобаста ба офатҳои табиӣ дар Осиё ва Уқёнуси оромӣ Комиссияи иқтисодӣ ва иҷтимоии СММ барои Осиё ва Уқёнуси ором, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон даъват шудааст, мусоидат намуд.
- Конфронси сеюми байналмилалӣ сатҳи баландро вобаста ба Дахсолаи байналмилалӣ «Об барои рушди устувор», солҳои 2018-2028, дар шаҳри Душанбе дастгирӣ намуд.
- Конфронс, ки бо номи "раванди Душанбе" маъруф аст, аз ҷониби СММ ва Ҳукумати Тоҷикистон ташкил карда шуд ва ба табодули таҷрибаи пешқадам ва роҳиҳои инноватсионӣ, таҳкими муносибатҳои шарикӣ байни ҷонибҳои манфиатдор ва пешбурди нақши об дар рушди устувор равона шудааст.
- Форуми иқтисодии Барномаи махсуси СММ барои иқтисодиёти Осиёи марказиро дар мавзӯи «Рушди сабз дар

- минтақаи Барномаи махсуси СММ барои иқтисодиёти Осиёи марказӣ» дастгирӣ намуд, ки намоёндогони ҳукуматҳои кишварҳои узви Барномаи махсуси СММ барои иқтисодиёти Осиёи марказӣ, СММ, созмонҳои байналмилалӣ ва минтақаӣ, муассисаҳои молиявӣ ва дигар ҷонибҳои манфиатдори дахлдорро гирди ҳам овард. Дар он имконоти эҳтимолии густариши ҳамкориҳои минтақаӣ ҷиҳати дастгирии рушди иқтисодӣ сабз дар минтақаи Барномаи махсуси СММ барои иқтисодиёти Осиёи марказӣ баррасӣ карда шуд.
- Конфронси сатҳи баланд дар мавзӯи «Тақвияти ҳамкории байналмиллалӣ зиддтеррористӣ ва бунёди механизмҳои зудамали амнияти сарҳадӣ – Марҳилаи Кувайти раванди Душанбе» якҷоя ташкил карда шуд. Он ба таҳкими ҳамкорӣ ва эҷоди шарикӣ қавитар ҷиҳати дастгирии чораҳои самараноктар ва тағйирпазир вобаста ба таъмини амнияти сарҳад ва чораҳои зиддтеррористӣ тамаркуз кардааст.
- Вазорати рушди иқтисод ва савдо ва маъмурияти шаҳри Душанберо дар таҳияи аввалин гузориши Шарҳи ихтиёрии маҳаллӣ (ШИМ), ки дар Форуми умумиҷаҳонии шаҳрӣ пешниҳод гардид, дастгирӣ намуд. ШИМ маҳаллисозии ҲРУ ва пешрафтро дар сатҳи маҳаллӣ дар тамоми бахшҳои дахлдор нишон дод.

Акс © ИТС / Нозим Қаландаров

Созмони Милали Муттаҳид бо шарикони асосии рушд, аз ҷумла Агентии Швейцария вобаста ба рушд ва ҳамкорӣ, Бонки исломии рушд, Бонки умумиҷаҳонӣ, Дафтари корҳои хориҷӣ, иттиҳод ва рушди Британияи Кабир, Бонки осиёӣ рушд, ва Фонди Чин вобаста ба паст кардани сатҳи камбизоатӣ ва ҳамкории минтақаӣ шарикӣ навро ба роҳ монд, ки фаъолиятҳои он ба адолати кӯдакон, ҳифзи иҷтимоӣ, беҳтар намудани сифати таҳсилот, маблағгузорӣ ба сармояи инсонӣ ва рушди барвақтии кӯдакон, обтаъминкунӣ ва санитария, барномаҳои минтақаӣ таҳсимӣ равона шудаанд. Соли 2024 дастаи кишвари СММ дар сафарбаркунии захираҳо ва ҷорӣ намудани механизмҳои нави маблағгузорӣ барои дастгирии афзалиятҳои ҳукумат ва ЧҲСРУ ба пешрафт ноил гардид. Дастаи кишвари СММ ба таҳияи барномаҳои

муштарак ҷиҳати истифода аз бартариҳои ва таҷрибаҳои зеридораҳои СММ диққати ҷиддӣ дод. Ин талошҳо ба тасдиқи ду ташаббуси муштаракӣ Фонди муштаракӣ СММ вобаста ба ҲРУ оварда расонид:

- ФАО, ЮНИСЕФ, БОҶ ва СҶТ лоиҳаи "Табдилсозии низомҳои озӯқаворӣ барои беҳтарнамоии ғизо дар Тоҷикистон"-ро бо буҷети 2 миллион доллари ИМА амалӣ мекунанд.
- ЮНИСЕФ ва Созмони занони СММ мувофиқнамоии маблағгузори маҳаллиро бо ҲРУ ҷангоми кумаки Равзанаи маҳаллисозии Фонди ҲРУ бо буҷети 205 000 доллари ИМА баррасӣ мекунанд.

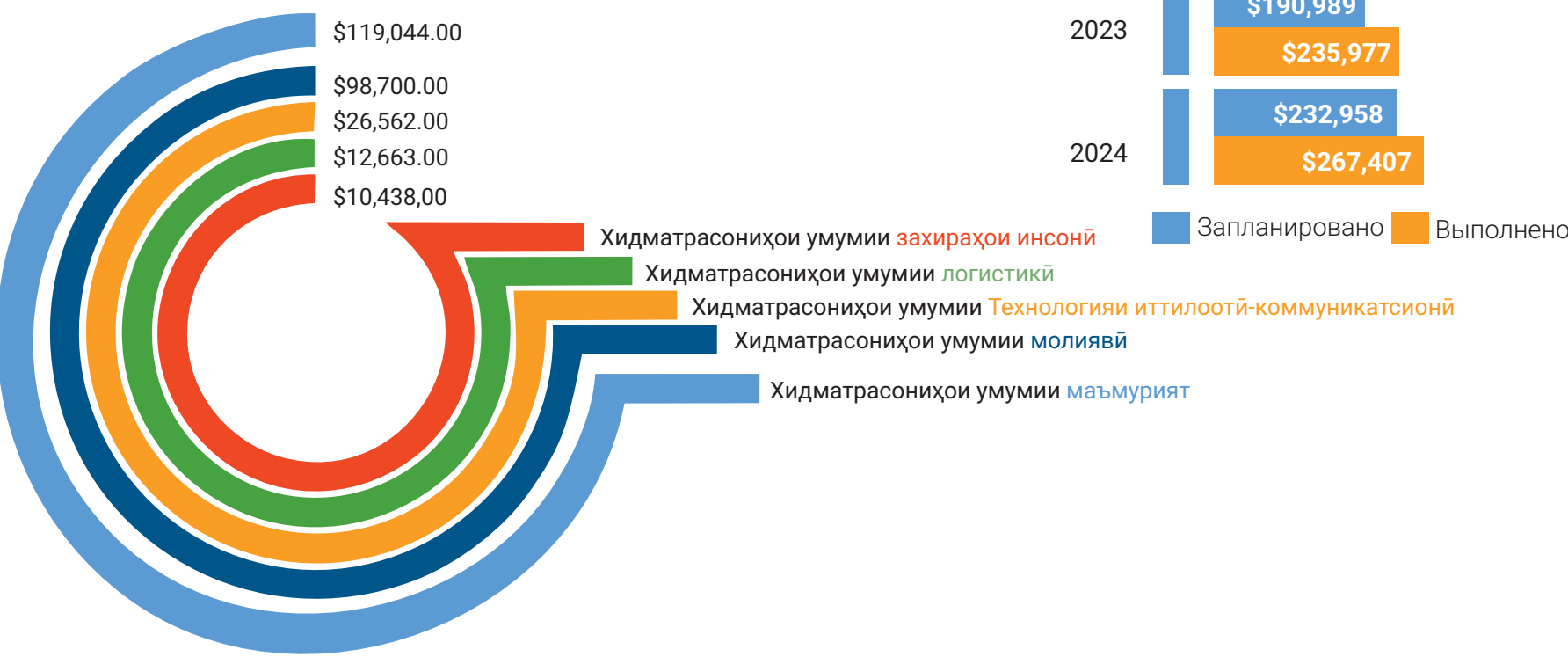
СММ имкониятҳои нави шарикӣ ва сафарбаркунии захираҳоро бо донорҳои нав, ба монанди Ҳукумати Қатар ва Шоҳигарии Арабистони Саудӣ, дар соҳаҳои калидӣ ба монанди маориф, тағйирёбии иқлим ва низомҳои озӯқаворӣ ҷустуҷу кард.

Дар самти маблағгузори рушд ва ҷорӣ намудани механизмҳои нав ва инноватсионии маблағгузорӣ СММ бо Агентии коғазҳои қиматнок ва бақайдгирии махсуси Вазорати молияи Тоҷикистон ҷиҳати таҳқиқи воситаҳои муассири қарз ва рушди бозори сармоя ҳамкорӣ намуд. Созмони Милали Муттаҳид барои таҳияи асосноккунии техника-иқтисодӣ вобаста ба барориши вомбаргҳои соҳавӣ/сабз ва тақмили ихтисоси намоёндогони бахшҳои давлатӣ ва хусусӣ, инчунин шарикони рушд вобаста ба рушди бозори сармоя кумаки техникаи расонид. Ин ташаббус дар соли 2025 идома меёбад ва ба харитаи роҳи вомбаргҳои сабз, муайян кардани лоиҳаҳои сабз ва рушди баъдии иқтидор барои ҷалби инфрасохтори бозори сармоя ҷиҳати барориши вомбаргҳо равона карда мешавад.

АМАЛ КАРДАН ҲАМЧУН ЯК НИҲОДИ СММ

Дар соли 2024 Гурӯҳи идоракунии амалиётҳои (ГИА) СММ-и дастаи кишвари СММ ҳамчун як платформа барои таҳкими ҳамкорӣ байни зеридораҳои СММ бо мақсади татбиқи Рӯзномаи СММ дар самти самаранокӣ хидмат карданро идома дод. Воқеаҳои муҳими сол иборатанд аз:

Фоидаҳои бадастомада дар байни ҳамаи самтҳои хизматрасониҳои Стратегияи амалиётҳои бизнес дар соли 2024

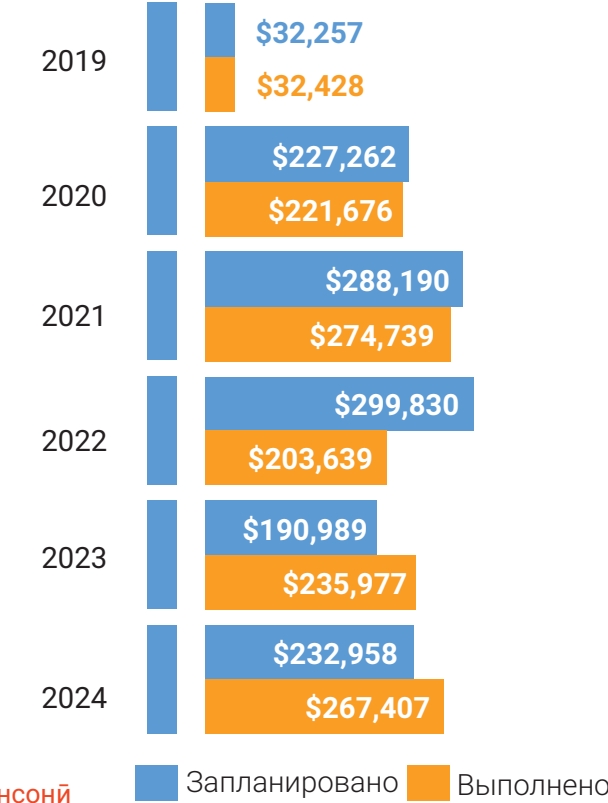

- Гурӯҳҳои кории Гурӯҳи идоракунии амалиётҳои СММ бомуваффақият машқи баррасии солони биноҳои умумиро дар соли 2024 анҷом доданд.
- Дар Тоҷикистон ҳафт бинои умумӣ таъсис дода шудаанд, ки дар ҳар кадоме аз онҳо ҳадди ақал се зеридораи СММ ҷойгир шудаанд. Ҳамаи биноҳои умумӣ аз ҷониби Агентии пешбари биноҳои умумӣ идора карда мешаванд, ки ба дигарон хизматрасониҳои умумиро пешниҳод мекунад.
- Гурӯҳи идоракунии амалиётҳои СММ Шарҳи солони Стратегияи амалиёти тиҷорати соли 2024-ро роҳбарӣ кард. Шарҳи нишон дод, ки дар натиҷаи ҳамкориҳои зеридораҳои СММ вобаста ба ҷабҳаҳои гуногуни амалиётӣ (истифодаи созишномаҳои дарозмуддат, эътирофи мутақобили шартномаҳо, идоракунии парки воситаҳои нақлиёт ва ғ.) камкунии хароҷот ба маблағи 267407 доллар иҷро карда мешавад. Инчунин ҳаҷми умумии камкунии хароҷот барои солҳои 2019-2024 дар ҳаҷми 1 235 866 доллари ИМА дар муқоиса бо камкунии хароҷоти пешбинишуда дар ҳаҷми 1 990 139 доллари ИМА барои солҳои 2019-2029 ё 62% дар давоми 5 соли таъминот ошкор карда шуд.
- Гурӯҳи идоракунии амалиётҳои СММ гузоришро вобаста ба нишондиҳандаҳои марбут ба фарҳанги ташкилӣ барои Ҷадвали нишондиҳандаҳои баробарии гендерии Нақшаи амали тамоми системаи СММ вобаста ба баробарии

гендерӣ ва тавонмандсозии занон дастгирӣ кард. Натиҷаҳои пурсиш тасдиқ карданд, ки дастаи кишвари СММ аз талаботи ҳадди ақал мутабоқи ин нишондиҳанда фаъолияти зиёдтар доштааст.

- Гурӯҳи идоракунии амалиётҳои СММ тавассути гурӯҳҳои кории худ вобаста ба маъмурият ва хариди худ ташаббуси кам кардани арзиши иҷора дар Хонаи СММ тавассути таҳияи як созишномаи дарозмуддат роҳбарӣ кард. Ин кӯшишҳо боиси 10% кам шудани хароҷот ва сарфаи умумии солони барои идораҳои сокин дар Хонаи СММ ба маблағи 35 585 доллари ИМА гардид. Гузашта аз ин, гурӯҳи кории Гурӯҳи идоракунии амалиётҳои СММ васеъкунии фазоро дар Хонаи СММ барои ҷойгиркунии 40 корманди иловагӣ ба ягон хароҷот аз тарафи зеридораҳои СММ ба даст овард.
- Гурӯҳи идоракунии амалиётҳои СММ ҷорӣ намудани тақмилдиҳиро дар Хонаи СММ бо мақсади таъмини ноил шудан ба сатҳи 2-и дастрасӣ барои ин бино роҳбарӣ кард.
- Соли 2024 Хонаи СММ расман аввалин бино дар Тоҷикистон эътироф гардид, ки ба шаҳодатномаи бинои сабз (EDGE building certification) ноил гашт, ки аз 40% сарфаи энергия, 22% сарфаи об, 99% мавҷудияти ками карбон дар маводҳо, 46,56 tCO2 партобҳои баҳрабардории гази карбон дар як сол ва 31,61 tCO2 сарфаи амалиётҳои гази карбон дар як сол шаҳодат медиҳад.

Татбиқи стратегияи амалиётҳои бизнес барои солҳои 2019-2024

ТАШАББУСИ ДАСТАИ КИШВАРИИ СММ БАРОИ ПЕШРАФТ ДАР ФАРОГИРӢ

Дар амал татбиқи кардани методи "Ҳеҷ касро дар канор нагузоред"

Созмони Милали Муттаҳид Тоҷикистонро дар пешбурди рушд бар асоси ҳуқуқҳои тавассути Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ҳифзи ҳуқуқи инсон (солҳои 2023-38) ва Нақшаи амал дастгирӣ намуд ва вайдаи "Ҳеҷ касро дар канор нагузоред" иҷро кард. СММ аз талошҳои Тоҷикистон вобаста ба фарогирии одамони аз ҳама қафомонда дастгирӣ кардааст:

- Кумаки роғбонии ҳуқуқӣ дар ниҳодҳои ҷорӣ карда шуд. Вазорати адлия масъулияти молиявиро ба дӯш гирифт, ки ин пеш аз ҳама ба занон ва гурӯҳҳои "Ҳеҷ касро дар канор нагузоред" манфиат овард.
- Қонунҳои дар бораи зӯрварӣ дар оила ва сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ бознигарӣ карда шуданд, ки сатҳи қаноатмандии ҷомеа ва дастгирии ҷабрдидагонро баланд бардошт.
- Хизматрасониҳои барои ҷабрдидагонӣ зӯрварии гендерӣ васеъ гардид ва онҳое, ки дар хатари савдои одамон қарор доранд, иттилооти дахлдор гирифтанд. Машваратҳои барои ҷиноят донишҷӯи ҳамаи шаклҳои зӯрварии гендерӣ идома доранд.
- Ҳама гуна зӯрварӣ, аз ҷумла ҷазои ҷисмонӣ, нисбат ба кӯдакон акнун манъ аст.
- Консепсияи дарозмуддати таҳсилоти фарогир то соли 2045 тасдиқ карда шуд.
- Дастрасӣ ба таҳсилот, тандурустӣ ва муайян кардани хувият аз роҳи судӣ тавассути рақамҳои беназири муайянкунанда барои навоздон бехтар карда шуд.
- Воситаҳои мониторинг барои пешгирии шиканча пурзӯр карда шуданд.
- Кумаки таъҷилии озқаворӣ ба ниёзмандон расид ва кӯдакон аз норасоии ғизо таъвобат гирифтанд.
- Аввалин таҳқиқот дар бораи "бори аавал истифодаи кардан" дар Тоҷикистон дар байни занони зиндагикунанда бо ВНМО (ЗЗВ), ки таҳти роҳбарии ЗЗВ гузаронида мешавад, омилҳои асосиро ошкор намуд, ки ба некӯаҳволии онҳо таъсир мерасонад ва иттилоотро барои таҳияи сиёсат таъмин намуд, ки ба тавсеаи ҳуқуқ ва имкониятҳо, дастгирии иҷтимоӣ ва мубориза бо доғи нанг ва дарканормонӣ мусоидат мекунад.

Мушкилот ва камбудии

- Иқтисодӣ маҳдуд ва эътимоднокии додаҳо ба фарогирии ҳифзи иҷтимоии гурӯҳҳои "Ҳеҷ касро дар канор нагузоред", аз ҷумла муҳоҷирон ва шахсони дорои маъҷубият монеа эҷод

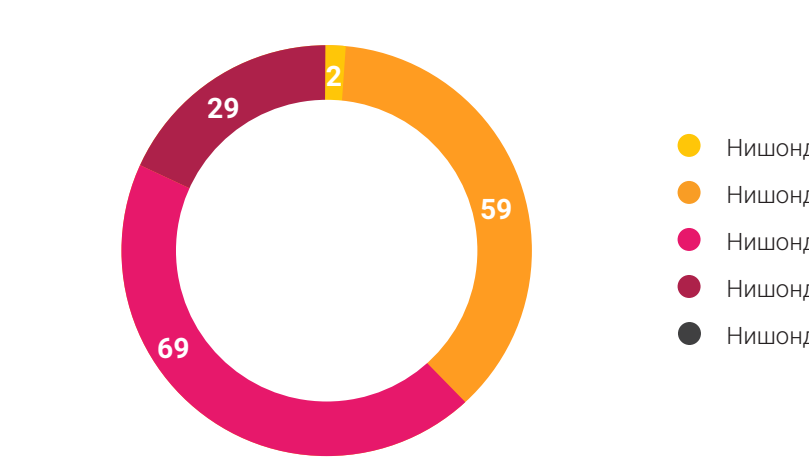
- мекунад.
- Дудилагӣ дар эҳмонӣ ва иттилооти бардурӯғ, махсусан дар ҷомеаҳои дурдаст ё бечӯшуда боқӣ мемонад.
- Доғи нанг ва монеаҳои иҷтимоӣ дастрасии муҳоҷирон, гурезаҳо ва шахсони зиндагикунанда бо ВНМО-ро ба хизматрасонии тиббӣ маҳдуд мекунад, ки ин зарурати кори мақсаднокро бо аҳолии тақозо менамояд.
- Монеаҳо барои бақайдгирии таваллуд, махсусан дар ҷомеаҳои дурдаст ё камшумор боқӣ мондаанд, ки сабаби он набудани харитаи роҳ барои ислоҳот ва захираҳои нокифоя мебошанд.
- Таҳқиқот дар бораи Моддаи 125-и Кодекси ҷиноятӣ ва шахсони зиндагикунанда бо ВНМО ба сиёсат таъсир расонид, аммо пешрафт нобаробар боқӣ мемонад, ки аз фарқияти равшани байни сиёсат ва амалия шаҳодат медиҳад, ки дар миқдори номуთანосиби аз озодӣ маҳрум кардани занон тибқи моддаи 125-и Кодекси ҷиноятӣ ва таъъиз нисбат ба гурӯҳҳои гуногуни гендерӣ инъикос ёфтааст.
- Саъю кӯшиши бештар дар ҷамъоварии додаҳои тақсимшуда, таҳияи бӯча бо дарназардошти омилҳои гендерӣ ва таъмини шугли ҷавонон зарур аст.
- Дастгирии СММ дар самти ҳуқуқи инсон ва тақмили ихтисос, бахусус дар ҳисоботдиҳӣ вобаста ба Шарҳи универсалии даврӣ, ба Тоҷикистон дар таҳияи гузориши ихтиёрии миёнамуддат, ки аз ҳаҷми калони додаҳо иборат мебошад, кумак намуд, вале барои таъмини ҳуқуқҳои ҷабрдида ва боварӣ ба масъулият кӯшишҳои иловагӣ зарур мебошанд.

Мушкилоти ҳалнашуда ва нигаронкунанда

- Ҷараёни сусти қабули қарорҳо ба пешрафт ҳалал мерасонад: сарфи назар аз ба имзо расидани Конвенсияи ҳуқуқи маъҷубон дар соли 2018 он ҳанӯз ҳам тасдиқ нашудааст.
- Маҳдудиятҳои дар озодиҳои динӣ, баёни фикр ва ҷамъомадҳо ҷомеаро боз ҳам дар канор гузошта, хатари густариши ифротгарии хушунатомезро ба вуҷуд меорад.
- Уҳдадорӣ "Ҳеҷ касро дар канор нагузоред" иродаи қавитари сиёсӣ ва захираҳои бештарро талаб мекунад, ки бо кӯшиши маблағгузориҳои донорҳо, вобастагии иқтисодӣ аз интиқоли маблағҳо ва тақсироти ғайримӯқаррари хароҷоти бӯҷетӣ мушкил мегардад.
- Ҷалби ҷомеаи шаҳрвандӣ барои муваффақияти уҳдадорӣ "Ҳеҷ касро дар канор нагузоред" нақши ҳалкунанда дорад ва барқароркунии уҳдадорӣҳо ва тавсеаи муносибатҳои шарикӣ барои фарогирии самаранокӣ гурӯҳҳои осебпазирӣ аҳоли талаб менамояд.

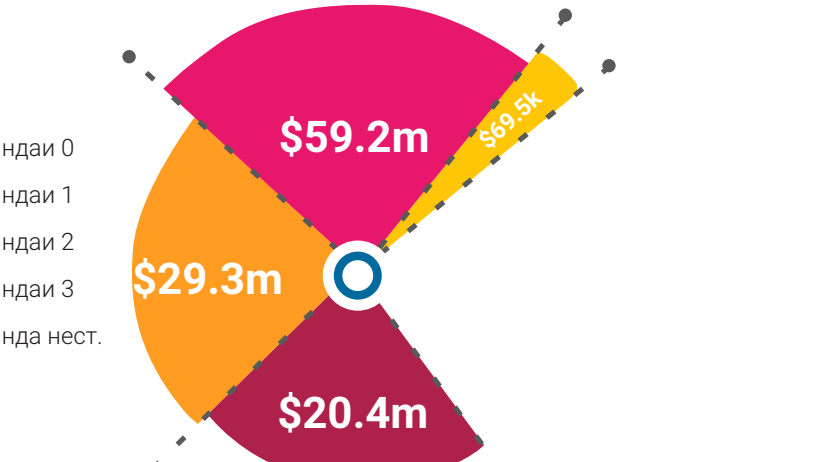
НИШОНДИҲАНДАИ ҲУҚУҚИ ИНСОН ДАР ЧҲСРУ

Тадбирҳои барномавӣ мутабоқи дараҷаи рамзгузориҳои нишондиҳанда

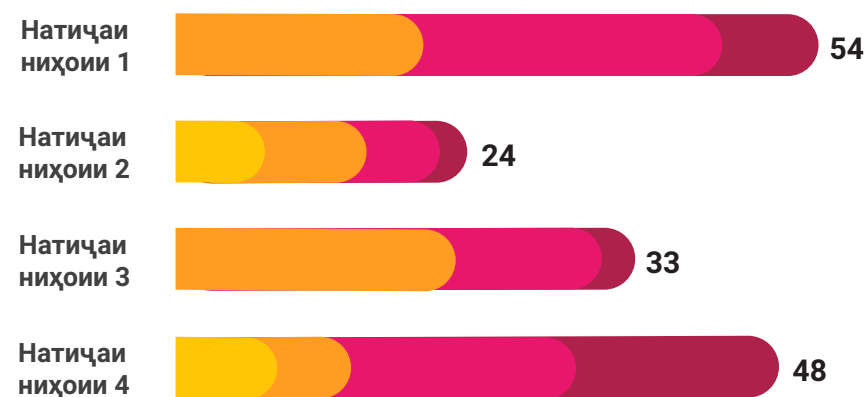
0 - Интизор намеравад, ки дар амалӣ шудани ҳуқуқи инсон саҳм гузорад
1 - Саҳми маҳдуд дар амалӣ шудани ҳуқуқҳои инсон

Маблағгузорӣ мутабоқи ҷадвали рамзгузориҳои нишондиҳанда

2 - Саҳми назаррас дар амалӣ шудани ҳуқуқҳои инсон
3 - Саҳми асосӣ дар амалӣ шудани ҳуқуқҳои инсон

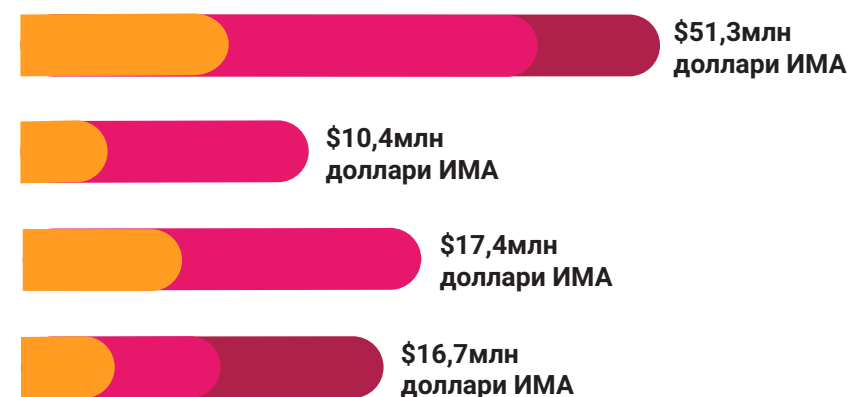
Тадбирҳои барномавӣ мутобиқи натиҷаи ниҳой ва дараҷаи рамзгузори нишондиҳанда

● Нишондиҳандаи 0 ● Нишондиҳандаи 1 ● Нишондиҳандаи 2 ● Нишондиҳандаи 3 ● Нишондиҳандаи 4

0 - Интизор намеравад, ки дар амали шудани ҳуқуқҳои инсон саҳм гузорад
1 - Саҳми маҳдуд дар амали шудани ҳуқуқҳои инсон
2 - Саҳми назаррас дар амали шудани ҳуқуқҳои инсон
3 - Саҳми асосӣ дар амали шудани ҳуқуқҳои инсон

Маблағгузорӣ мутобиқи натиҷаи ниҳой ва дараҷаи рамзгузори нишондиҳанда, захираҳои умумии дастрас

Ҳикоя аз маҳал: баробарии гендерӣ

Зумрад Саъдуллоева дар синни 19-солагӣ бо мушкилоте рӯбарӯ шуд, ки ба бисёре аз ҷавонони Тоҷикистон шинос аст: бинобар мушкилоти оилавӣ ӯ натавонистааст ба донишгоҳ дохил шавад. Аммо ӯ ба ҷои таслим шудан пайваستا роҳҳои идора додани омӯзиш ва рушдро ҷустуҷӯ мекард. Дар он замон ӯ маркази таълимии "Minds"-ро пайдо кард, ки барномаҳои таълимиро барои ҷавонон пешниҳод мекунад ва ба барномаи таҷрибаомӯзии он, ки аз ҷониби БРСММ маблағгузорӣ мешавад, ҳамроҳ шуд.

Маркази таълимии "Minds", ки соли 2022 таъсис ёфтааст, як мактаби хусусии рушди пайваستا бо экосистемаи ҳамгирошудаи EdTech мебошад, ки абзорҳои рақамӣ, ширкатҳо, маҳсулот, хидматрасониҳо ва мутахассисонро барои эҷоди муҳити муосири таълимӣ муттаҳид мекунад.

Зумрадро олами нава мафтун кард, ки дар ин Марказ барояш кушода буд. Бо роҳнамоии коршиносони пешбари маркетинг дар ин марказ ӯ бевосита ба омӯштани кор бо муштарӣ, брендинг, муносибатҳои ҷамъиятӣ ва идоракунии шабакаҳои иҷтимоӣ ҷалб шуд. Бо таваҷҷуҳи хеле зиёд ӯ ҳоло ният дорад, ки дониши худро амиқтар кунад ва орзуи худро барои як мутахассиси бехтарини маркетинг шудан ва таълими қудрати маркетинг дар байни ҷамъаияти амалӣ кунад.

То имрӯз 243 нафар ҷавондухтар ва ҷавонписар ба ин барнома шомил шуданд, ки 65 нафар аллакай таҷрибаомӯзии худро анҷом додаанд. Ин мисоли таърихи воқеии муваффақият аст: 55 нафари онҳо – 32 зан ва 23 мард – аллакай ҷойҳои кории рақобатпазирро пайдо кардаанд.

Дар амалисозии ин ташаббус аз соли 2024 БРСММ бо Фонди Оғохон дар Тоҷикистон ҳамкорӣ кардааст. Ҳикояи Зумрад таъсири тағйирбахши барномаи таҷрибаомӯзиро таъкид мекунад, ки он имкониятҳои духтарон ва писарони ҷавонро тавассути мучаххаз кардани малақаҳои зарурӣ, пайвастанӣ онҳо бо мутахассисони соҳа ва фароҳам овардани имкониятҳои ҷойҳои корӣ барои қувваи кории қавитар ва фарогиртар қувват мебахшад.

"Акнун ман меҳоям дараҷаи бакалаврии худро дар соҳаи маркетинг гирам. Ба шарофати ин таҷрибаомӯзӣ, ки ҳаёти маро тағйир дод, ман худро нерӯманд ва ҳавасманд ҳис мекунам. Ман боварӣ дорам, ки метавонам ҳама гуна мушкилотро паси сар кунам ва соли оянда ба донишгоҳ ҳуҷҷат супорам", - бо ифтихор мегӯяд Зумрад.

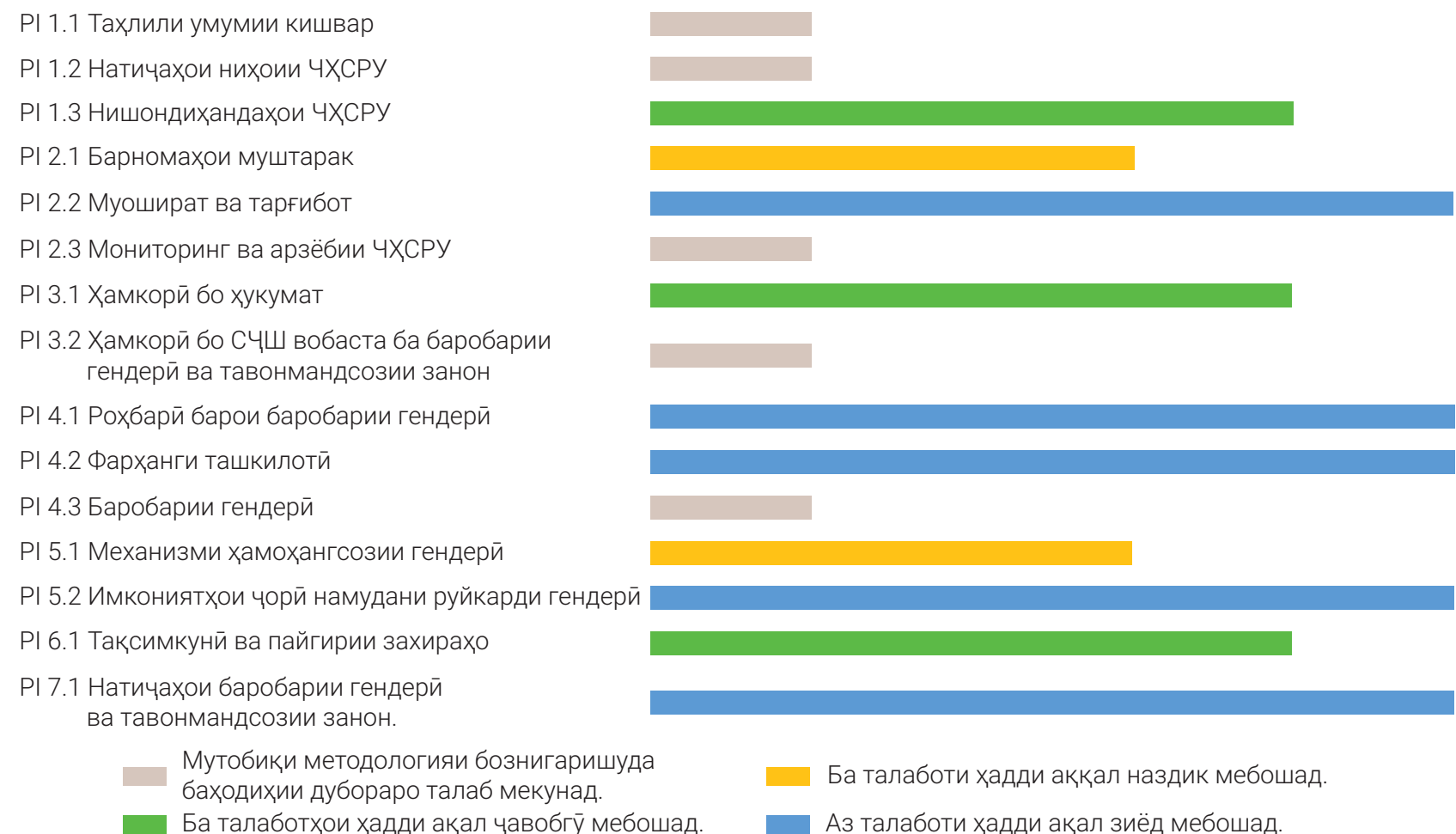
ҶАДВАЛИ АРЗЁБИИ НАҚШАИ АМАЛИ НИЗОМИ УМУМИИ ДАСТАИ КИШВАРИИ СММ ВОБАСТА БА БАРОБАРИИ ГЕНДЕРӢ ВА ТАВОНМАНДСОЗИИ ЗАНОН, НАТИҶАҲОИ СОЛОНА БАРОИ СОЛИ 2024

Соли 2024 дастаи кишварии СММ ҷадвали нишондиҳандаҳои худро вобаста ба масъалаи гендерӣ ва маъюбият бо мақсади бехтарнамоии пайгирии баробарии гендерӣ ва фарогирии шахсони дорои маъюбият таъдид кард ва нишондиҳандаҳоро ба стандартҳои байналмилалӣ бо мақсади бехтарнамоии барномасозӣ ва таҳияи сиёсат ҷиҳати фарогирии бештар дар Тоҷикистон мутобиқ сохт.

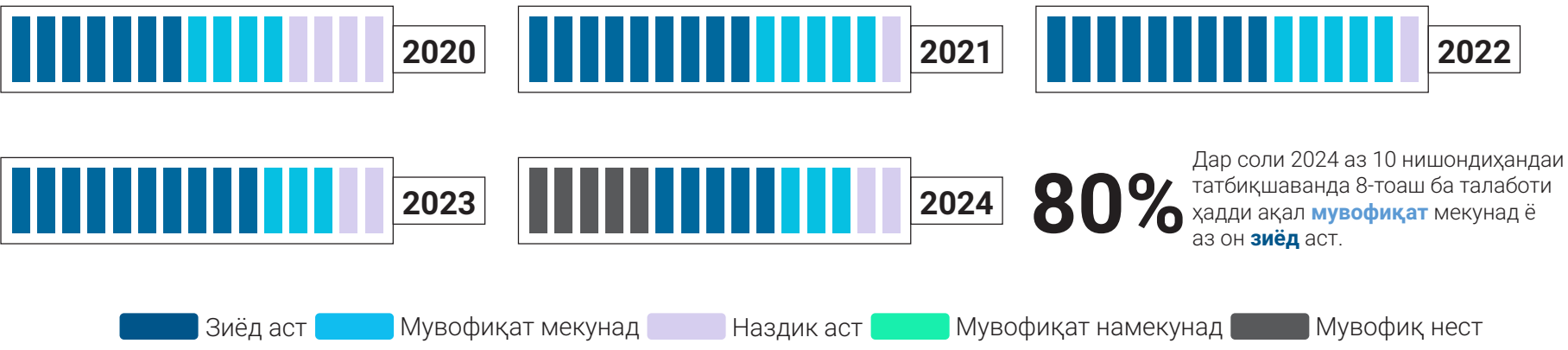
Дар маҷмӯъ натиҷаҳои ҷадвали нишондиҳандаҳои гендерии нақшаи амали тамоми низоми СММ уҳдадорӣ қавиро ба баробарии гендерӣ бо дастовардҳои назаррас дар ҷанд соҳа инъикос мекунад. Бо вуҷуди ин, имкониятҳои возеҳ барои бехтарнамоӣ ва азнавбаҳодиҳӣ ҷиҳати таъмини пешрафти доимӣ ва мутобиқат ба дастурҳои навакардашуда мавҷуд ҳастанд.

БАРРАСИИ НАТИҶАҲОИ ҶАМЪБАСТИИ НАҚШАИ АМАЛИ ТАМОМИ НИЗОМИ ДАСТАИ КИШВАРИИ СММ ДАР СОЛИ 2024

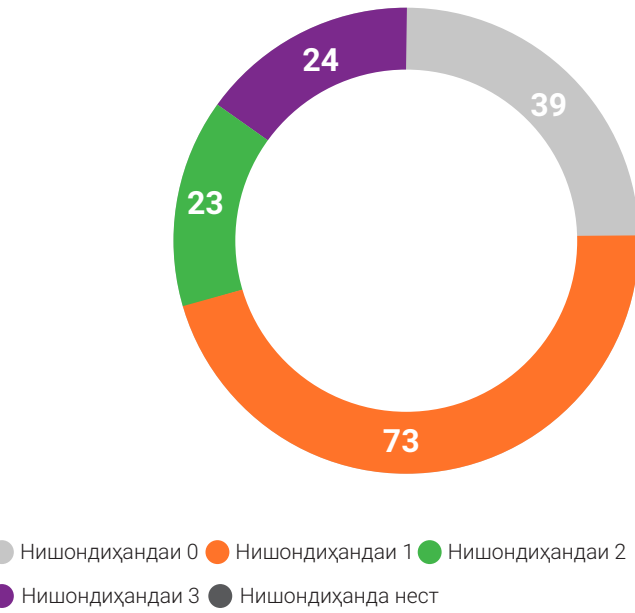
НАТИҶАҶОИ ҶАДВАЛИ НИШОНДИҶАНДАҶОИ ГЕНДЕРӢ

Панҷ нишондиҳанда барои соли 2024, ки бо ранги хокистарӣ чудо карда шудаанд, бо сабаби бознигарии дастури нақшаи амали тамоми низоми дастаи кишвари СММ ва меъёрҳои методология вобаста ба гузоришдиҳӣ дар бораи: таҳлили умумии кишвар, натиҷаҳои ниҳии ЧҶСРҮ, мониторинг ва арзёбии ЧҶСРҮ, ҳамкорӣ бо СҶШ ва баробарии гендерӣ арзёбии дубораро талаб мекунанд.

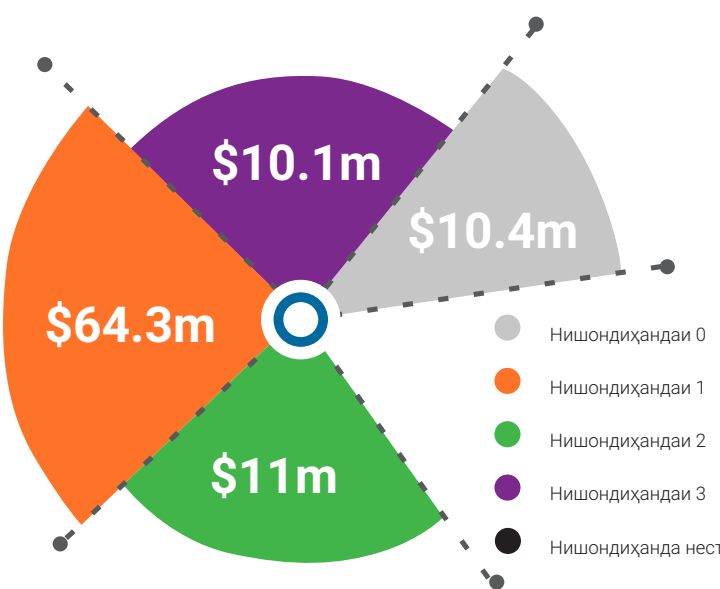

НИШОНДИҶАНДАИ БАРОБАРИИ ГЕНДЕРӢ ДАР ЧҶСРҮ

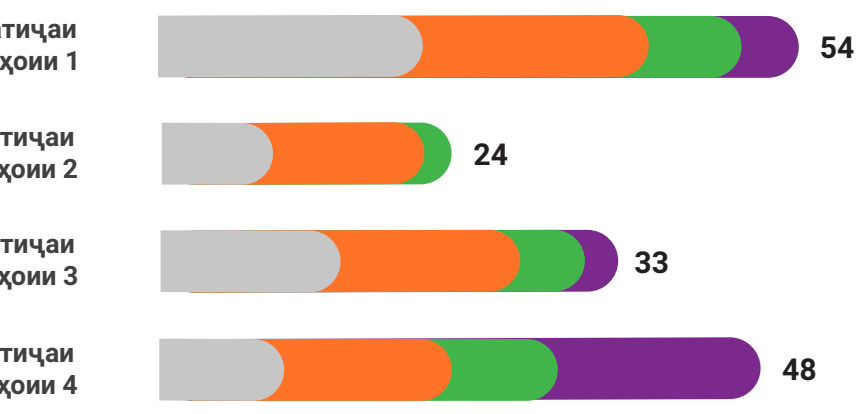
Тадбирҳои барномавӣ мутобиқи ҷадвали рамзгузори нишондиҳандаҳо

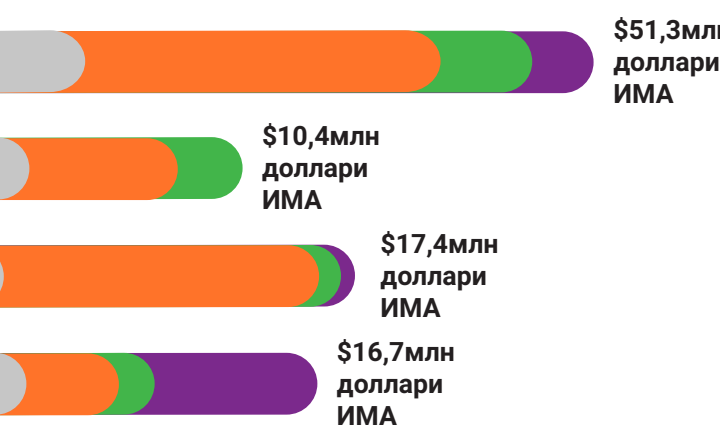
Маблағгузорӣ мутобиқи ҷадвали рамзгузори нишондиҳандаҳо

Тадбирҳои барномавӣ мутобиқи натиҷаи ниҳой ва дараҷаи рамзгузори нишондиҳанда

Маблағгузорӣ мутобиқи натиҷаи ниҳой ва дараҷаи рамзгузори нишондиҳанда, захираҳои умумии дастрас

БГТМ – Баробарии гендерӣ ва тавонмандсозии занон

НБГ – Нишондиҳандаи баробарии гендерӣ

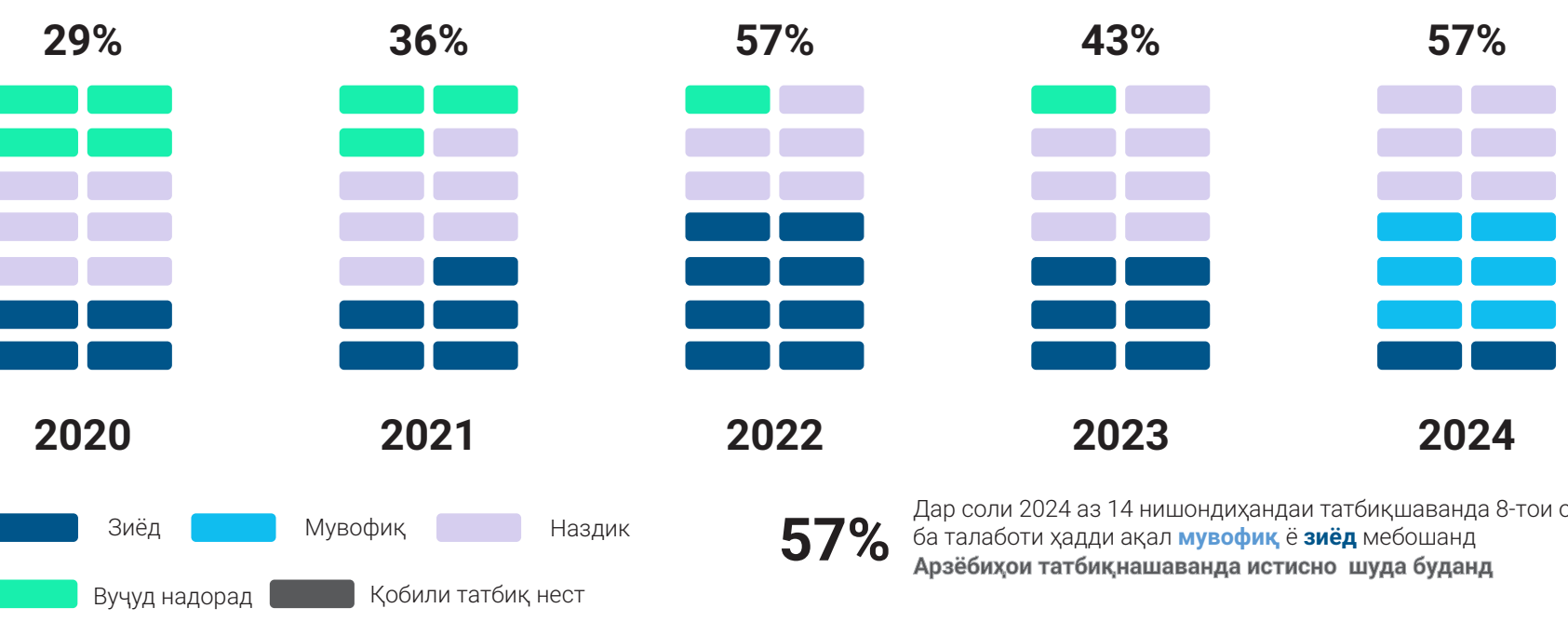
НБГ 0 - Интизор намеравад, ки дар амалӣ шудани БГТМ саҳм гузорад
НБГ 1 - Саҳми маҳдуд дар амалӣ шудани БГТМ

НБГ 2 - Саҳми назаррас дар амалӣ шудани БГТМ
НБГ 3 - БГТМ вазифаи асосӣ мебошад.

Ҷадвали арзёбии гурӯҳи кишвари СММ вобаста ба фарогирии маъюбият

Дар ҳамин ҳол, ҷадвали арзёбии маъюбият беҳбудиро нишон дод, ки мутобиқи он 57% нишондиҳандаҳо ба талабот мувофиқат мекунанд ё бештар аз онҳо мебошанд ва ин аз 43% дар соли 2023 афзоиш ёфтааст. СММ дар Тоҷикистон дар татбиқи Стратегияи СММ вобаста ба фарогирии маъюбият ба натиҷаҳои назаррас ноил шуда, фаъолияти худро аз рӯи 14 нишондиҳандаи фарогирии маъюбият беҳтар намуд. Гурӯҳи кишвари СММ роҳбарии худро барои дастгирии Ҳукумати Тоҷикистон ҷиҳати ба тасвиб расонидани Конвенсияи ҳуқуқи маъюбон идома дод, бо созмонҳои маъюбон дар амалисозии чораҳои тарғиботӣ ҳамкорӣ намуд, шахсони дорои маъюбиятро ба ташаббусҳои СММ дохил кард ва таҳлили вазъият ва оморро барои ворид намудани ниёзҳои онҳо дар барномарезии СММ анҷом дод. Гурӯҳи кишвари СММ дастрасии биноҳои худро барои шахсони дорои маъюбият, ҷалби онҳо дар кори СММ беҳтар намуда, хариди фарогири молҳо ва хидматрасониҳоро амалӣ намуд ва дастрасиро ба алоқа (коммуникатсия) ва ташаббусҳои дигар васеъ кард. Ин тадбирҳо пешрави назаррасро дар 57% нишондиҳандаи фарогирии маъюбият таъмин намуда, мувофиқатро ба талаботи онҳо баланд ё зиёдтар аз он нишон доданд.

Натиҷаҳои ҷадвали арзёбии маъюбият

Иқдомҳои вобаста ба ҷавонон ва наврасон

Photo © UN/Didor Sadulloev

Дар соли 2024 СММ бо шарикон барои баланд бардоштани мақоми ҷавонон, ташвиқи иштироки онҳо, мусоидат ба роҳиҳалҳои инноватсионӣ ва мусоидат ба омӯзиш ва азхудкунии малакаҳои нав дар байни ҷавонон кор кард. Аз муҳолиҳои сатҳи поёнӣ то истифодаи муштарак аз як миз бо Дабири кулли СММ, ба ҷавонон ҷиҳати амалисозии иқтисодӣ онҳо имкониятҳо фароҳам оварда шуданд. Дар рӯҳияи амал кардан ҳамчун як ниҳоди СММ, дар тӯли сол фаъолиятҳои асосии зерин амалӣ карда шуданд:

- Мусоидат ба кори миссияи Шахсони ихтиёрии СММ дар Душанбе ва ташкил намудани вохӯриро бо созмонҳои ҷавонон барои саҳмгузори дар баррасии аввалини вазъияти шахсони ихтиёрий (волонтер) будан дар Осиёи Марказӣ.
- Роҳандозии Академияи муҳоҷирати ҷавонон, муҳити зист ва тағйирёбии иқлим, ташаббуси муштарак, ки ба баланд бардоштани сатҳи тавоноии пешвоёни ҷавон вобаста ба тағйирёбии иқлим, муҳоҷирати экологӣ ва бечошавӣ нигаронида шудааст.
- Дастгирии иштироки намоёнҳои ҷавонон дар Форуми ҷавонони Шӯрои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ (ECOSOC) дар моҳи апрели соли 2024 дар Нью-Йорк.
- Дар доираи барномаи тавонмандсозии духтарони наврас озмуни «Сафир барои як рӯз» ташкил карда шуд, ки ба финалист-донишҷӯи Тоҷикистон имконият дод, ки як рӯзро бо дипломатҳои сатҳи ҷаҳонӣ гузаронанд.
- Дар Форуми ҷавонон ва кӯдакон барои об ва иқлими Конфронси байналмилалӣ об дар Душанбе, Даҳсолаи байналмилалӣ амал «Об барои рушди устувор, 2018-2028» Шабакаи "Ҷавонон барои об ва иқлим" дар Тоҷикистон ташкил карда шуд.
- Намоёндагони ҷавонони Тоҷикистон бо Дабири кулли СММ Антонио Гутерриш мулоқот карданд ва дар доираи ҷалби систематикӣ ва пурмазмунӣ онҳо дар чорабиниҳои СММ барои рушд тағйирёбии иқлим ва дигар масъалаҳои асосӣ баррасӣ шуданд.
- Ташкил намудани Маҳфили нишастӣ яққояи ҷавонон ба муносибати Саммити оянда ва таҷлили Рӯзи амали ҷавонони дар доираи Саммити оянда барои ҷавонони Тоҷикистон.
- Ташкил намудани Конфронси ҷавонон Pre-COP29 бо бештар аз 40 ҷавон ва сиёсатмадорон бо мақсади мусоидат намудан ба муҳолимаҳо дар бораи осебпазирӣ бо беназири иқлимӣ, ки кӯдакон бо онҳо рӯ ба рӯ мешаванд ва ташвиқи таҳияи стратегияҳои устувори ҳадафманд, ки ба ҳуқуқҳо ва ояндаи онҳо афзалият медиҳанд.
- Ташкили чорабиниҳои Панели ҷавонон бахшида ба Рӯзи СММ бо иштироки ҷавонони фаъол, коршиносони масъалаҳои вобаста ба иқлим аз доираҳои илмӣ, СҶШ ва кормандони СММ.
- Яққоя бо Бонки Ҷаҳонӣ ташкил намудани чорабинӣ дар бораи ҷараён дар доираи Форуми байналмилалӣ вобаста ба рушди сармояи инсонӣ ҷиҳати баррасии сармоягузори ба одамон барои рушди иқтисодӣ тавассути пешбурди малакаҳои сабз ва ғойҳои кории сабз.

Иртибот ҳамчун як ниҳод

Photo © UN/Didor Sadulloev

Дар соли 2024 СММ дар Тоҷикистон татбиқи Стратегияи муштаракӣ алоқа ва тарғиботи Ҷаҳорҷубаи СММ ҷиҳати ҳамкорӣ барои рушди устуворро бо рӯйкарди ҳамроҳангшудаи идораҳои СММ ҷиҳати дастгирии татбиқи барномаҳо, баланд бардоштани сатҳи огоҳии ҷомеа ва мусоидат ба дастовардҳо ва ҳамкорӣ дар рушди устувор идома дод. Ин талошҳо маърақаҳои муштарак, ташаббусҳои баланд бардоштани сатҳи тавоноӣ ва фарогирии расонаҳои барои пешбурди афзалиятҳои рушди устувор ва ҳавасмандгардонии шарикони бисёрҷониба дар бар гирифтанд. Нуктаҳои асосии муносибатҳои муштарак:

- СММ дар Тоҷикистон маърақаҳои офлайн ва онлайн дар бораи фарогирии маъюбият, аз ҷумла маъракаи онлайн дар бораи пешбурди фарогирии маъюбият ва дастгирии ба тасвиб расонидани Конвенсияи ҳуқуқӣ маъюбонро аз ҷониби Тоҷикистон роҳандозӣ намуд ва маъракаи дохилии фарогирии маъюбиятро таҳти унвони «Фарогирии маъюбият аҳамият дорад» идома дод.
- Ташкили муносибатҳои ва дидашавандагии сафари расмӣ Дабири кулли СММ ба Тоҷикистон.
- СММ яққо бо Кумитаи кор бо занон ва оила, инчунин шарикон Ҷддошти стратегӣ барои тағйир додани меъёрҳои гендерӣ дар Тоҷикистонро омода ва роҳандозӣ намуд.
- Таҳти роҳбарии Ҷаҳонангсози доими СММ, Гурӯҳи мавзӯии гендерии СММ баргузори маъракаи 16-рӯзи мубориза бар зидди зӯровари гендериро бо ҷалби шарикони байналмилалӣ ва милли ҷаҳонанг намуд. Дар натиҷаи он дар саросари Тоҷикистон бештар аз 60 чорабиниҳои миқёси гуногун бо паёмҳои ягона дар саросари Тоҷикистон бо фарогирии бештар аз 500 000 шахс баргузор карда шуданд.
- Идораҳои СММ Рӯзи СММ-ро бо баргузор намудани муҳолимаҳо дар бораи масъалаҳои тағйирёбии иқлим ва ҷиҳзи пирахҳо тавассути гурӯҳи ҷавонон, таҳкими шарикӣ тавассути муколамаи муштаракӣ СММ бо СҶШ ва баҳши хусусӣ, инчунин пешбурди сулҳ тавассути чорабиниҳои хунари кӯдакон ҷашн гирифтанд.
- Гурӯҳи мавзӯии СММ вобаста ба ВНМО иҷрои уҳдадориро ҷиҳати хотима додани эпидемияи БПНМ то соли 2030 ҷонибдорӣ кард ва чорабиниҳои кишвариро ҳамчун баҳше аз маъракаи глобалӣ барои гирифтани оғози ташкил намуд, ки аз БПНМ ғайридаанд, аз ҷумла баргузор намудани дигар муносибатҳои ва муҳолиҳои тарғиботи васеътари вобаста ба ВНМО.
- Гурӯҳи вобаста ба муносибатҳои ташаббусҳои асосӣ, аз ҷумла Шарҳи ихтиёрии маҳаллӣ¹⁰, огоҳсозии бармаҳал барои ҳама¹¹ ва муҳолиҳои муштарак ҷиҳати пешбурди вомбарғҳои сабз¹² дастгирӣ намуд.
- Чорабиниҳои муносибатҳои ва тарғиботи муштарак дар бораи рушди устувор бештар аз 1 000 000 шахсро дар Тоҷикистон ва берун аз он фаро гирифтанд.

¹⁰ <https://tajikistan.un.org/en/281914-dushanbe-city-administration-and-partners-jointly-reviewed-results-voluntary-local-review>

¹¹ <https://tajikistan.un.org/en/267875-tajikistan-advances-un-secretary-general%E2%80%99s-early-warnings-all-initiative-through-local-level>

¹² <https://tajikistan.un.org/en/277815-un-supports-government-tajikistan-development-green-bond-market-tajikistan>

Дарсҳои андӯхташуда

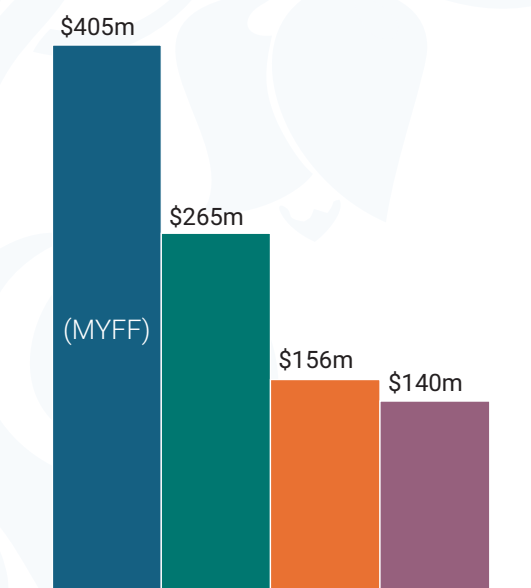
- Дар соли 2024 идораҳои СММ дар ҳамоҳангсозии ташаббусҳои барномавии худ бо афзалиятҳои тағйирёбандаи шарикони миллӣ дучор шуданд, ки ба рушди инфрасохтор аҳамияти махсус медоданд. Пешравӣ, муайян кардан ва ҷалби қаҳрамонони ислохоти миллӣ дар соҳаҳои гуногун барои пешбурди барномаи ислохот ва ҷалби тавачҷуҳи афзояндаи донорҳо ба ташаббусҳои рушд муҳим хоҳад буд.
- Низоми СММ дар Тоҷикистон ҳамгироии стратегияҳои мутабиқшавӣ ба тағйирёбии иқлимро ба банақшагирии маҳаллӣ мушоҳида кард, вале аҳамияти тасдиқи дастгирии баъдии сиёсиро барои ҳамоҳангсозии сиёсатҳои соҳавӣ бо ҳадафҳои устувории иқлим зикр намуд.
- Рушди ҳамкориҳои байнисоҳавӣ ва ба тартиб даровардани мубодилаи иттилоот барои беҳтар кардани ҳамоҳангӣ дар байни ташаббусҳои гуногун зарур аст, ки ба сиёсатҳои соҳавӣ бештар самарабахши экологӣ мусоидат менамояд. Мақомоти давлатӣ дар таҳлил ва истифодаи маълумоти вобаста ба иқлим ва муҳити зист ба тавоноии бештар ниёздоранд.
- Қоҳиши кумаки анъанавии донорҳо дар Тоҷикистон зарурати гуногунсозии манбаъҳои маблағгузорӣ ва қабули рӯйкарди бештари стратегӣ ва навоҷаронаро аз ҷониби СММ барои ҷалби донорҳо нишон медиҳад. Рӯйкарди мазкур таҳияи пешниҳодҳои рушдро дар бар мегирад, ки ба афзалиятҳои мушаххаси ин шарикон мувофиқат мекунанд ва муносибатҳои мутақобилан судмандро таҳким медиҳанд, ки метавонанд ба рушди устувор мусоидат кунанд.
- Сафарбаркунии шахсони ихтиёрии СММ аз кишварҳои донори эҳтимолӣ метавонад ба таҳкими робитаҳо ва муайян кардани нуқтаҳои воридшавии стратегӣ барои ҳамкориҳои оянда ва таъмини интиқоли дониш кумак кунад.
- Робитаи мутақобил бо шарикони миллӣ ҷиҳати таъмини саҳмҳои давомдор ва иштироки онҳо дар Гурӯҳҳои натиҷаҳои Ҷаҳорҷӯбаи СММ ҷиҳати ҳамкорӣ барои рушди устувор.

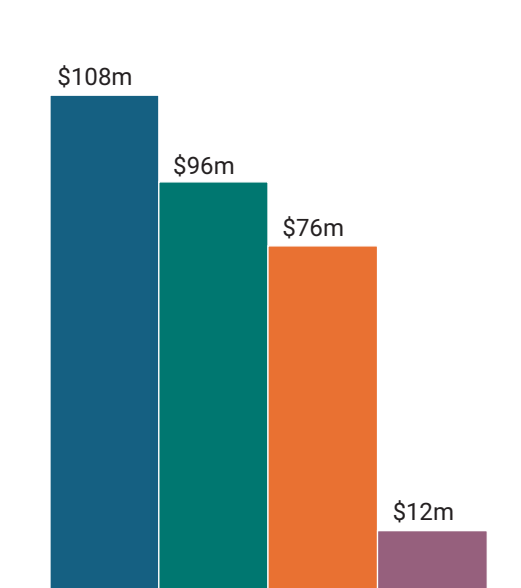
Photo © UNICEF/Umedakhon Fazylova

Шарҳи молиявӣ ва сафарбарсозии захираҳо

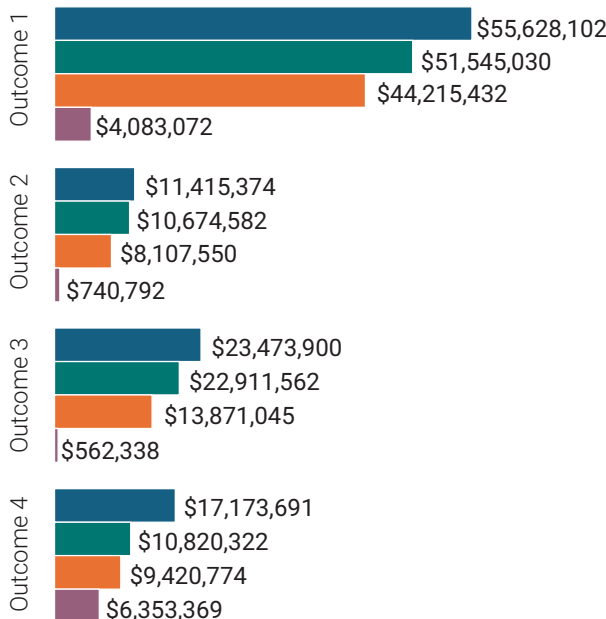
Ҷаҳорҷӯбаи маблағгузорӣ 2023-2026

Ҷаҳорҷӯбаи маблағгузорӣ 2024

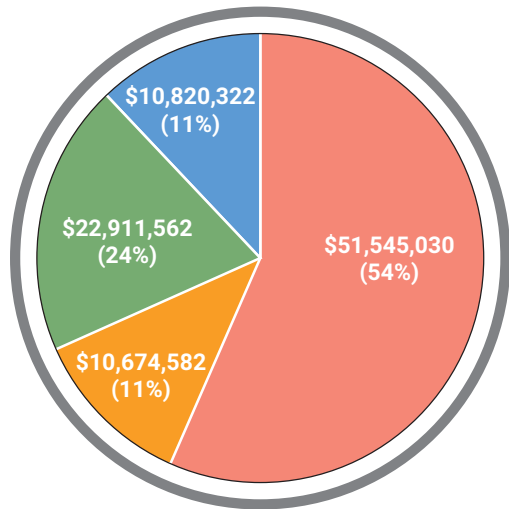

Ҷаҳорҷӯбаи маблағгузории ҶҲСРҮ тибқи натиҷаҳои ниҳой 2024

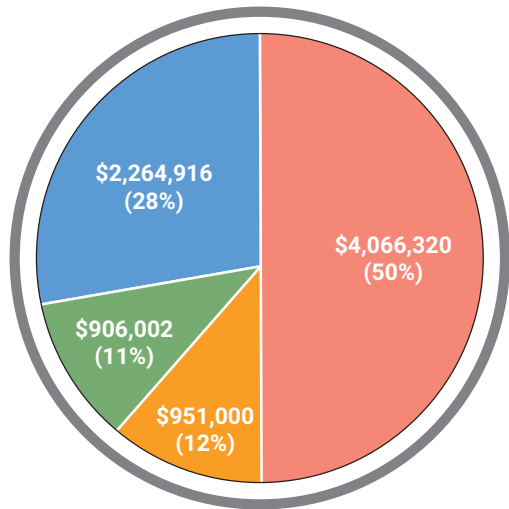

Маблағи умумии дархостшаванда Мавҷуд Хароҷот Норасой

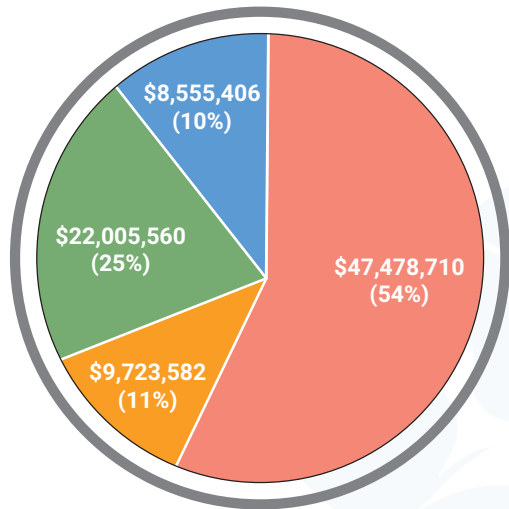
Маблағҳои умумии ҶҲСРҮ тибқи натиҷаҳои ниҳой 2024

Маблағҳои СММ ҶҲСРҮ тибқи натиҷаҳои ниҳой 2024

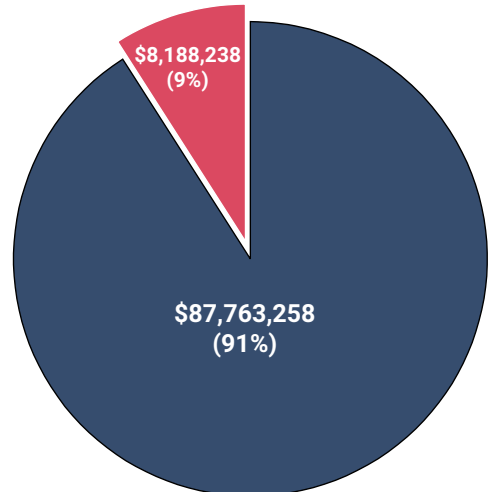

Маблағҳои донории ҶҲСРҮ тибқи натиҷаҳои ниҳой 2024

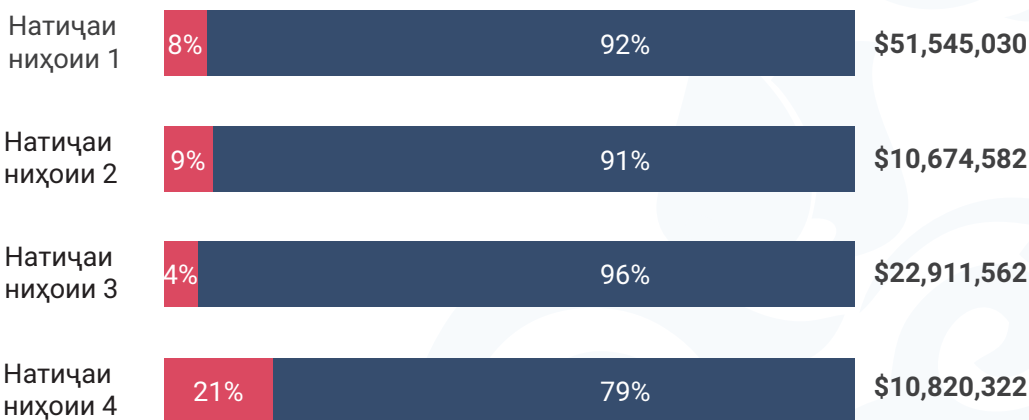

Натиҷаи ниҳойи 1 Натиҷаи ниҳойи 2 Натиҷаи ниҳойи 3 Натиҷаи ниҳойи 4

Маблағҳои СММ ва донорҳо 2024

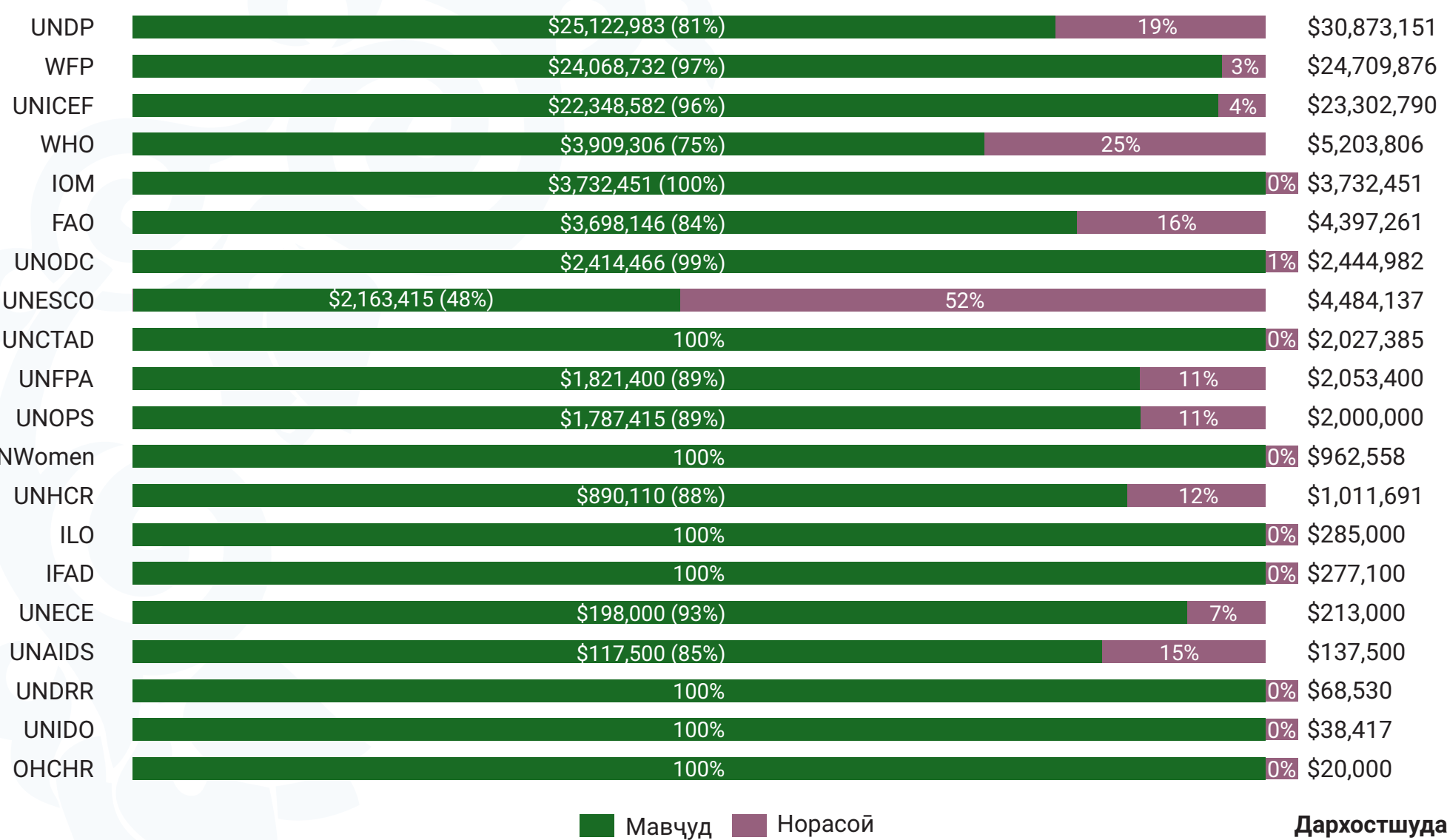

Маблағҳои СММ ва донорҳо тибқи натиҷаи ниҳой 2024

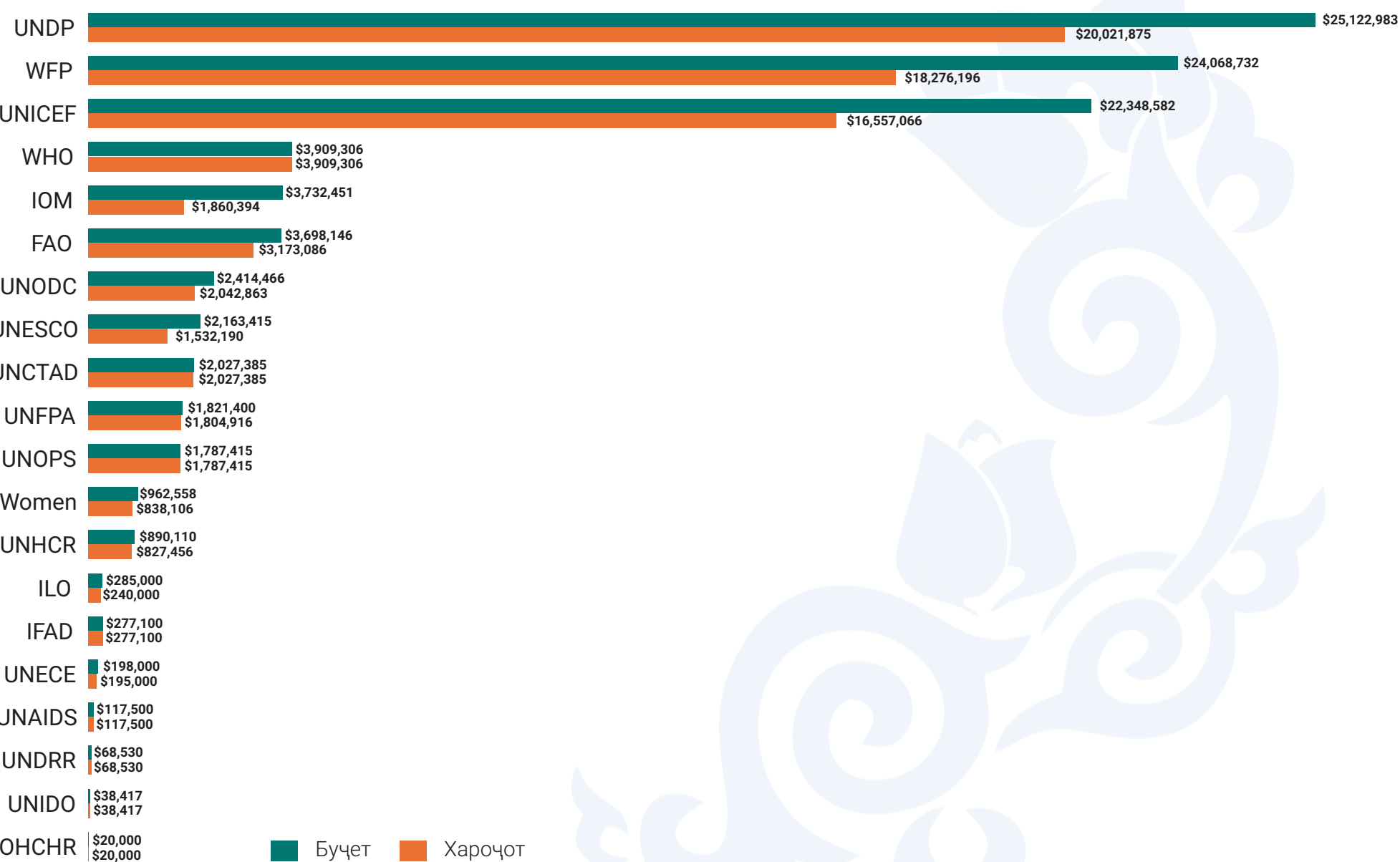

СММ (Маблағҳои асосӣ) Донорҳо (Маблағҳои ғайриасосӣ)

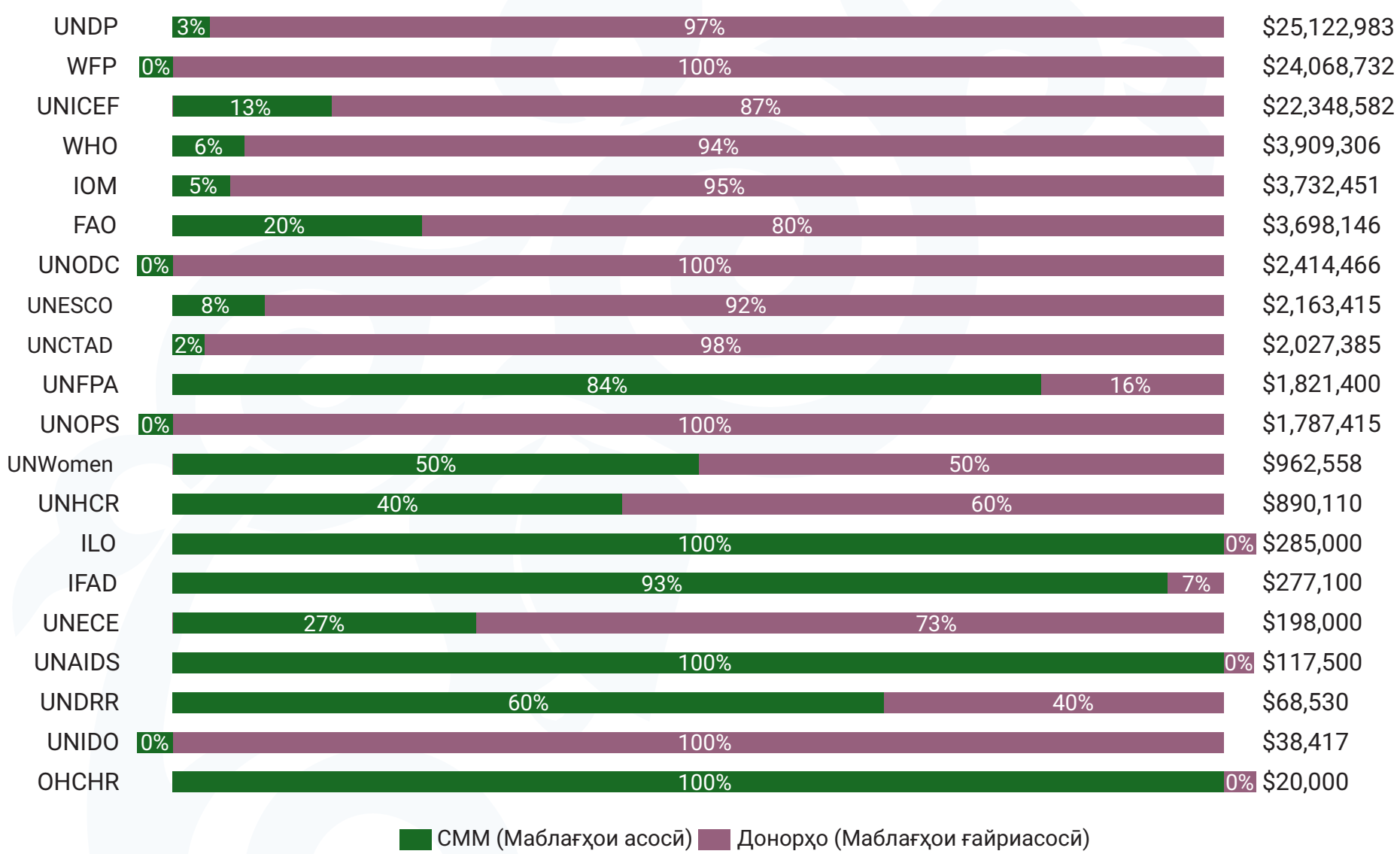
Чаҳорчӯбаи маблағгузорӣ аз ҷониби CMM 2024

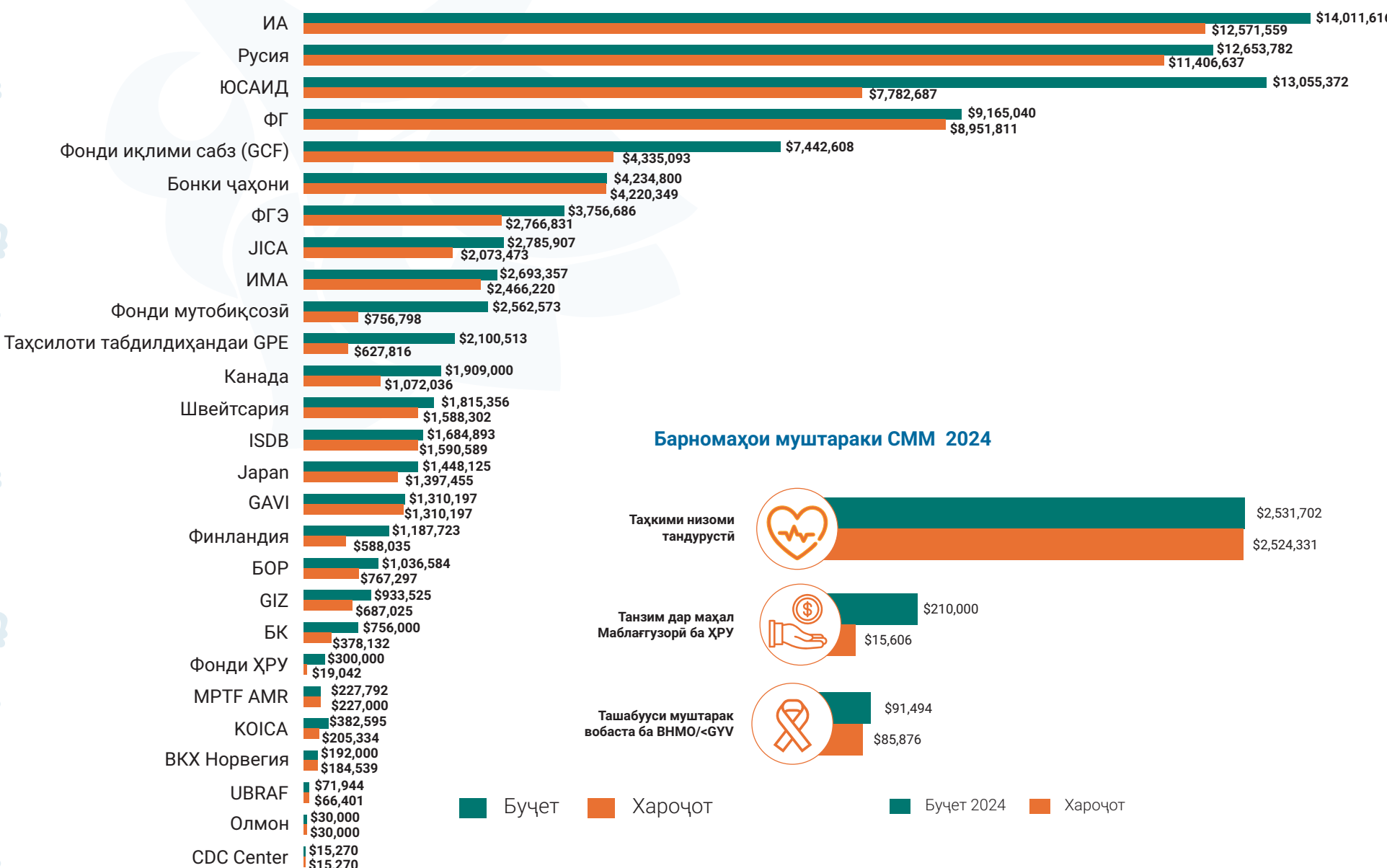
Маблағи умумии буҷет ва хароҷот аз ҷониби зеридораҳои CMM 2024

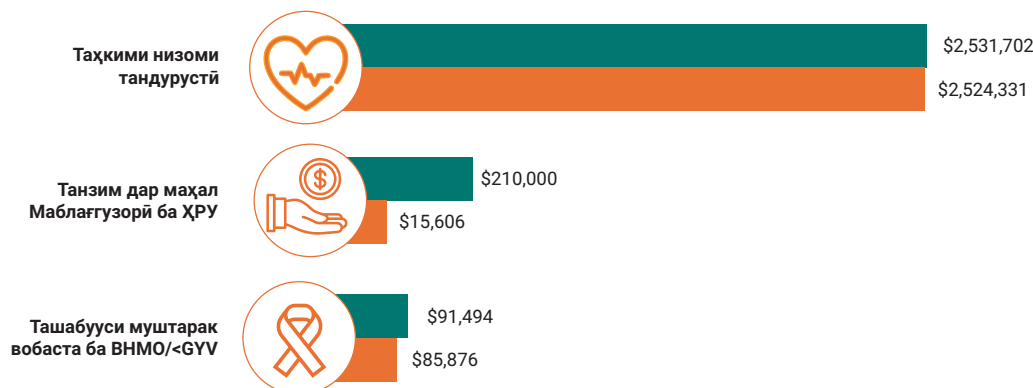
Маблағҳои зеридораҳои CMM- Маблағҳои донорҳо 2024

Буҷет ва хароҷоти маблағҳои донорҳо 2024

Барномаҳои муштаракӣ CMM 2024

БОБИ 3

Суръат бахшидан ба таъсирҳои мо – Диққати калидии дастаи кишвари CMM дар соли 2025

Соли 2025 аз таъсиси CMM ҳаштод сол пур мешавад

Дар соли 2025 ҳамчунин 30-солагии Эъломиаи Пекин ва Платформаи амал таҷлил мешавад. Созмони Милали Муттаҳид дар Тоҷикистон на танҳо рухҳои бунёдии Созмони Милали Муттаҳид: сулҳу амният, ҳуқуқи инсон ва рушдро таҷлил ва тасдиқ мекунад, балки принципи бисёрҷониба ва саҳми худро барои пешрафти инсоният пеш мебарад ва нигоҳ меорад. Мо минбаъд низ бо ҳукумат даст ба даст дода, барои пешбурди роҳиҳалҳои фаври, бисёрсоҳавӣ ва васеъи таъсиррасон ба тамоми системаро ҳамкорӣ мекунем, ки натиҷаҳои тағирёбандаи баробарии гендерӣ дар кишвар ба даст оянд.

Мо ҳангоми татбиқи ЧҲСРУ дар соли 2025 самтҳои рушди сармояи инсонӣ, системаҳои озукаворӣ, маориф, тандурустӣ, ҳифзи иҷтимоӣ, қоҳиш додани тағирёбии иқлим ва мутобиқшавӣ ба он, дастгирии рақамисозӣ, саҳм гузоштан барои гузариш ба низоми рақамиро дар афзалият қарор хоҳем дод, ки бартариҳои он барои ҳама одилона аст ва ҳамаи одамон ба пайвастшавии рақамӣ, малакаҳо ва саводи рақамӣ дастрасии устувор хоҳанд дошт ва ба ҳамаи онҳо имкон медиҳад, ки дар ҳамаи ҷанбаҳо рушди босуръатро ба даст оранд.

Зеридораҳои Созмони Милали Муттаҳид минбаъд низ барномарезии муштарак ва сафарбаркунии захирахоро тақвият хоҳанд дод, бо донорҳои пешина ва навапайдошаванда ҳамкорӣ мекунанд ва афзалиятҳои шарикӣ моро густариш хоҳанд дод. Ҳамчун ниҳоди пешбарандаи андешаҳо ва донишҳои нав, CMM тадбирҳо ва таҷрибаҳои пешқадамо барои таҳия ва татбиқи сиёсат дар бахшҳои гуногун тавассути ҳамкорииҳои Ҷануб-Ҷануб ва ба шакли секунҷа мубодила хоҳад кард.

Ҳеҷ касро дар канор нагузоштан ва фарогирӣ дар афзалияти баланд барои CMM дар Тоҷикистон боқӣ мемонад. Дастаи кишвари Созмони Милали Муттаҳид иҷрои Нақшаи амал вобаста ба фарогирии маъюбонро идора дода, бо созмонҳои шахсони дорои маълумият ҳамкорӣ мекунад, то CMM барои ҳама фарогир ва дастрас бошад. Созмони Милали Муттаҳид ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ба тасвиб расонидани Конвенсияи ҳуқуқи маъюбон (CRPD) мусоидат хоҳад кард.

Мо шарикӣ худро бо Маҷлиси намояндагон ва кумитаҳои он барои тақмил додани чаҳорҷӯбаи сиёсати вобаста ба ҲРУ, бахусус принципи "ҳеҷ касро дар канор нагузоштан" васеъ хоҳем кард.

Дар сатҳи сиёсӣ мо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҷиҳати арзёбии Барномаи миёнамуддати рушд барои солҳои 2021-2025 ва омода намудани барномаи нав барои солҳои 2026-2030 дастгирӣ хоҳем кард. Ҳамзамон, CMM дар Тоҷикистон ба арзёбии ЧҲСРУ барои солҳои 2023-2026 оғоз мекунад; таҳлили ҳамаҷонибаи кишварӣ; профили баробарии гендериро таҳия мекунад ва машваратҳои банақшагирии стратегиро бо ҳукумат ва ҳамаи шарикони рушд ҷиҳати муайян кардани афзалиятҳо ва самтҳои давраи нави ЧҲСРУ барои давраи 2027-2030 ташкил мекунад. Раванди арзёбӣ ҳамоҳангиро дар байни Барномаи миёнамуддати рушд ва ЧҲСРУ тақвият хоҳад дод. CMM дар Тоҷикистон имкониятҳои пешрафтҳо дар соҳаҳои ҷамъовариӣ додаҳо, рақамисозӣ, инноватсия, оянданигарӣ, илми вобаста ба рафтор ва истифода аз ҳуши маснуӣ дар фаъолияти худ барои расидан ба ҳадафҳои баландпарвозонаи худ ва суръат бахшидан ҷиҳати ноил шудан ба ҲРУ татбиқ хоҳад кард.

Дар пайи иҷрои вазифаҳои дастгирии сиёсати амалиётӣ ва меъёрӣ, CMM дар Тоҷикистон амалҳои худро дар самти таъмини маблағгузори тағйирпазир на танҳо барои барномаҳои муштаракӣ мо, балки барои таҳкими бозори дохилии сармоя, аз ҷумла барориши вомбаргҳои сабз ҷиҳати сафарбар намудани маблағгузори дарозмуддат мусоидат хоҳад кард. Дастаи кишвари Созмони Милали Муттаҳид дар якҷоягӣ бо шарикони рушди мо, аз ҷумла СБМ, ба таври дастаҷамъӣ чораҳо меандешад, то ба ҳукумат имкон диҳад, ки маблағгузори худро барои иҷрои ҲРУ зиёд кунад.

Ҳамоҳангсозии доимии CMM дар Тоҷикистон нақши CMM-ро ҳамчун ниҳоди пешсафи андешаҳо тавсеа медиҳад ва бо шарикони рушд ба сифати ҳамраиси Шӯрои ҳамоҳангсозии рушд бо мақсади баланд бардоштани ҳамоҳангӣ, афзалиятгузорӣ ва тақмили ҳамдигар барои расидан ба натиҷаҳои баландтар ҳамкорӣ хоҳад кард.

Акс © CMM/Дидор Садуллоев

Акс © CMM/Дидор Садуллоев

Амалҳои пешбинишаванда вобаста ба дастгирии сиёсатҳои меъёрӣ, самаранокии амалиётӣ ва интиқоли дониш дар соли 2025 мавридҳои зеринро дар бар мегиранд:

- Дастгирӣ намудани Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муайян намудан ва ташаккул додани уҳдадорихош дар Конфронси чоруми "Маблағгузорӣ барои рушд", ки дар шаҳри Севилия Испания баргузор мегардад.
- Кумак намудан ба ҷамъбасти Саҳмҳои дар сатҳи милли муайяншуда – уҳдадорихои 3.0 ва нақшаи амал ва татбиқи Саҳмҳои дар сатҳи милли муайяншуда – уҳдадорихои 3.0 (NDC 3.0 commitments).
- Кӯмак ба Вазорати молия дар таҳкими бозори дохилии сармоя ва оморасозии он барои баровардани вомбаргҳои сабз ва дигар вомбаргҳои мустақил.
- Тақвияти шарикӣ бо бахши хусусӣ, иштирок дар маблағгузори муштарак ва татбиқи ташаббусҳои CMM.
- Кор бо Кумитаи кор бо занон ва оила барои таҳкими тавонмандсозии иқтисодии занон.
- Ҳамкорӣ бо Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ барои таҳияи ва танзими қонунҳо ва ислоҳоти соҳаи ҳамкории бахшҳои давлатӣ ва хусусӣ ҷиҳати фароҳам кардани замина барои лоиҳаҳои ҳамкории бахшҳои давлатӣ ва хусусӣ.

- Тавсеаи шарикӣ созмонҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва татбиқи нақшҳо тавассути Портали шарикони CMM.

- Илова кардани хидматрасониҳои умумии нав ҳамчун қисми Стратегияи амалиётӣ корҳо ва якҷоя кушиш қардан барои беҳтарсозии сифати хидматрасониҳо ва қоҳиши хароҷот барои амалиёт.

- Баланд бардоштани чораҳо барои дастрасӣ ва лоиҳаҳои сабз дар дохили биноҳои умумии CMM.

Ба хотири минбаъд ҳам тақвият додани мавқеи Тоҷикистон ҳамчун кишвар пешсаф дар сатҳи глобалӣ ва ҳадафҳои баландпарвозонаи кишвар дар ҳалли мушкилоти зистмуҳитӣ ва тағйирёбии иқлим, об ва пирияхҳо, омодагӣ ва вокуниш ба офатҳои CMM дар Тоҷикистон кумак хоҳад кард ба:

- Татбиқи муштаракӣ харитаи роҳ вобаста ба ташаббуси «Оғосозии бармаҳал барои ҳама» ва ҷалби шарикони бештар ба ин раванд.

- Ташкили нахустин Конфронси байналмилалӣ сатҳи баланд дар бораи ҳифзи пирияхҳо, ки дар шаҳри Душанбе пойтахти Тоҷикистон баргузор хоҳад шуд.

- Таҳияи пешниҳодҳо дар бораи дастрасӣ ба фондҳои иқлими сабз ва дигар абзорҳои молиявӣ, ки ба ҳадафҳои энергияи сабз, тоза ва барқароршаванда мусоидат мекунад.

МИЛАЛИ МУТТАҲИД ТОҶИКИСТОН

**Дафтари Ҳамоҳангсози Доимии СММ
дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Нишонӣ: ш. Душанбе,
кӯчаи Лохутӣ 5,
гузаргоҳи 1, 734013.
Тел: +992 (44) 6005854

Акс дар муқова: Дидор Садуллоев

Нусхаи электронии гузориш:

